

2026-06-03

Protokoll från Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen, onsdag 3 juni 2026

Tid: 08:30-15:47

Plats: Konferensrum Vänersborg

Sekreterare

Lisa Fredriksson

Justerare

Göran Nilsson

Paragrafer

133-163

Signering

Ordförande Benny Augustsson §§ 133-141, 143-159 samt 161-162, Mats Andersson § 142, Bo Carlsson § 160 och Henrik Harlitz § 163

Justerare Göran Nilsson

Tillkännagivande

Protokollet är justerat. Justeringen har gjorts offentlig genom anslag på Vänersborgs kommuns anslagstavla.

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum: 2026-06-03

Datum när anslag sätts upp: 2026-06-09

Datum när anslag tas ned: 2026-07-01

Förvaringsplats för protokollet:

Kommunstyrelseförvaltningen, Sundsgatan 29, tfn 0521 72 23 90

Kontakt: Lisa Fredriksson, sekreterare

2026-06-03

Närvarande

Beslutande

Benny Augustsson (S) §§ 133-141, 143-159, 161-162
Ann-Sofie Dolk Olsson §§ 142, 160, 163
Ann-Marie Jonasson (S)
Kenneth Borgmalm (S)
Anders Strand (SD)
Göran Nilsson (SD)
Torbjörn Moqvist (SD)
Henrik Harlitz (M) §§ 133-141, 143-159, 161-163
Niklas Claesson §§ 142, 160
Lena Eckerbom Wendel (M)
Stefan Kärbling (V)
Mats Andersson (C) §§ 133-159, 161-162
Anneli Guilotte (S) §§ 160, 163
Bo Carlsson (C)
Magnus Ekström (KD) §§ 133-162
Elisabeth Johansson (KD) § 163
Göran Svensson (MBP)
Ann-Helen Selander (M)
Anna-Karin Sandberg (MP)

Tjänstgör för

Benny Augustsson (S)
Madelaine Karlsson (S)

Henrik Harlitz (M)

Mats Andersson (C)

Magnus Ekström (KD)

Cecilia Prins (L)

Ersättare

Ann-Sofie Dolk Olsson (S) §§ 133-141, 143-159,
161-162
Anneli Guilotte (S) §§ 133-159, 161-162
Dan Nyberg (S)
Joakim Sjöling (S)
Mathias Olsson (SD)
Piotr Gabrys (M) del av § 133
Niklas Claesson (M) §§ 133-141, 143-159, 161-163
Gunilla Cederbom (V)
Elisabeth Johansson (KD) §§ 133-162
Thomas Larsson (MBP)

Övriga närvarande

Kommundirektör Lena Tegenfeldt
Ekonomichef Anna Holmqvist
Kommunsekreterare Lisa Fredriksson
Förvaltningschef Sofia Bråberg del av § 133

2026-06-03

Utvecklingsledare Louise Edgren Medbo del av § 133
Utvecklingsledare Oskar Andersson del av § 133
Juridik- och säkerhetschef Pernilla Bertilsson del av § 133
Beredskapssamordnare Louise Hermelin del av § 133
Budgetekonom Ewa Lundqvist del av § 133
Utvecklingsledare Ola Runfors del av § 133
Redovisningschef Kerstin Rosendahl del av § 133
Susanne Renström, KPA del av § 133
Lönechef Pernilla Andersson del av § 133
Näringslivschef Jill Stor del av § 133
Verksamhetschef kretslopp & VA Daniel Larsson del av § 133
Enhetschef Niclas Janflod del av § 133

2026-06-03

Ärenden		Sida
§ 133	Information vid kommunstyrelsens sammanträde	2026/20 7 - 8
§ 134	Kommundirektörens information	2026/46 9
§ 135	Ordförandeinformation	2026/21 10
§ 136	Kommunens delårsrapport april 2026	2026/60 11 - 12
§ 137	Förslag till mål- och resursplan 2027–2029	2026/11 13 - 15
§ 138	Svar revisionsrapport: Granskning av årsbokslut 2025	2026/52 16 - 17
§ 139	Donationsstiftelsernas årsredovisningar 2025	2026/40 18
§ 140	De små donationsstiftelsernas sammanställning för 2025	2026/41 19
§ 141	Återföring av tilläggsbudget 2026 för reservlösning av Dalbobron, från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen	2026/138 20
§ 142	Medfinansiering av Wargön Innovation 2026-2028	2025/356 21 - 23
§ 143	Revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds	2025/404 24 - 25
§ 144	Beslut om skriftligt inspel till strategiska vägval för storregional kollektivtrafik, Vänersborgs kommun	2026/183 26
§ 145	Vägval Brättnäset	2024/193 27 - 28
§ 146	Information om utvecklingsinriktning FÖP Frändefors	2025/171 29
§ 147	Revidering av avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg	2023/561 30 - 31
§ 148	Kontinuitetshantering Vänersborgs kommun	2025/473 32
§ 149	Riktlinje krisledning Vänersborgs kommun	2026/182 33
§ 150	Förslag till revidering av Riktlinje - Visselblåsarfunktion	2026/267 34
§ 151	Förslag till revidering av kommunstyrelsens delegeringsordning	2026/267 35
§ 152	Förslag till VA-taxa 2027	2026/235 36
§ 153	Förslag till avfallstaxa 2027	2026/236 37
§ 154	Uppföljning av privata utförare för verksamhetsåret 2024	2025/22 38 - 39
§ 155	Miljöredovisning för 2025	2025/124 40 - 41
§ 156	Svar på medborgarförslag om att alla ska kunna använda scenen vid gågatukrysset	2025/361 42 - 44
§ 157	Svar på medborgarförslag om bussturer	2025/372 45
§ 158	Återrapportering av sponsring och bidrag samt uppdrag om översyn av styrande dokument	2026/266 46
§ 159	Beslut om avvikelse från arbetstidsregel	2026/255 47
§ 160	Svar på återremiss om Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26	2026/82 48 - 49

2026-06-03

§ 161	Delegeringslista till kommunstyrelsen	2026/23	50
§ 162	Meddelandelista till kommunstyrelsen	2026/22	51
§ 163	Ansökan om utökad checkkredit till Fastighets AB Vänersborg	2026/200	52

Sammanträdesaktiviteter

Mötesuppehåll

Uppehåll för gruppmöten och andra uppehåll under sammanträdet:

kl: 09:45-10:15, 10:55-11:00, 11:50-12:50, 14:00-14:30

Tillkommande ärenden

Kommunstyrelsen godkände att ärende 4–5 (§§ 136–137), vilka tillkom efter kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde, samt ärende 31 (§ 163), som tillkom efter att kallelsen till kommunstyrelsens sammanträde hade skickats ut, behandlades vid sammanträdet.

§ 133

Information vid kommunstyrelsens sammanträde

KS 2026/20

Beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

- Översyn av förskole- och grundskoleorganisationen
Förvaltningschef Sofia Bråberg
Utvecklingsledare Louise Edgren
Utvecklingsledare Oskar Andersson
- Riktlinje krisledning Vänersborgs kommun och kontinuitetshantering
Vänersborgs kommun
Juridik- och säkerhetschef Pernilla Bertilsson
Beredskapssamordnare Louise Hermelin
- Förslag till mål- och resursplan 2027–2029
Budgetekonom Ewa Lundqvist
Utvecklingsledare Ola Runfors
- Eventuellt föredras övriga partiers budgetförslag kort
- Kommunens delårsrapport april 2026
Redovisningschef Kerstin Rosendahl
Utvecklingsledare Ola Runfors
- Bestämmelser om omställningsstöd pension och familjeskydd för
förtroendevalda
Susanne Renström, KPA
Lönechef Pernilla Andersson
- Evenemangs- och marknadsföringsbidrag
Näringslivschef Jill Stor
- Förslag till VA-taxa och avfallstaxa 2027
Verksamhetschef kretslopp & VA Daniel Larsson
Enhetschef Niclas Janflod

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-03

Beslutsunderlag

- Information vid kommunstyrelsens sammanträde 2026-06-03
- Förskolor och skolor i Vänersborgs kommun Översyn av organisationen utifrån förändrade behov

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 134

Kommundirektörens information

KS 2026/46

Beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Kommundirektör Lena Tegenfeldt lämnade skriftlig information enligt underlag nedan och återkopplade muntligen på ett möte mellan kommunstyrelserna i Trollhättan stad och Vänersborgs kommun dagen före. Därutöver behandlades kommunens telefonväxel.

Beslutsunderlag

- Kommundirektörens information 2026-06-03

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 135

Ordförandeinformation

KS 2026/21

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande har skickat ut redogörelser över möten och händelser som skett sedan utskicket till det förra kommunstyrelsesammanträdet.

Beslutsunderlag

- Ordförandeinformation till kommunstyrelsen 2026-06-03
- Förste vice ordförandeinformation till kommunstyrelsen 2026-06-03
- Andre vice ordförandeinformation till kommunstyrelsen 2026-06-03

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 136

Kommunens delårsrapport april 2026

KS 2026/60

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen i delårsrapport per april 2026.

Kommunfullmäktige ger socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och valnämnden i uppdrag att vidta åtgärder för att nå budgetbalans, samt att återredovisa effekter av vidtagna åtgärder till Kommunstyrelsen i samband med delårsrapport augusti 2026.

Kommunfullmäktige uppmanar övriga nämnder till en restriktiv hållning till alla kostnader och i synnerhet till konferens, utbildningsinsatser och konsultanvändning som inte är helt nödvändiga. Ytterligare åtgärder är vakansprövning av tjänster där så är lämpligt.

Sammanfattning av ärendet

Ekonomiavdelningen har sammanställt delårsrapport till och med april 2026

Kommunens beslutade Mål- och resursplan för 2026 innebar ett budgeterat resultat på 10 mnkr. Det prognostiserade resultatet uppgår till 2 mnkr vilket är 8 mnkr i budgetunderskott. Nämnderna prognostiserar ett sammanlagt underskott på 31 mnkr medan finansförvaltningen prognostiserar 23 mnkr i budgetöverskott i första hand beroende på lägre pensionskostnader, lönerevision samt räntekostnader jämfört med budget. Dock är skatter- och statsbidragen lägre än budgeterat vilket bidrar till den låga resultatprognosen. Kommunens delårsresultat per april uppgår till 39 mnkr.

Enligt fullmäktiges beslut uppgår investeringsbudgeten till totalt 735 mnkr för 2026. Nämnderna prognostiserar att investera för totalt 518 mnkr för 2026, vilket är 82 mnkr högre än under 2025.

Den övergripande målavstämningen av god ekonomisk hushållning är en sammanfattning av hur inriktningsmålen infrias och hur kommunen närmar sig visionen, samt om kommunen uppnått sina finansiella mål.

Uppföljningen av inriktningsmålen begränsas i april till att omfatta målvärden och riktade uppdrag från kommunfullmäktige. En fullständig prognos av måluppfyllelse, där även nämndernas förväntade resultat ingår, sker i augusti och i årsredovisningen.

Flera mål uppvisar en positiv utveckling eller en stabil nivå i förhållande till utgångsläget. Samtidigt saknas i flera fall uppdaterad statistik för innevarande år. Sammantaget innebär detta att måluppfyllelsen fortsatt är osäker och att det finns behov av fortsatt analys och prioritering.

För inriktningsmålet *"Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv"* indikerar tidigare bedömningar att få eller inget av indikatorernas

Utdragsbestyrkande

2026-06-03

målvärden förväntas uppfyllas. Sammantaget finns därmed en risk att inriktningsmålet inte nås vid helår 2026.

Mot denna bakgrund bedöms en fördjupad, samlad analys av nämndernas insatser och dess effekter behövas. Inom ramen för kommunstyrelsens samordningsuppdrag kommer en sådan analys tas fram i syfte att skapa ett mer träffsäkert underlag för fortsatt styrning och prioritering samt identifiera åtgärder som kan stärka måluppfyllelsen.

För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd ska mer än hälften av de finansiella målen, samt minst hälften av inriktningsmålen uppnås. En fullständig prognos av måluppfyllelse, där även nämndernas förväntade resultat ingår sker i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen.

Med nuvarande prognoser uppnås endast ett av fyra finansiella mål. Utifrån den sammanvägda bedömningen uppnås därmed inte god ekonomisk hushållning enligt prognosen.

Beslutsunderlag

- Delårsrapport april 2026
- Delårsrapport april 2026

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 137

Förslag till mål- och resursplan 2027–2029

KS 2026/11

Beslut

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2026.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål, uppdrag och finansiella mål enligt upprättat förslag.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan 2027–2029.
4. För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mnkr till kommunstyrelsens förfogande.
5. Anslagsbindningsnivå för driftbudgeten är nämnd. Anslagsredovisning för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
6. Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplanen är på projektnivå.
7. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlas i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
8. Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 mnkr för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.
9. Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag, att inför kommunfullmäktiges möte i november 2026 (då det nyvalda kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplan 2027–2029) också anpassa planen för investeringar 2028 samt 2029 efter det finansiella investeringsmålet.

Deltog inte i beslutet

Stefan Kärbling (V) deltog inte i beslutet.

Reservationer

Henrik Harlitz (M), Lena Eckerbom Wendel (M) och Ann-Helen Selander (M) reserverade sig till förmån för Moderaterna och Liberalernas förslag.

Anders Strand (SD), Göran Nilsson (SD) och Torbjörn Moqvist (SD) reserverade sig till förmån för Sverigedemokraternas förslag.

Göran Svensson (MBP) reserverade sig till förmån för Medborgarpartiets förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har på uppdrag av kommunstyrelsens ordförande arbetat fram ett förslag till mål- och resursplan 2027–2029.

Utdragsbestyrkande

2026-06-03

Budgetberedningen inledde sitt arbete i januari 2026. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas förslag. Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt nya prognoser från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) över skatte- och statsbidragsintäkter, samt uppdaterade bedömningar över löneutveckling och pensionskostnader. Budgetberedningen har haft presidieöverläggningar med nämnderna om deras budgetförslag 2027–2029.

I budget 2027-2029 uppgår det budgeterade resultatet till +1 mnkr. Investeringsbudgeten omfattar 1 234 mnkr för perioden 2027–2029.

Beslutsunderlag

- Förslag till mål- och resursplan 2027–2029
- Mål- och resursplan 2027-2029
- Fackförbundens yttrande gällande mål- och resursplan 2027-2029
- Protokoll centrala samverkansgruppen 25 maj
- Medborgarpartiets förslag till mål- och resursplan 2027-2029
- Sverigedemokraternas förslag till mål- och resursplan 2027-2029 (Budget 2027 Plan 2028-29)
- Nämndernas protokoll och handlingar MRP 2027-2029
- Moderaternas och Liberalernas förslag till mål- och resursplan 2027-2029

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Magnus Ekström (KD) yrkade bifall till ordförandens förslag till Mål- och resursplan 2027–2029. I detta instämde Mats Andersson (C), Ann-Marie Jonasson (S), Bo Carlsson (C), Benny Augustsson (S) och Anna-Karin Sandberg (MP).

Henrik Harlitz (M) yrkade bifall till Moderaternas och Liberalernas förslag till mål- och resursplan 2027–2029. I detta instämde Ann-Helen Selander (M) och Lena Eckerbom Wendel (M).

Anders Strand (SD) yrkade bifall till Sverigedemokraternas förslag till mål- och resursplan 2027–2029. I detta instämde Göran Nilsson (SD) och Torbjörn Moqvist (SD).

Göran Svensson (MBP) yrkade bifall till Medborgarpartiets förslag till mål- och resursplan 2027–2029.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns fyra förslag till beslut, ordförandens, Moderaterna och Liberalernas, Sverigedemokraternas och Medborgarpartiets förslag.

Utdragsbestyrkande

2026-06-03

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med ordförandens förslag.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 138

Svar revisionsrapport: Granskning av årsbokslut 2025

KS 2026/52

Beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förvaltningens yttrande och översänder detsamma som svar till kommunens revisorer.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av den revisionsrapport, "Vänersborgs kommun Årsbokslut Räkenskapsår 2025" som EY tagit fram på uppdrag av kommunens revisorer.

Syftet med revisorernas granskning är att bedöma om årsredovisningens resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och normering från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

I rapporten bedöms att årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

- Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar och har upprättats enligt LKBR.
- Sammanställda räkenskaper har, konsoliderats i enlighet med LKBR.

Förslag till yttrande:

Kommunstyrelseförvaltningen delar i huvudsak revisorernas bedömningar i rapporten.

En iakttagelse är att hela låneskulden till Kommuninvest redovisas som långsiktigt, även den del som förfaller till betalning inom tolv månader. Enligt RKR R7 ska en finansiell skuld klassificeras som kortfristig skuld om den förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen såvida kommunen inte har för avsikt att refinansiera skulden och denna avsikt stöds av en överenskommelse om refinansiering. Kommunens avsikt är att refinansiera hela skulden och genom kommunens medlemskap i Kommuninvest har kommunen i likhet med föregående år bedömt att det finns en överenskommelse om refinansiering.

Övriga iakttagelser avser den interna kontrollen kopplat till processer och rutiner avseende finansiell rapportering och granskning av årsbokslutet. Förvaltningen ser över de iakttagelser som noterats.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-03

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Svar revisionsrapport: Granskning av årsbokslut 2025
- Svar revisionsrapport: Granskning av årsbokslut 2025
- Rapport om årsredovisning 2025

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kommunens revisorer
Ekonomiavdelningen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 139

Donationsstiftelsernas årsredovisningar 2025

KS 2026/40

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar och undertecknar årsredovisningar för Vänersborgs Samstiftelse 1 och August Hedmans stiftelse avseende 2025.

Bilagor

Bilaga 1: Årsredovisning 2025 August Hedmans stiftelse

Bilaga 2: Årsredovisning 2025 Samstiftelse nr 1

Sammanfattning av ärendet

Enligt bokföringslagen är stiftelser vars tillgångar överstiger 1 500 000 kronor bokföringsskyldiga. Bokföringsskyldiga stiftelser ska upprätta en årsredovisning som består av balansräkning, resultaträkning och förvaltningsberättelse.

Kommunstyrelsen är förvaltare för de bokföringsskyldiga stiftelserna, Vänersborgs Samstiftelse 1 och August Hedmans stiftelse för vilka ekonomiavdelningen har upprättat årsredovisningar.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Donationsstiftelsernas årsredovisningar 2025
- Donationsstiftelsernas årsredovisningar 2025

Sändlista

Handläggare av ärendet
Ekonomiavdelningen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 140

De små donationsstiftelsernas sammanställning för 2025

KS 2026/41

Beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun förvaltar 17 donationsstiftelser med tillgångar understigande 1 500 000 kronor. Dessa är enligt bestämmelser i bokföringslagen och stiftelselagen enbart skyldiga att föra räkenskaper.

Stiftelsernas totala tillgångar och disponibla avkastningar framgår av sammanställningen i kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2026-05-04. Den disponibla avkastningen är utdelningsbar år 2025.

Sammanställningen anmäls till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 De små donationsstiftelsernas sammanställning för 2025
- De små donationsstiftelsernas sammanställning för 2025

Sändlista

Handläggare av ärendet
Ekonomiavdelningen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 141

Återföring av tilläggsbudget 2026 för reservlösning av Dalbobron, från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen

KS 2026/138

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar återföra 5 281 000 kronor från samhällsbyggnadsnämndens budget till kommunstyrelsens budget 2026, till anslaget för driftkostnader som följer av investeringar.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2025-12-17 att ge samhällsbyggnadsnämnden 11 842 tkr i tillfälligt anslag i budget 2026. Det avsåg kostnader för avtalad reservlösning med en färja som ersatte den avstängda Dalbobron. För 2026 omfattade avtalet tre månader, januari-mars 2026. Då Dalbobron återställdes snabbare än beräknat kunde färjan lämna Vänersborg två månader tidigare. Det innebär att kostnaderna minskade med 5 281 000 kronor. Dessa medel föreslås återföras till kommunstyrelsens budget, till anslaget för driftkostnader som följer av investeringar. Utrymmet behöver användas till kommunens samlade behov under 2026.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Återföring av tilläggsbudget 2026 för reservlösning av Dalbobron, från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen
- Återföring av tilläggsbudget 2026 för reservlösning av Dalbobron, från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 142

Medfinansiering av Wargön Innovation 2026-2028

KS 2025/356

Beslut

Kommunfullmäktige ställer sig bakom ansökan om projekt Sort2Scale, under 24 månader med planerad start 2026-07-01.

Medfinansiering sker inom kommunstyrelsens budgetram och avser hyreskostnad för lokalen Bruket 7, vilken i 2025 års prisläge uppgick till 2 757 tkr (årlig indexuppräknings enligt KPI i oktober) samt arbetsinsatser av personal motsvarande ca 100 tkr per år.

Medfinansiering sker under förutsättning att övrig finansiering av projektet till största del beslutas av deltagande parter enligt ansökan.

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att fortsättningsvis handlägga ärendet utifrån ovanstående ställningstagande och upprätta nödvändiga avtal.

Jäv

Benny Augustsson (S) och Henrik Harlitz (M) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet.

Mats Andersson (C) övertog ordförandeskapet.

Deltog inte i beslutet

Göran Svensson (MBP) deltog inte i beslutet.

Reservation

Anders Strand (SD) reserverade sig till förmån för eget yrkande.

Protokollsanteckning

Niklas Claesson (M) önskade lämna nedan protokollsanteckning, vilket godkändes av ordföranden. Lena Eckerbom Wendel (M) och Ann-Helen Selander (M) anslöt sig till protokollsanteckningen.

Vänersborgs kommun kan inte på obestämd framtid stå för finansieringen av industrilokalen som idag inhyser Wargön Innovation. När industrilokalen etablerades var ett syfte att den lokalen skulle leda fram till ytterligare etableringar på området. Så har inte skett.

På något eller några års sikt behöver antingen nuvarande verksamhet kunna täcka hyreskostnaderna, eller så behöver kommunen säga upp hyresavtalet med Fastighets AB Vänersborg, som i sin tur då behöver hitta en ny hyresgäst eller sälja lokalen.

Utdragsbestyrkande

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun har tillsammans med Innovatum AB varit delaktig i utvecklingen av Wargön Innovation sedan starten. Kommunen var initiativtagare och projektägare i de tidiga faserna, innan Innovatum AB tog över projektägarskapet 2016. Verksamheten bedrivs idag i det helägda bolaget Wargön Innovation AB.

Efter avslutad uppbyggnads-, etablerings- och verksamhetsfas fram till 2025 har Wargön Innovation ansökt om fortsatt utveckling genom projektet Sort2Scale. En ansökan om ERUF-finansiering avslogs våren 2026 på grund av hård konkurrens, trots att projektets innehåll bedömdes som starkt. En ny ansökan tas därför fram med annan finansiering.

Sort2Scale syftar till att stärka den cirkulära omställningen genom att utveckla skalbar sortering som industriell infrastruktur i Västsverige. Projektet riktar sig till små och medelstora företag inom bland annat textil, plast, skor och möbler samt involverar kommuner genom ökad kunskap och samverkan kring cirkulära materialflöden. Projektet bygger vidare på Wargön Innovations etablerade roll i innovationsstödsystemet och ska bidra till långsiktigt hållbara arbetssätt.

Västra Götalandsregionen medfinansierar projektet med 3 000 000 kronor per år i kontanta medel. Fyrbodals kommunalförbund bidrar med 200 000 kronor per år i kontanta medel samt 100 000 kronor per år i arbetstid. Innovatum AB medfinansierar med 200 000 i arbetstid per år. Vänersborgs kommun medfinansierar med cirka 2 800 000 kronor per år i form av lokalhyra samt 100 000 kronor per år i arbetstid. Projektets medfinansieras av parterna under 24 månader.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Medfinansiering av Wargön Innovation 2026-2028
- Medfinansiering av Wargön Innovation 2026-2028
- Projektansökan Sort2Scale 2026-2028

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Anders Strand (SD) yrkade avslag. I detta instämde Stefan Kärvling (V).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag samt Anders Strand (SD) och Stefan Kärvlings (V) avslagsyrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Omröstning begärdes.

Utdragsbestyrkande

2026-06-03

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av kommunstyrelsen. Den som stödjer kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag röstar ja, och den som stödjer Anders Strand (SD) och Stefan Kärvlings (V) avslagsyrkande röstar nej.

Omröstningsresultat

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Niklas Claesson (M)	X		
Mats Andersson (C)	X		
Anders Strand (SD)		X	
Lena Eckerbom Wendel (M)	X		
Ann-Marie Jonasson (S)	X		
Stefan Kärvling (V)		X	
Kenneth Borgmalm (S)	X		
Göran Nilsson (SD)		X	
Bo Carlsson (C)	X		
Magnus Ekström (KD)	X		
Ann-Helen Selander (M)	X		
Torbjörn Moqvist (SD)		X	
Anna-Karin Sandberg (MP)	X		
Ann-Sofie Dolk Olsson (S)	X		
Antal Röster	10	4	0

Med 10 ja-röster mot 4 nej-röster, samt 0 ledamöter som avstod i omröstningen hade kommunstyrelsen beslutat enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Utdragsbestyrkande

§ 143

Revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

KS 2025/404

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Anta reviderade "Regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds" enligt bilaga, att gälla från och med 2026-07-01.
2. Revidera barnomsorgsavgifterna i enlighet med de uppgifter som Skolverket avser att fastställa från och med 1 juli 2026.
3. Bemyndiga barn- och utbildningsnämnden att framöver fastställa och revidera avgifterna i enlighet med de uppgifter som statens skolverk lämnar till de kommuner som tillämpar maxtaxa i förskola och fritidshem (5 a §, förordning om ändring i förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet (2018:1537)).

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har inkommit med förslag till revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds antagna av kommunfullmäktige 2025-12-17, § 178. Syftet är att tydliggöra det styrande dokumentet mot bakgrund av att en bestämmelse i den förordning som reglerar statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa ändras från och med den 2026-07-01. Förändringen avser hur den avgiftsgrundade inkomsten ska beräknas och innebär en sänkning av avgifterna för hushållen.

Kommunfullmäktige beslutade den 2025-12-17, § 178 att barn- och utbildningsnämnden årligen får fastställa och revidera avgifterna utifrån de uppgifter som Skolverket senast den 1 december inför kommande bidragsår lämnar till kommuner som tillämpar maxtaxa i förskola och fritidshem. Då Skolverket nu avser att lämna uppgifter om avgiftstak även under pågående bidragsår föreslås att kommunfullmäktige omformulerar bemyndigandet så att nämnden kan fastställa och revidera avgifterna när sådana uppgifter meddelas enligt förordningen. Eftersom förändringen bedöms falla utanför nuvarande bemyndigande föreslås även att kommunfullmäktige beslutar om justering av avgifterna från och med 2026-07-01.

Utdragsbestyrkande

2026-06-03

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds
- Revidering av regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds
- Antagandedokument - Regler för avgift inom förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds
- Jämförelsedokument - Regler för avgift inom förskola fritidshem pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds
- Barn- och utbildningsnämndens beslut 2026-04-13, § 32

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 144

Beslut om skriftligt inspel till strategiska vägval för storregional kollektivtrafik, Vänersborgs kommun

KS 2026/183

Beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom bilagt skriftligt inspel.

Bilaga

Bilaga 3: Skriftligt inspel till strategiska vägval för storregional kollektivtrafik, Vänersborgs kommun

Sammanfattning av ärendet

Västra Götalandsregionen (VGR) har beslutat att revidera Målbild Tåg 2035 inklusive Västtågsutredningen. Det nya strategiska dokumentet ska vara ett underlag för tåginvesteringar, vägledning för storregional trafikplanering och behov av påverkansarbete för infrastruktur och andra åtgärder som främjar utvecklingen av storregional kollektivtrafik.

Dialog kring strategiska vägval kommer att ske i de delregionala kollektivtrafik- och samhällsplaneringsforumen (DKS) under maj och juni 2026 och kommunalförbunden sammanställer skriftliga inspel vilka lämnas till VGR i september. Fyrbodals kommunalförbund har gett sina medlemskommuner möjlighet att senast 1 juli 2026 lämna skriftliga inspel till kommunalförbundet som utgör underlag till förbundets skriftliga inspel till VGR.

Vänersborgs skriftliga inspel lyfter flera perspektiv och punkter som har potential att öka det hållbara resandet. Bland annat beskrivs kommunens förhållningssätt till de nya tågstationerna i Dalsland, viktiga knypunkter för kollektivtrafiken och finansieringsperspektivet som är viktigt att ha med i revideringen.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Beslut om skriftligt inspel till strategiska vägval för storregional kollektivtrafik, Vänersborgs kommun
- Beslut om skriftligt inspel till strategiska vägval för storregional kollektivtrafik, Vänersborgs kommun
- Strategiska vägval för storregional kollektivtrafik

Sändlista

Handläggare av ärendet
Fyrbodals kommunalförbund

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 145

Vägval Brättelänken

KS 2024/193

Beslut

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att gå vidare med projektering av Brättelänken i den södra sträckningen, utifrån slutsatserna i bilagd rapport.

Sammanfattning av ärendet

Utifrån uppdraget om att komplettera lokaliseringsutredning för Brättelänken (KS 2024-10-30 § 198) har en kompletterande lokaliseringsutredning tagits fram. Den redovisar kompletteringarna som efterfrågats i byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kultur- och fritidsnämndens yttranden tillsammans med slutsatserna från samhällsbyggnadsnämndens lokaliseringsutredning från år 2023.

I samhällsbyggnadsnämndens utredning har två huvudalternativ har tagits fram utifrån platsens förutsättningar – det norra alternativet via Gamla Brätte och Grönlidsvägen samt det södra alternativet via Brätte ridskola och gamla banvallen.

Lokaliseringsutredningen landar i att riksintresset för kulturmiljö som finns på platsen är avgörande för hur kommunen kan och bör gå vidare med projektet. Det norra vägalternativet går genom riksintressets kärnvärde och länsstyrelsen motsätter sig att kommunen går vidare med sträckningen. Därmed kan man utgå från att länsstyrelsen inte kommer tillåta ingrepp i fornlämningen gamla Brätte. Kommunen kan överklaga ett sådant beslut till mark- och miljödomstolen men detta skulle föra med sig stora utredningskostnader och kostsam rättsprocess. Naturvärden och strandskydd talar även det för det södra alternativet.

Lokaliseringsutredningen rekommenderar att bilvägen anläggs i den södra sträckningen men att det fortsatt ska vara möjligt att cykla i den norra sträckningen. Utredningen föreslår även att det undersöks om vägen kan dras väster om modellflygklubben.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Vägval Brättelänken
- Vägval Brättelänken
- Lokaliseringsutredning Brättelänken - kompletterande rapport
- Beslut KS 2024-10-30 Vägval Brättelänken
- Projekt Brättelänken (Skaven - Brätte)
- Beslut KS 2024-05-02 Vägval Brättelänken
- Yttrande från byggnadsnämnden

Utdragsbestyrkande

2026-06-03

- Yttrande från miljö- och byggnadsnämnden
- Yttrande från kultur- och fritidsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 146

Information om utvecklingsinriktning FÖP Frändefors

KS 2025/171

Beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

En fördjupad översiktsplan för Frändefors, Forsane och Dykälla håller på att tas fram.

I samband med framtagandet av den fördjupade översiktsplanen har en invånardialog genomförts. Invånardialogen beslutades i kommunstyrelsen (2025-08-27, § 155) och bestod av tre metoder, en dialogträff på plats i Frändefors, en kompletterande digital enkät och genomförande av Arkitekter i skolan på Frändeskolan. Resultatet från invånardialogen har i samverkan med en förvaltningsövergripande referensgrupp omvandlats till i en utvecklingsinriktning och målbild för den fördjupade översiktsplanen. Utvecklingsinriktningen finns bifogad och utgör en avrapportering av resultatet från beslutad invånardialog.

Utvecklingsinriktningen är tar avstamp i kommunens vision och består av en målbild och tre underrubriker: *Goda livsmiljöer*, *Aktiv ort* och *Hållbar infrastruktur*.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Information om utvecklingsinriktning FÖP Frändefors
- Information om utvecklingsinriktning FÖP Frändefors
- Utvecklingsinriktning FÖP Frändefors
- Beslut KS 2025-08-27 Beslut om invånardialog i Frändefors - Fördjupad översiktsplan (FÖP) Frändefors
- Pass 1 dialogträff Frändefors
- Pass 2 dialogträff och digital enkät Frändefors
- Bästa och sämsta plats, Arkitekter i skolan Frändefors

Sändlista

Handläggare av ärendet

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 147

Revidering av avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg

KS 2023/561

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar om avtalssamverkan med Trollhättans Stad och Grästorps kommun enligt bilaga att gälla fr. o. m. 2027-01-01 och uppdrar åt Kommunstyrelsens ordförande att så som firmatecknare signera avtal.

Vänersborgs finansieringsandel om 44%, motsvarande 1 122 tkr sker inom Kommunstyrelsens ram och omhändertas i Kommunstyrelsens detaljbudget för 2027.

Beslutet gäller under förutsättning att Grästorps kommun och Trollhättan stad fattar likalydande beslut om avtalet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunerna Grästorp, Trollhättan och Vänersborg har sedan många år tillbaka samverkat kring bergen Halle- och Hunneberg avseende turism- och besöksnäring. Platåbergen Halle- och Hunneberg är beläget inom de tre kommunerna och sedan 2016 finns en beslutad avsiktsförklaring mellan kommunerna.

I avsiktsförklaringen framgår de primärt sex identifierade framgångsfaktorer för att uppnå mål om exportmognad, hållbarhet och kvalitet genom;

- Attrahera nya målgrupper
- Höja standarden på lederna och anpassa dem efter olika målgrupper
- Öka tillgängligheten
- Skapa produkten "Halle och Hunneberg" genom ökad service, besökspaket och aktiviteter
- Skapa en tydlig och effektiv organisation som tar vara på alla intressenters engagemang
- Utveckla marknadsföringen genom flera olika marknadskanaler.

2024 omorganiserades verksamheten och samlades i ett nybildat bolag ägt av Vänersborgs kommun. Samarbetet omformades och en avtalssamverkan beslutades i tillägg mellan kommunerna. Ett Partsråd, sammansatt av kommunstyrelsens presidium samt kommundirektör i varje kommun, ansvarar för avtalets uppföljning och för dialog med bolagets styrelse.

2025 var första hela verksamhetsåret för det nya bolaget. Bolagets VD presenterade på Partsrådet i mars 2026 resultat för året samt utvecklingspotential i linje med beslutad Avsiktsförklaring. Resultatet 2025 i balans tack vara tillskott om engångskostnad och

Utdragsbestyrkande

inför budgetår 2027 presenterades behov av förstärkt bemanning för att svara mot fler aktivitetsbokningar. Ett enigt Partsråd beslutade om att gå fram med ett reviderat förslag till samverkansavtal.

Framtaget förslag innebär dels att kommunernas totala finansiering utökas med 850 tkr samt att en tydligare finansieringsnyckel ingår i avtalet som bättre tar hänsyn till parternas grundfinansiering, strukturella förutsättningar och faktiskt nyttjande av bergen.

Finansieringsfördelningen mellan kommunerna förändras så att Vänersborg står för 44% (jmf 45%), Trollhättan stad 38% (jmf 35%) och Grästorps kommun 18% (jmf 20%).

Det reviderade avtalet avser gälla fr. o m. 2027-01-01.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Revidering av avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg
- Revidering av avtalssamverkan gällande hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg
- Avtalssamverkan hållbar turismutveckling på Halle- och Hunneberg från 27-01-01
- Mötesanteckningar från partsråd Halle och Hunneberg 2026-03-27
- VD presentation Halle- och hunneberg AB 260327

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 148

Kontinuitetshantering Vänersborgs kommun

KS 2025/473

Beslut

Kommunstyrelsen antar styrande dokument gällande Kontinuitetshantering Vänersborgs kommun, enligt bilaga.

Bilaga

Bilaga 4: Kontinuitetshantering Vänersborgs kommun

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun står, likt andra svenska kommuner, inför ett stort ansvar för att säkerställa tryggheten och säkerheten för sina invånare. God kontinuitetshantering bidrar till ett mindre sårbart samhälle. Då samhället förändras och nya hot och risker utvecklas är det viktigt att kommunen förbereder sig på att skapa en förmåga att hantera olika sorters störningar och avbrott så att dessa får en så liten påverkan som möjligt på verksamheterna. Riktlinjen för kontinuitetshantering ska utgöra ett stöd för alla nämnder och bolag i deras arbete med kontinuitetsplanering.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Kontinuitetshantering Vänersborgs kommun
- Kontinuitetshantering Vänersborgs kommun

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samtliga nämnder
Kommunala bolag

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 149

Riktlinje krisledning Vänersborgs kommun

KS 2026/182

Beslut

Kommunstyrelsen antar Riktlinje krisledning Vänersborgs kommun enligt bilaga.

Riktlinjen ska läsas jämte tidigare antagen Strategi för krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd 2023–2027, kommunfullmäktige 2023-06-21, §109.

Bilaga

Bilaga 5: Riktlinje krisledning Vänersborgs kommun

Sammanfattning av ärendet

Riktlinje för krisledning beskriver processer avsedda att hantera samhällsstörningar som inte kan lösas inom kommunens ordinarie verksamhet.

Syftet med riktlinjen är att beskriva processer för planering, organisering och beslutsfattande samt att klargöra ansvarsförhållanden i syfte att säkerställa en fortsatt god förmåga till kommunal ledning och styrning vid olika nivåer av samhällsstörning.

Målet med riktlinjen är att genom kommunövergripande och samordnade insatser begränsa konsekvenserna av olika typer av samhällsstörningar för de som bor, verkar och vistas i kommunen.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Riktlinje krisledning Vänersborgs kommun
- Riktlinje krisledning Vänersborgs kommun
- Strategi för Krisberedskap civilt försvar och säkerhetsskydd

Sändlista

Samtliga förvaltningar och bolag
Chefer vid kommunstyrelseförvaltningen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 150

Förslag till revidering av Riktlinje - Visselblåsarfunktion

KS 2026/267

Beslut

Kommunstyrelsen reviderar Riktlinje - Visselblåsarfunktion enligt bilaga. Ändringarna är gällande från och med 2026-07-01.

Bilaga

Bilaga 6: Antagandedokument Riktlinje - Visselblåsarfunktion

Sammanfattning av ärendet

Enligt nu gällande riktlinje för visselblåsarfunktionen har kommunstyrelsens ordförande rätt att i samråd med kommundirektören utse personer till kommunens visselblåsarfunktion. Det föreslås att rätten för kommunstyrelsens ordförande att utse medlemmar till kommunens visselblåsarfunktion flyttas från riktlinjen för visselblåsarfunktionen till kommunstyrelsens delegationsordning för en mer formell och enhetlig beslutshantering.

Beslutsunderlag

- Förslag till revidering av Riktlinje – Visselblåsarfunktion
- Beslut KSAU 2026-05-18 Förslag till revidering av kommunstyrelsens delegeringsordning och Riktlinje – Visselblåsarfunktion
- Förslag till revidering av kommunstyrelsens delegeringsordning och Riktlinje – Visselblåsarfunktion
- Föreslagen revidering av kommunstyrelsens delegeringsordning och Riktlinje - Visselblåsarfunktion - jämförelsedokument

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kanslichef
Personalavdelningen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 151

Förslag till revidering av kommunstyrelsens delegeringsordning

KS 2026/267

Beslut

Kommunstyrelsen reviderar nu gällande delegeringsordning för kommunstyrelsen enligt bilaga. Ändringarna är gällande från och med 2026-07-01.

Bilaga

Bilaga 7: Antagandeversion – Kommunstyrelsens delegeringsordning ändringsmarkerad

Sammanfattning av ärendet

Enligt nu gällande riktlinje för visselblåsarfunktionen har kommunstyrelsens ordförande rätt att i samråd med kommundirektören utse personer till kommunens visselblåsarfunktion. Det föreslås att rätten för kommunstyrelsens ordförande att utse medlemmar till kommunens visselblåsarfunktion flyttas från riktlinjen för visselblåsarfunktionen till kommunstyrelsens delegationsordning för en mer formell och enhetlig beslutshandtering.

Enligt kommunens regler för e-förslag ansvarar kommunstyrelsen för den initiala beredningen av e-förslag. För att möjliggöra en smidig hantering av sådana ärenden föreslås att kommunstyrelsens ordförande får delegation för att överlämna sådana ärenden till annan nämnd för avgörande.

Beslutsunderlag

- Förslag till revidering av kommunstyrelsens delegeringsordning
- Beslut KSAU 2026-05-18 Förslag till revidering av kommunstyrelsens delegeringsordning och Riktlinje – Visselblåsarfunktion
- Förslag till revidering av kommunstyrelsens delegeringsordning och Riktlinje – Visselblåsarfunktion
- Regler för e-förslag
- Föreslagen revidering av kommunstyrelsens delegeringsordning och Riktlinje - Visselblåsarfunktion – jämförelsedokument

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kanslichef
Personalavdelningen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 152

Förslag till VA-taxa 2027

KS 2026/235

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad VA-taxa för 2027 enligt bilaga. Taxan är gällande från och med 2027-01-01 och ersätter då nu gällande VA-taxa antagen av kommunfullmäktige 2025-06-18, § 89.

Sammanfattning av ärendet

Tillgången till rent dricksvatten och ett välfungerande VA-system är avgörande för ett hållbart samhälle. En växande befolkning och behovet av att renovera eller ersätta äldre ledningar kräver kontinuerligt ökande investeringar, särskilt med hänsyn till klimatförändringar och skärpta miljökrav. Kommunen har dessutom ett lagstadgat ansvar att säkerställa en långsiktigt trygg vattenförsörjning, vilket förutsätter modernisering av reningsprocesser och anläggningar. Bokslutet för 2025 visade ett överskott på 4,2 mnkr för Kretslopp och vatten, vilket minskat det ackumulerade underskottet gentemot skattekollektivet till 1,0 mnkr. Samtidigt beräknas kostnaderna öka med ytterligare 10 mnkr under 2027 till följd av investeringar, inflation, ökade interna kostnader och en oförändrad räntenivå. Kostnadsökningen är direkt hänförlig till att projekt Skräcklans vattenverk planeras att färdigställas och aktiveras under 2027, vilket innebär ökade kapitaltjänstkostnader. För att hantera det ekonomiska läget och det kvarstående underskottet är det nödvändigt att höja VA-taxans bruksavgift med 12 % inför 2027. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår därför kommunfullmäktige att höja VA-taxan med 12 % exklusive moms vad avser bruksavgiften och 5 % exklusive moms för anläggningsavgiften inför 2027.

Kommunstyrelseförvaltningen har granskat ärendet och har ingen erinran.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Förslag till VA-taxa 2027
- Förslag till VA-taxa 2027
- Förslag VA-taxa 2027
- Jämförelse av VA-taxor bland grannkommuner
- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse avseende VA-taxa 2027
- Beslut SBN 2026-04-16 Behov av en höjning av VA-taxan 2027

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 153

Förslag till avfallstaxa 2027

KS 2026/236

Beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad avfallstaxa för 2027 enligt bilaga. Taxan är gällande från och med 2027-01-01 och ersätter då nu gällande avfallstaxa antagen av kommunfullmäktige 2025-06-18, § 88.

Sammanfattning av ärendet

För att kommunen ska kunna finansiera avfallsverksamheten via avgifter måste kommunfullmäktige anta en avfallstaxa, som kan fungera som styrmedel för att nå kommunala miljö- och verksamhetsmål. Kommunen får ta ut avgifter så att miljöanpassad avfallshantering främjas. Förändringar inom avfallsområdet har inneburit ändrade förutsättningar för utformning av avfallstaxa. Kostnader för behandling och hantering har i många fall ökat, bland annat beroende på höga driftskostnader såsom tippavgifter, diesel mm. Återvinningscentraler och insamling av hushållens farliga avfall utgör en allt större del av den kommunala avfallsbudgeten. Ny avfallsförordning (2022:1274) innebär fastighetsnära hämtning av förpackningar från 1/1 2024 gör också att driftskostnader med anledning av investeringskostnader av sopkärl mm ökar.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Förslag till avfallstaxa 2027
- Förslag till avfallstaxa 2027
- Förslag till ny avfallstaxa 2027
- Taxajämförelse
- Beslut SBN 2026-04-16 Förslag till revidering av Avfallstaxan 2027

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 154

Uppföljning av privata utförare för verksamhetsåret 2024

KS 2025/22

Beslut

1. Kommunstyrelsen konstaterar att den egna verksamheten varken använt sig av privata utförare eller ingått avtal med sådana under verksamhetsåret 2024.
2. Kommunstyrelsen noterar informationen om nämndernas uppföljningsbeslut rörande privata utförare för verksamhetsåret 2024.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktiges program avseende privata utförare anger att varje nämnd årligen ska fatta ett uppföljningsbeslut där verksamhet som bedrivs av privata utförare följs upp och utvärderas.

Nämnderna har redovisat sina uppföljningsbeslut till kommunstyrelsen, där måluppfyllelse enligt ingångna avtal och uppföljning av levererade tjänster över lag framgår. Avvikelseberapportering samt efterlevande av uppdragsbeskrivningar, godkännanden samt förfrågningsunderlag, anbud och avtal i övrigt framgår i viss utsträckning. Det redogörs även i viss utsträckning för bedömningar av huruvida verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagar och bestämmelser, huruvida befintlig kontroll är tillräcklig samt huruvida verksamheten bedrivs på ett för medborgarna tillfredställande sätt. Det har i nämndernas uppföljningsbeslut inte framkommit annat än att den verksamhet som under verksamhetsåret 2024 bedrivits av privata utförare i stort sett fungerat tillfredsställande.

Kommunstyrelsen har i den egna verksamheten inte anlitat några privata utförare under verksamhetsåret 2024.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Uppföljning av privata utförare för verksamhetsåret 2024
- Uppföljning av privata utförare för verksamhetsåret 2024
- Uppföljning av privata utförare verksamhetsår 2024 samt för del av 2025
- Svar om uppföljning av privata utförare verksamhetsår 2024 samt för del av 2025
- Godkännande av uppföljning för privata utförare
- Beslut om uppföljning privata utförare 2024

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-03

- Uppföljning av privata utförare för 2024
- Uppföljning av privata utförare verksamhetsår 2024
- Beslut om kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse 2024
- Beslut om godkännande av uppföljning privata utförare 2025
- Program rörande privata utförare 2023-2026

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samtliga nämnder

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 155

Miljöredovisning för 2025

KS 2025/124

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen och lägger den till handlingarna.

Bilaga

Bilaga 8: Miljöredovisning för 2025

Bilaga 9: Bilaga 1 - Sammanställning av kommunens klimatlöften för år 2025

Bilaga 10: Bilaga 2 - Sammanställning av kommunens åtaganden för år 2025

Bilaga 11: Bilaga 3 - Uppföljning 2025 av Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 - Sammanställande rapport

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog den 13 mars 2024 Miljöstrategi 2030, som anger målbilder för kommunens miljöarbete till år 2030. Strategin utgår från Agenda 2030 och de nationella miljömålen och är indelad i fyra fokusområden. Arbetet stöds av flera styrdokument och åtaganden samt förvaltningarnas verksamhetsplanering, vilket ligger till grund för en årlig miljöaktivitetsplan. Uppföljning sker årligen och redovisas i en miljöredovisning.

Trots pågående arbete visar omvärldsanalys och uppföljning att omställningstakten inom miljö- och klimatområdet inte är tillräcklig. Resurserna bedöms i delar vara otillräckliga och kommunen står inför ökande utmaningar kopplat till lagstiftning, styrmedel och måluppfyllelse.

Förvaltningarna lyfter särskilt behov av ökade resurser, stärkt samordning och tydligare prioriteringar inom flera områden. Bland de mest angelägna behoven pekas omställning av fordon, vattensamordning samt energi- och underhållsfrågor utifrån kommunens fastigheter ut.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Miljöredovisning för 2025
- Miljöredovisning för 2025

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2026-06-03

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Byggnadsnämnden
Socialnämnden
Barn- och utbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 156

Svar på medborgarförslag om att alla ska kunna använda scenen vid gågatkrysset

KS 2025/361

Beslut

Kommunstyrelsen bifaller delvis medborgarförslaget på så sätt att samhällsbyggnadsnämnden uppdras ta fram styrning för uthyrning av sina anläggningar som ligger i kommunens och den breda allmänhetens intresse. Styrningen ska tillåta ett bredare utbud av evenemang på scenen i gågatkrysset med hänsyn för de som är boende eller verksamma i området.

Reservation

Stefan Kärving (V) reserverade sig till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning av ärendet

Julia Sikström har den 15 augusti 2025 inkommit med medborgarförslag om att kommunen ska tydliggöra och ändra sina riktlinjer avseende uthyrningen av scenen på gågatkrysset så att denna kan användas av alla till vilket syfte som än önskas så länge det sker på ett rimligt och respektfullt vis.

Remitterade nämnder och beredningar har tillstyrkt förslaget med andemeningen att kommunen ska ha armslängds avstånd till vad scenen används till för att främja ett fritt meningsutbyte och ökad aktivitet i centrum. Forum Vänersborg önskar däremot att kommunen utövar mer kontroll över hur scenen används för att främja trivsel och näringsliv på platsen.

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot att tillåta ett bredare utbud av evenemang på scenen i gågatkrysset men bedömer att kommunen bör ha styrning som säkerställer att uthyrningen får ett utfall som ligger i kommunens och den breda allmänhetens intresse. Kommunens styrning rörande upplåtelser behöver kunna tillämpas på ett likvärdigt sätt och säkerställa att kommunen genom sin uthyrning inte bidrar till otrygghet, skada eller lagstridig verksamhet. Styrningen bör även ta hänsyn till den störning upplåtelser kan medföra för de som är boende och verksamma i de områden upplåtelseerna sker.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget ligger i linje med kommunens mål "Bättre utnyttjande av lokaler och anläggningar" och att det inte medför ökade kostnader för kommunen eller allmänheten.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Svar på medborgarförslag om att alla ska kunna använda scenen vid gågatukrysset
- Svar på medborgarförslag om att alla ska kunna använda scenen i gågatukrysset
- Yttrande från Forum Vänersborg
- Yttrande från demokrati- och jämställdhetsberedningen
- Yttrande från kultur- och fritidsnämnden
- Beslut från samhällsbyggnadsnämnden om remiss av medborgarförslag om att alla ska kunna använda scenen vid gågatukrysset
- Medborgarförslag om att alla ska kunna använda scenen vid gågatukrysset maskad
- Råd vid lokaluthyrning – Demokratiska aspekter vid nyttjande av kommunala lokaler
- Remiss av medborgarförslag om att alla ska kunna använda scenen vid gågatukrysset
- Beslut KF 2025-09-17 Medborgarförslag om att alla ska kunna använda scenen vid gågatukrysset
- Sidor från Anvisningar för upplåtelse av offentlig plats nu gällande
- Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats - nu gällande
- Uthyrning av kommunala lokaler och lokaler som uppbär kommunalt stöd - policy

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Stefan Kärving (v) yrkade att kommunfullmäktige beslutar att delvis bifalla medborgarförslaget och uppdrar åt samhällsbyggnadsnämnden att uppdatera styrande dokument för att säkerställa ett öppet och tillgängligt användande av scenen för alla under ordnade former samtidigt som hänsyn tas till boende och verksamheter i området.

Kenneth Borgmalm (S) yrkade bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut. I detta instämde Benny Augustsson (S) och Mats Andersson (C).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag och Stefan Kärvings (V) yrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Utdragsbestyrkande

2026-06-03

Sändlista

Handläggare av ärendet

Förslagsställare

Demokrati- och jämställdhetsberedningen

Forum Vänersborg

Samhällsbyggnadsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 157

Svar på medborgarförslag om bussturer

KS 2025/372

Beslut

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag som rör omledningen av bussar under Aqua Blå har inkommit till kommunen. Förslagsställaren lyfter att det under Aqua Blå är svårt att ta sig in till Vänersborgs centrum och Trenova för att bland annat handla mat, ta ut pengar och gå till apoteket men även för att besöka festivalen. Förslagsställaren ger förslag på alternativa dragningar av busstrafiken under festivaldagarna.

På grund av gatornas utformning och problem att få ihop tidtabellen kan bussarna tyvärr inte köra enligt förslagsställarens förslag. Bussarna kommer istället fortsätta köra "marknadsvägen" via Torstenssonsgatan och Belfragegatan, så som man gjort tidigare år under både Oktobermarknaden och Aqua Blå. Den som reser från Vargön kan gå av bussen på hållplats Hagaparken vid Trenova och den som reser söderifrån kan gå av vid hållplats Edsgatan på Järnvägsbacken i centrum.

Under festivaldagarna stängs Residensbron och de delar av Hamngatan, Drottninggatan, Kungsgatan och Sundsgatan som ligger närmst Residensbron av som en säkerhetsåtgärd både kopplat till trafiksäkerhet och säkerheten på festivalen.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Svar på medborgarförslag om bussturer
- Svar på medborgarförslag om bussturer
- Medborgarförslag om bussturer – Maskad
- Beslut KF 2025-09-17 Medborgarförslag om bussturer
- Remiss av medborgarförslag om bussturer
- Beslut från samhällsbyggnadsnämnden om remiss av medborgarförslag om bussturer

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kommunfullmäktiges meddelandelista
Förslagsställaren
Samhällsbyggnadsnämnden

Utdragsbestyrkande

§ 158

Återrapportering av sponsring och bidrag samt uppdrag om översyn av styrande dokument

KS 2026/266

Beslut

Kommunstyrelsen noterar återrapporteringen av utbetalningar avseende sponsring och övriga bidrag som skett inom ramen för Riktlinjen för sponsring och donationer.

Kommunstyrelsen beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av styrande dokument och vid behov föreslå nödvändiga justeringar i delegationsordningen för berörda bidragsformer. Uppdraget ska hantera samtliga nämnders hantering av bidrag.

Sammanfattning av ärendet

Enligt Riktlinje för sponsring och donationer ska beviljad sponsring och bidrag redovisas med tillhörande uppföljning i ansvarig nämnds verksamhetsberättelse.

Återrapportering för aktuell period har inte skett i samband med verksamhetsberättelsen.

Ärendet avser därför dels att återrapportera genomförda utbetalningar avseende sponsring och övriga bidrag, dels att föreslå ett uppdrag om att se över kommunens styrande dokument och delegationsordning avseende bidragsutbetalningar.

Som en del av ärendet föreslås även ett uppdrag att se över kommunens styrande dokument och delegationsordning avseende bidragsutbetalningar. Syftet är att skapa en mer samordnad hantering, säkerställa enhetlig uppföljning och återrapportering samt möjliggöra en samlad bild av de bidrag som betalas ut till olika aktörer från kommunen. Uppdraget ska omfatta samtliga nämnder.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 2026-05-18 Återrapportering av sponsring och bidrag samt uppdrag om översyn av styrande dokument
- Återrapportering av sponsring och bidrag samt uppdrag om översyn av styrande dokument
- Riktlinje för sponsring och donationer- för publicering

Sändlista

Handläggare av ärendet
Avdelningschef för näringslivsavdelningen
Förvaltningschef för Kultur och fritid

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 159

Beslut om avvikelse från arbetstidsregel

KS 2026/255

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att tillämpa Bilaga J:s och PAN:s möjlighet till avvikelse från reglerna om 20 timmars arbetspass i assistansärende 3861 i anslutning till medarbetarnas möten och utbildningar. Beslutet gäller under perioden 2026-06-15 – 2027-06-14.

Sammanfattning av ärendet

Huvudregeln om maximalt 20 timmars arbetspass inkl jour regleras i kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser (AB), Bilaga J och PAN. Avvikelse till maximalt 24 timmars arbetspass inkl jour får enligt avtalen göras efter beslut av Kommunstyrelsen.

Beslut om avvikelse kan tas då 20 timmars arbetspass inte kan säkerställa den enskildes rättigheter och friheter som följer av lag. MBL-förhandling med Kommunal är en förutsättning för beslut, en sådan har ägt rum. Kommunal är eniga med arbetsgivaren.

Behovet av avvikelse grundas på en minimering av personalbyten för att säkra den assistansberättigades hälsa vid medarbetarnas möten och utbildningar. Medarbetarnas hälsa och arbetsmiljö följs upp via årlig riskbedömning, avstämning på APM fyra gånger per år samt att medarbetarna erbjuds årlig hälsoundersökning.

Beslutsunderlag

- Beslut PERSFOR 2026-05-12 Beslut om avvikelse från arbetstidsregel
- Beslut om avvikelse från arbetstidsregel
- Yttrande gällande beslut om avvikelse från arbetstidsregel

Sändlista

Personalkontoret
Socialförvaltningen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 160

Svar på återremiss om Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26

KS 2026/82

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta OPF-KR 26 (Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda) att gälla från och med 2027-01-01.

Jäv

Benny Augustsson (S), Mats Andersson (C) och Henrik Harlitz (M) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet.

Bo Carlsson (C) övertog ordförandeskapet.

Sammanfattning av ärendet

Styrelsen för Sveriges Kommuner och regioner (SKR) har beslutat att anta förslag till nya bestämmelser för omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26. OPF-KR 26 är utformat med utgångspunkt att ett förtroendeuppdrag inom kommuner och regioner är en viktig del av den demokratiska strukturen och därför kräver särskilda villkor anpassade för uppdraget. Förändringar finns i kapitlen för omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt i kapitel familjeskydd. Förändringarna berör i första hand beräkning av kvalifikationstid, samordning av inkomst samt förändringar i utbetalningsbelopp och ålder kopplat till pension.

Kommunstyrelsen beslutade 2026-02-25 § 55 att återremittera ärendet gällande Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda OPF-KR 26 för förtydligande av avsnittet omställningsstöd och dess tillämpning på nuvarande uppdragstagare.

Ett förtydligande: Nuvarande uppdragstagare kommer att omfattas av OPF-KR 26 från aktuellt antagandedatum. Bestämmelserna gäller oavsett om man är nyvald eller avslutar sitt uppdrag.

Beslutsunderlag

- Beslut PERSFOR 2026-05-12 Svar på återremiss om Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26
- Svar på återremiss om Omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, OPF-KR 26
- Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda - OPF-KR 26

Utdragsbestyrkande

- Beslut KS 2026-02-25 Bestämmelser om omställningsstöd pension och familjeskydd för förtroendevalda - OPF-KR 26
- Beslut PERSFOR 2026-02-04 Bestämmelser om omställningsstöd pension och familjeskydd för förtroendevalda - OPF-KR 26

Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Personal- och förhandlingsutskottets förslag till beslut var att kommunfullmäktige beslutar att anta OPF-KR 26 (Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda) att gälla från och med 2026-10-15.

Kenneth Borgmalm (S) yrkade att kommunfullmäktige beslutar att anta OPF-KR 26 (Bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda) att gälla från och med 2027-01-01. I detta instämde Lena Eckerbom Wendel (M).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, personal- och förhandlingsutskottets förslag och Kenneth Borgmalms (S) yrkande, och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med Kenneth Borgmalms (S) yrkande.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 161

Delegeringslista till kommunstyrelsen

KS 2026/23

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegeringsbeslut.

Bilaga

Bilaga 12: Delegeringslista till kommunstyrelsen 2026-06-03

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har överlåtit sin beslutanderätt till presidiet, kommunstyrelsens arbetsutskott, ordförande och tjänstepersoner i enlighet med kommunstyrelsens delegeringsordning. Kommunstyrelsen har beslutat att alla delegeringsbeslut ska redovisas till styrelsen. Redovisningen innebär inte att det ankommer på kommunstyrelsen att ompröva eller fastställa delegeringsbesluten. Däremot får kommunstyrelsen återta lämnad delegering eller föregripa ett beslut i ett enskilt ärende av den som fått beslutanderätten genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Kommunstyrelseförvaltningens beredningssekretariat har lämnat förteckning över delegeringsbeslut som upprättats för att redovisas vid kommunstyrelsens sammanträde.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 162

Meddelandelista till kommunstyrelsen

KS 2026/22

Beslut

Kommunstyrelsen lägger meddelandelistan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningens kanslienhet har lämnat förteckning över meddelanden som inkommit för att redovisas vid kommunstyrelsens sammanträde.

Beslutsunderlag

- Meddelandelista till kommunstyrelsen 2026-06-03 (uppdaterad 2026-06-02)

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 163

Ansökan om utökad checkkredit till Fastighets AB Vänersborg

KS 2026/200

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar Fastighets AB Vänersborg en tillfälligt utökad checkkredit på 15 mnkr till och med 2026-08-31. Marknadsmässig ränta kommer debiteras för nyttjad kredit.

Jäv

Benny Augustsson (S), Mats Andersson (C) och Magnus Ekström (KD) anmälde jäv och deltog inte i handläggningen av ärendet.

Henrik Harlitz (M) övertog ordförandeskapet.

Sammanfattning av ärendet

Fastighets AB Vänersborg har ansökt om höjd checkkredit på kommunens koncernkonto, från 5 till 15 miljoner kronor. Bolaget befinner sig i en expansiv fas och behöver mer rörelsekapital för kommande projekt. Det är sedan tidigare beviljat en tillfällig höjning av kreditlimiten till 2026-06-30. Enligt gällande riktlinjer får ekonomichefen höja checkkrediten till max 5 mnkr, men högre belopp kräver beslut av kommunstyrelsen. Den utökade krediten innebär en ökad likviditetsrisk för kommunen, som kan behöva ta ytterligare lån. Kommunstyrelseförvaltningen betonar att marknadsmässig avgift och ränta måste tas ut enligt lagar och regler. En utredning är inledd för att ta fram ett nytt förslag till debiteringsmodell som lever upp till gällande lagstiftning.

Beslutsunderlag

- Ansökan om utökad checkkredit till Fastighets AB Vänersborg

Sändlista

Handläggare av ärendet
Fastighets AB Vänersborg

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

August Hedmans stiftelse

Årsredovisning för räkenskapsåret 2025-01-01 – 2025-12-31

Organisationsnummer 862500-7151

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

- Utdela belöning eller uppmuntran åt elev, som visat goda kunskaper i särskilt ämne, god kamratanda eller berömvärd flit;
- Utdela belöning till elev som ägnat arbete åt teater eller musik eller annan kulturell verksamhet vid respektive skola eller åt gymnastik eller idrott;
- Utge behovsprövade stipendier till elever, vilka efter genomgång av obligatorisk skola bedriver fortsatta studier.

Stiftelsen ingår i samförvaltning med andra av Vänersborgs kommun förvaldade stiftelser. Den gemensamma avkastningen fördelas mellan de ingående stiftelserna. Fördelningen av avkastningen görs med hjälp av andelstal som omräknas varje år.

Främjandet av ändamålet

Stiftelsens redovisade resultat för räkenskapsåret 2025 och den ekonomiska ställningen 2025-12-31 framgår av resultat- och balansräkningen. Under året delades 68 549 kronor ut till välartade och flitiga elever med hänsyn till betyg och förslag från lärarna.

Av specifikationen till eget kapital framgår att 2025 års disponibla avkastning är 68 472 kronor vilka är utdelningsbara år 2026.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under 2025 har stiftelsens fondplaceringar minskat i värde. En nedskrivning av de finansiella anläggningstillgångarna med -23 tkr har genomförts i bokslut.

Flerårsöversikt (tkr)

	2025	2024	2023	2022	2021
Huvudintäkter	80,6	84,6	77,5	76,0	92,3
Årets resultat	51,2	119,2	157,5	-77,6	83,1
Soliditet	99,7	99,7%	99,7%	99,7%	100,0%

Förändringar i eget kapital

	Stiftelse- kapital	Ack realisations- resultat	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	1 167 434	396 987		-48 937	119 194	1 634 678
Erhållna gåvor						0
Omf föreg års resultat				119 194	-119 194	0
Beviljade anslag				-68 549		-68 549
Återförda anslag						0
Kapitalisering	7 418			-7 418		0
Omf årets realisationsresultat		-23 012		23 012		0
Omf ändamålsbestämda medel						0
Årets resultat					51 170	51 170
Belopp vid årets utgång	1 174 852	373 975	0	17 301	51 170	1 617 299

Resultaträkning	2024	2025
Stiftelsens intäkter		
Aktieutdelningar	81 161	78 676
Räntor, obligationer	0	0
Räntor, bank	3 451	1 899
Summa intäkter	84 612	80 575
 Stiftelsens kostnader		
Förvaltningskostnader	-6 729	-6 393
Övriga kostnader	0	0
Summa kostnader	-6 729	-6 393
 Rörelseresultat	 77 883	 74 182
 Finansiella poster		
Realisationsvinster	0	0
Realisationsförluster	0	0
Nedskrivningar/återföringar av nedskrivningar	41 311	-23 012
 Resultat efter finansiella poster	 119 194	 51 170
 Skatt	 0	 0
 Årets resultat	 119 194	 51 170

Balansräkning	Not	2024	2025
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	2		
Aktier		1 517 864	1 491 148
Obligationer		0	0
Summa anläggningstillgångar		1 517 864	1 491 148
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Fordran på kommunen		0	0
Fordran på övr. stiftelser		0	0
Upplupna ränteintäkter		0	0
<i>Banktillgodohavanden</i>		120 990	131 488
Summa omsättningstillgångar		120 990	131 488
SUMMA TILLGÅNGAR		1 638 854	1 622 636
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Stiftelsekapital		1 167 434	1 174 852
Ackumulerat realisationsresultat		396 987	373 975
Summa bundet eget kapital		1 564 421	1 548 828
<i>Fritt eget kapital</i>			
Ändamålsbestämda medel			
Balanserat resultat		-48 937	17 301
Årets resultat		119 194	51 170
Summa fritt eget kapital		70 257	68 472
Summa eget kapital		1 634 678	1 617 299
Kortfristiga skulder			
Skuld till kommunen		4 176	5 337
Övriga skulder		0	0
Summa kortfristiga skulder		4 176	5 337
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 638 854	1 622 636

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag. Kostnader och intäkter har periodiserats, vilket innebär att de hänförs till den period under vilken de intjänas respektive förbrukas.

Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningsvärdet minskad med kollektiv nedskrivning för varaktig värdenedgång.

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital. Det bundna kapitalet utgörs av ursprungligt donationskapital och senare donerat kapital, kapitaliseringar och ackumulerad realisationsvinst/förlust och är inte tillgängligt för utdelning. Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och redovisat årsöverskott och utgör de disponibla medlen för utdelning av anslag. Beviljade anslag redovisas direkt mot eget kapital. Beslutade, ej utbetalda, anslag vid årsskiftet skuldföres.

Not 2 Finansiella anläggningstillgångar

Stiftelsens andel av gemensamt förvaldade tillgångar uppgår till 6,9%

Aktier	2024	2025
Ingående anskaffningsvärde	1 531 602	1 528 332
Investeringar	0	0
Omklassificering	0	0
Omfördelning fond/bank	-3 270	-3 704
Avyttring	0	0
Utgående ackumulerat nominellt värde	1 528 332	1 524 628
Ingående nedskrivningar	-51 779	-10 468
Årets återföring	41 311	0
Årets nedskrivning	0	-23 012
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-10 468	-33 480
Utgående bokfört värde	1 517 864	1 491 148
Börsvärde	1 517 864	1 491 148
Obligationer	2024	2025
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Investeringar	0	0
Omklassificering	0	0
Avyttring	0	0
Utgående ackumulerat nominellt värde	0	0
Börsvärde	0	0
Summa anläggningstillgångar	1 517 864	1 491 148

Not 3 Ställda säkerheter

Ställda panter

Ansvarsförbindelser

2024

Inga

Inga

2025

Inga

Inga

Årsredovisning 2025

Vänersborg den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

.....
Benny Augustsson (S)

.....
Henrik Harlitz (M)

.....
Mats Andersson (C)

.....
Lena Eckerbom Wendel (M)

.....
Anders Strand (SD)

.....
Magnus Ekström (KD)

.....
Anna-Karin Sandberg (MP)

.....
Madelaine Karlsson (S)

.....
Kenneth Borgmalm (S)

.....
Bo Carlsson (C)

.....
Torbjörn Moqvist (SD)

.....
Göran Nilsson (SD)

.....
Göran Svensson (MBP)

.....
Cecilia Prins (L)

.....
Stefan Kärvling (V)

.....
Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

.....
Marcus Gustafson
Auktoriserad revisor

Vänersborgs samstiftelse nr 1

Årsredovisning för räkenskapsåret 2025-01-01 – 2025-12-31

Organisationsnummer 862500-7094

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Vänersborgs samfond I bildades 1982-08-03 efter permutationsansökan genom sammanläggning av 32 stycken donationsfonder enligt beslut i Kammarkollegiet.

Kommunfullmäktige fattade beslut 1996-11-26 om byte av namn till Vänersborgs samstiftelse nr 1. Ny lag om stiftelser trädde i kraft 1 januari 1996 innebar att alla donationsfonder måste ombildas till stiftelser.

Enligt nytt beslut av Kammarkollegiet 2003-05-09 har ytterligare tre stiftelser sammanslagits med samstiftelse nr 1. Dessa stiftelser har tidigare förvaltats av Vänersborgs förening för frivillig socialhjälp.

Stiftelsen ingår i samförvaltning med andra av Vänersborgs kommun förvaltade stiftelser. Den gemensamma avkastningen fördelas mellan de ingående stiftelserna. Fördelningen av avkastningen görs med hjälp av andelstal som omräknas varje år.

Årligen överförs den disponibla avkastningen ur Gunhild Petrés Minnesstiftelse till Vänersborgs Samstiftelse nr 1 för gemensam utdelning. Eftersom avkastningen är avsedd att förbrukas för stiftelsens ändamål redovisas den som en intäkt i resultaträkningen.

Främjande av ändamålet

Ändamålet med stiftelsen är att utge bidrag till behövande personer inom Vänersborgs kommun. Bidragen skall utgöra minst 400 kronor vardera och delas ut en gång årligen före julhelgen. Disponibel avkastning skall ställas till sociala centralnämndens förfogande för beslut om utdelning av bidrag.

Under året har totalt 308 092 kronor delats ut till behövande personer inom Vänersborgs kommun.

Stiftelsens redovisade resultat för räkenskapsåret 2025 och den ekonomiska ställningen 2025-12-31 framgår av resultat- och balansräkningen.

Av specifikationen till eget kapital framgår att 2025 års disponibla avkastning är 613 682 kronor.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under 2025 har stiftelsens fondplaceringar minskat i värde. En nedskrivning av de finansiella anläggningstillgångarna med -148 tkr har genomförts.

Flerårsöversikt (tkr)

	2025	2024	2023	2022	2021
Huvudintäkter	533,0	559,5	511,4	504,6	607,6
Årets resultat	342,2	785,1	1 059,4	-457,4	571,6
Soliditet	99,7%	99,7%	99,7%	99,7%	100,0%

Förändringar i eget kapital

	Stiftelse- kapital	Ack realisations- resultat	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	7 594 306	2 468 637		-304 830	785 050	10 543 163
Erhållna gåvor						0
Omf föreg års resultat				785 050	-785 050	0
Beviljade anslag				-308 092		-308 092
Återförda anslag						0
Kapitalisering	49 061			-49 061		0
Omf årets realisationsresultat		-148 419		148 419		0
Omf ändamålsbestämda medel						0
Årets resultat					342 196	342 196
Belopp vid årets utgång	7 643 368	2 320 218	0	271 486	342 196	10 577 267

Resultaträkning

	2024	2025
Stiftelsens intäkter		
Utdelningar	525 125	507 436
Ränteintäkter	22 326	12 250
Gåvor (avkastning G Petré)	12 096	13 281
Summa intäkter	559 547	532 967
 Stiftelsens kostnader		
Förvaltningskostnader	-40 558	-42 352
Övriga kostnader	0	0
Summa kostnader	-40 558	-42 352
 Rörelseresultat	518 989	490 615
 Finansiella poster		
Realisationsvinster	0	0
Realisationsförluster	0	0
Nedskrivningar/återföringar av nedskrivningar	266 061	-148 419
Resultat efter finansiella poster	785 050	342 196
Skatt	0	0
Årets resultat	785 050	342 196

Balansräkning	Not	2024	2025
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	2		
Aktier		9 789 831	9 745 843
Obligationer		0	0
Summa anläggningstillgångar		9 789 831	9 745 843
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Fordran på kommunen		0	0
Fordran på övr. stiftelser		0	0
Upplupna ränteintäkter		0	0
<i>Banktillgodohavanden</i>		780 352	859 377
Summa omsättningstillgångar		780 352	859 377
Summa tillgångar		10 570 182	10 605 219
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Stiftelsekapital		7 594 306	7 643 368
Ackumulerat realisationsresultat		2 468 637	2 320 218
Summa bundet eget kapital		10 062 943	9 963 586
<i>Fritt eget kapital</i>			
Ändamålsbestämda medel			
Balanserat resultat		-304 830	271 486
Årets resultat		785 050	342 196
Summa fritt eget kapital		480 220	613 682
Summa eget kapital		10 543 163	10 577 267
Kortfristiga skulder			
Skuld till kommunen		27 020	27 952
Övriga skulder		0	0
Summa kortfristiga skulder		27 020	27 952
Summa eget kapital och skulder		10 570 182	10 605 219

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag. Kostnader och intäkter har periodiserats, vilket innebär att de hänförs till den period under vilken de intjänas respektive förbrukas.

Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningsvärdet minskad med kollektiv nedskrivning för varaktig värdenedgång.

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital. Det bundna kapitalet utgörs av ursprungligt donationskapital och senare donerat kapital, kapitaliseringar och ackumulerad realisationsvinst/förlust och är inte tillgängligt för utdelning. Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och redovisat årsöverskott och utgör de disponibla medlen för utdelning av anslag. Beviljade anslag redovisas direkt mot eget kapital. Beslutade, ej utbetalda, anslag vid årsskiftet skuldföres.

Not 2 Finansiella anläggningstillgångar

Stiftelsens andel av gemensamt förvaltade tillgångar uppgår till 45,3%

Aktier	2024	2025
Ingående anskaffningsvärde	9 908 042	9 857 250
Investeringar	0	0
Omklassificering	0	0
Omfördelning fond/bank	-50 792	104 431
Avyttring	0	0
Utgående ackumulerat nominellt värde	9 857 250	9 961 681
Ingående nedskrivningar	-333 480	-67 420
Årets återföring	266 061	0
Årets nedskrivning	0	-148 419
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-67 420	-215 838
Utgående bokfört värde	9 789 831	9 745 843
Börsvärde	9 789 831	9 745 843
Obligationer	2024	2025
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Investeringar	0	0
Omklassificering	0	0
Avyttring	0	0
Utgående ackumulerat nominellt värde	0	0
Börsvärde	0	0
Summa anläggningstillgångar	9 789 831	9 745 843

Not 3 Ställda säkerheter

Ställda panter

Ansvarsförbindelser

2024

Inga

Inga

2025

Inga

Inga

Årsredovisning 2025

Vänersborg den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

.....
Benny Augustsson (S)

.....
Henrik Harlitz (M)

.....
Mats Andersson (C)

.....
Lena Eckerbom Wendel (M)

.....
Anders Strand (SD)

.....
Magnus Ekström (KD)

.....
Anna-Karin Sandberg (MP)

.....
Madelaine Karlsson (S)

.....
Kenneth Borgmalm (S)

.....
Bo Carlsson (C)

.....
Torbjörn Moqvist (SD)

.....
Göran Nilsson (SD)

.....
Göran Svensson (MBP)

.....
Cecilia Prins (L)

.....
Stefan Kärvling (V)

.....
Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

.....
Marcus Gustafson
Auktoriserad revisor

2026-04-15

Dnr: KS 2026/183

Handläggare
Cornelia Sörman
Cornelia.Sorman@vanersborg.se
0521-72 10 46

Mottagare
Fyrbodals kommunalförbund

Skriftligt inspel till strategiska vägval för storregional kollektivtrafik, Vänersborgs kommun

Bakgrund

Västra Götalandsregionen (VGR) har beslutat att revidera Målbild Tåg 2035 inklusive Västtågsutredningen. Det nya strategiska dokumentet ska vara ett underlag för tåginvesteringar, vägledning för storregional trafikplanering och behov av påverkansarbete för infrastruktur och andra åtgärder som främjar utvecklingen av storregional kollektivtrafik.

Dialog kring strategiska vägval kommer att ske i de delregionala kollektivtrafik- och samhällsplaneringsforumen (DKS) under maj och juni 2026 och kommunalförbunden sammanställer skriftliga inspel vilka lämnas till VGR i september. Fyrbodals kommunalförbund har gett sina medlemskommuner möjlighet att senast 1 juli 2026 lämna skriftliga inspel till kommunalförbundet som utgör underlag till förbundets skriftliga inspel till VGR.

Sammanfattning

Vänersborgs kommun vill framföra att det går att göra flera insatser i infrastruktur och utbud för att åka tågpendlingen mellan regionens orter. Inte minst är tågförbindelserna mellan närliggande tätorter viktiga för ökat hållbart resande och en välfungerande arbetsmarknad.

Skriftligt inspel

Nedan följer inspel inom flera olika teman som Vänersborgs kommuns vill lyfta in till revideringen av Målbild tåg 2035 inklusive Västtågsutredningen.

Stationsutbyggnad i enlighet med Västtågsutredningen

Västra Götalandsregionen arbetar sedan antagandet av vision ”det goda livet” (2005) mot kortare restider och en rundare region. 2013 antogs Målbild Tåg 2035 där ambitionen är att tågtrafiken år 2035 ska klara tre gånger så många resenärer. Målbild tåg 2035 kompletterades 2018 med Västtågsutredningen där Brålanda och Frändefors pekas ut som två av fyra nya stationer i Dalsland. Brålanda station planeras nu av Trafikverket.

Västtågsutredningen är väl genomarbetad och valet av de fyra stationerna som pekas ut i Dalsland är välgrundat. Vänersborg vill understryka att underlaget som tagits fram ska väga tungt när dokumentet revideras och att byggande av stationer i Brålanda och Frändefors ligger i linje med kommunens vision och ambition.

2026-04-15

Dnr: KS2026/183

Satsning på och prioritering av viktiga tågknytpunkter

Vänersborgs kommun satsar på Öxnered som ett av sina främsta utbyggnadsområden, det är attraktivt att bo i ett stationssamhälle. För att Öxnered ska behålla sin status som knypunkt för tåg gäller att Öxnered behåller sin status som knypunkt för tåg och att förbipasserande tåg stannar på stationen. Det finns historiskt och i närtid flera exempel på tåg som inte längre stannar i Öxnered på grund av tidsbrist och små marginaler vid tågmöten på Norge-Vänerbanan. Då får eventuella tågbyten istället ske i Trollhättan vilket blir ineffektivt och ologiskt för resenären. När tåg väl har slutat stanna vid en station är det en stor utmaning att lägga till stoppet på nytt, även om det potentiella resandeunderlaget blivit större. Med tanke på att kommunen satsar på Öxnered med utbyggnadsplaner i och framtidsvisioner blir det viktigt att värna om Öxnered stations viktiga roll som knypunkt för tåg.

Förstärkning av den mellanregionala tågtrafiken

Det finns stora möjligheter att utveckla stråket mot Oslo och Karlstad för både gods- och persontransporter. Vänersborgs kommun välkomnar en ambitionshöjning och satsning på stråket i enlighet med Mulighetsstudie Oslo-Göteborg.

Matning till och koppling mellan stråken

Kollektivtrafikförbindelserna mellan stråken i Bohuslän och Dalsland är generellt dåliga. Det tar lång tid att röra sig mellan västra och östra Fyrbodalen och här finns stor förbättringspotential.

I områdena mellan stråken är det viktigt att matningen till stråken fungerar väl. På många platser sker detta med närtrafiken som har en nyckelroll i kollektivtrafikförsörjningen. Att närtrafiken är välkänd och enkel att använda är viktigt för hela kollektivtrafiksystemet.

Regionala bussar som komplement och vikten av bytestider

De regionala bussarna spelar en stor roll, särskilt för att binda samman orterna i Dalsland med bytespunkter för vidare resa med buss eller tåg. I detta blir fungerande och rimliga bytestider viktigt, där man med fördel kan se över systemet för att identifiera prioriterade bytespunkter där tåg och buss eller buss och buss matchar.

I etableringen av de nya tågstationerna i Dalsland är det viktigt att det finns busslinjer som matar pendlare till stationerna från de omgivande orterna och landsbygden. Till exempel från södra Mellerud till Brålanda och från Färgelanda till Frändefors.

Förlängning av befintliga pendlingssträckor

Vänersborgs kommun har många gånger lyft att pendeltåget mellan Vänersborg och Göteborg bör ha slutstation Vargön station istället för Vänersborgs resecentrum. I Vargön bor ca 5500 personer där en stor andel pendlar söderut eller in till Vänersborg. Utökad tågtrafik till och från Vargön skulle bidra kraftigt till det hållbara resandet.

2026-04-15

Dnr: KS2026/183

Tåg framför buss i starka pendlingsstråk

Tågen mellan Vänersborg och Uddevalla går nästan med halvtimmestrafik i rusning och under dagen dröjer det mellan 1,5-3 h mellan tågavgångarna. Även om bussavgångarna kompletterar detta har tåget stora fördelar, framförallt gällande arbetspendling då det finns andra möjligheter att arbeta på tåget än på bussen. Mellan Uddevalla och Vänersborg sker mycket pendling, och stora delar av den sker med bil. Det är en koppling med hög potential för ökat resande och tåg hade upplevts som ett mer tillförlitligt alternativ om det hade gått avgångar under lågtrafik. För att öka potentialen ytterligare krävs en satsning på Älvsborgsbanan som ger minskade restider, förbättrad kapacitet och ökad robusthet.

Tvåstad som gemensam kollektivtrafiknod

Tvåstad växer fram som en allt starkare gemensam kollektivtrafiknod där gränserna kopplat till arbets- och bostadsmarknad suddas ut i stadig takt. Orterna har gemensam stadstrafik och möjligheten att nyttja både buss och tåg mellan orterna bidrar till att stärka framförallt ett pendlingsutbyte. Kommunerna arbetar med Tillväxt Tvåstad som ytterligare belyser kopplingar och önskade samarbeten mellan orterna.

Finansiering av föreslagna åtgärder

När förslagen för den reviderade Målbild tåg tas fram är det viktigt att finansieringen och ansvarsfördelningen för åtgärderna också undersöks. Det kan finnas flera olika sätt att finansiera infrastruktursatsningar, till exempel är totalförsvaret beroende av en väl fungerande infrastruktur.

Principer för kostnadsfördelning mellan olika aktörer för olika åtgärder bör tas fram för ökad förutsägbarhet och ett mer realistiskt synsätt på de olika frågorna. Om åtgärderna inte kan finansieras eller genomföras, antingen för att de inte är prioriterade av Trafikverket eller för att den aktuella kommunen inte har råd med investeringen, bygger målbilden istället upp förhoppningar hos befolkningen som inte infrias.

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

Vänersborgs kommun

Kontinuitetshantering Vänersborgs kommun

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte.....	1
Undantag och avgränsningar	1
Metod för kontinuitetshantering.....	2
Förberedelser/planering.....	2
Genomförande	2
Implementering	2
Riktlinje.....	3
Samhällsviktig verksamhet	4
Två veckors beredskap	5
Acceptabla avbrottstider	5
Kommunstyrelsens ansvar	5
Nämnders ansvar	6
Identifiering av kritiska funktioner.....	6
Utveckling och implementering av kontinuitetsplaner	6
Kontinuerlig uppföljning och övning	6
Rapportering och samordning	6
Tydligt ansvar för kontinuitet i samtliga nivåer.....	7
Hantering och förvaring	7
Säker hantering av information.....	7
Informationsklassificering och hantering	7
Dokumenthantering och arkivering.....	7
Uppföljning och utvärdering	7

Dokumentinformation Beskriver kontinuitetshantering på en övergripande nivå		Dokumentansvarig Säkerhetschef	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	Antagen av Kommunstyrelsen	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet Tillsvidare
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer KS 2025/473	Intranät ☒	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☒ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap SOU 2024:65 Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig			

Inledning

Kontinuitetshantering handlar om att systematiskt skapa en förmåga att fortsätta bedriva sin verksamhet med en acceptabel kapacitet. Detta gäller oberoende av vilken typ av störning som organisationen utsätts för. Varje händelse och incident, stor eller liten, oavsett om den är oavsiktlig eller avsiktlig kan orsaka störningar i verksamheten. Kontinuitetshantering föreligger enbart genom att det finns rätt förutsättningar och förberedelser inom organisationen.

Vänersborgs kommun står, likt alla andra svenska kommuner, inför ett stort ansvar för att säkerställa tryggheten och säkerheten för sina invånare. För att vara rustad för framtida kriser måste kommunen bygga ett samhälle som är robust nog att stå emot både externa och interna påfrestningar. Detta innebär inte bara att förbereda sig för att kunna hantera akuta händelser, utan också att skapa långsiktig hållbarhet i vårt sätt att leva, arbeta och samverka. För att uppnå detta krävs att kommunen prioriterar och investerar i sitt totalförsvar, där såväl fysiska, psykiska och digitala resurser måste stärkas för att kunna hantera de olika hotbilder som kan uppstå.

En central del i detta arbete är att etablera och underhålla en tydlig kontinuitetshantering för kommunens verksamheter. Det innebär att kommunen måste ha handlingsplaner för olika typer av kriser. Det handlar om att säkerställa att samtliga verksamheter, från vård och omsorg till utbildning och infrastruktur, kan fortsätta att fungera under krissituationer. För att detta ska vara möjligt krävs att kommunen har en god kommunikation och samverkan med andra aktörer, både på lokal, regional och nationell nivå.

Syfte

Riktlinjen för kontinuitetshantering ska utgöra ett stöd för alla nämnder och bolag i deras arbete med kontinuitetsplanering.

Undantag och avgränsningar

Riktlinjen omfattar samtliga nämnder inom Vänersborgs kommun. De kommunala bolagen ska, i den omfattning detta klargjorts i ägardirektiv även omfattas i enlighet med dessa.

Varje nämnd har ett ansvar för att säkerställa och upprätthålla sin kontinuitetshantering. Detta innebär att de ska vidta åtgärder för att kunna fortsätta sin verksamhet vid olika typer av samhällsstörningar. Samverkan inom den kommunala organisationen är viktig för att säkerställa att kommunens samhällsviktiga verksamheter kan upprätthållas även under kriser. För de nämnder och bolag som har avtal med privata aktörer gäller att de har ett ansvar att reglera och följa upp dessa aktörers kontinuitetshantering, detta görs lämpligen redan vid upphandlingen. Detta innebär att det måste finnas tydliga anvisningar och kontrollmekanismer för att säkerställa att även externa aktörer kan upprätthålla sina åtaganden de utför åt kommunen även vid en samhällsstörning, vilket säkerställer att kommunens övergripande beredskap och funktionalitet bibehålls.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att samordna arbetet med på kommunnivå. Detta innebär att kommunstyrelsen ska säkerställa att hela kommunen, inklusive alla dess nämnder, är förberedda, har vidtagit åtgärder och kan hantera eventuella kriser eller störningar i kommunens verksamheter. Kommunstyrelsen ska stödja de olika nämnderna och hjälpa dem med deras arbete att utveckla och upprätthålla

effektiva planer för kontinuitetshantering, vilket ska leda till att verksamheterna ska kunna fortsätta att fungera även vid allvarliga störningar.

Metod för kontinuitetshantering

Vänersborgs kommun ska utgå från de nationella vägledningar och inriktningar som finns kopplat till kontinuitetshantering. Främst ska material från Myndigheten för civilt försvar användas. Nämnder och bolag förväntas övergripande använda sig av samma metod för kontinuitetshantering som framgår i denna riktlinje. I det fall nationella riktlinjer eller val av metod uppdateras eller förändras ska detta speglas genom revidering av denna riktlinje.

Kontinuitetshantering för en verksamhet kan delas in i tre faser. I varje fas ingår ett antal moment. Några av dessa moment utförs lämpligast i den löpande verksamheten medan andra lämpligast utförs i workshopformat där personer från olika delar av verksamheten deltar.

Förberedelser/planering

För att arbetet ska bli effektivt och resultatet bra behövs en god planering och förberedelser. Som stöd i detta arbete, bland annat för att skapa gemensamma utgångspunkter, är arbetet med att upprätta nämndspecifika styrande dokument viktigt. Den anvisning som upprättas ska beskriva syfte och mål med arbetet, anger inriktning för hur verksamhetens kritiska processer ska definieras och fastställer ansvarsområden.

Genomförande

I genomförandefasen utförs en analys av verksamheten. I denna aktivitet identifieras verksamhetens kritiska processer. För var och en av processerna (eller utvalda/prioriterade processer) kartläggs kritiska beroenden i form av interna och externa resurser och hur länge avbrott i dessa kan tolereras. Detta arbete är viktigt eftersom kontinuitetshantering handlar om att identifiera verksamhetens kritiska delar för att därefter arbeta för att dessa kan fungera på en acceptabel nivå, oavsett vad som händer. Kommunens verksamheter har olika risker, beroenden och kritiska tidsaspekter, därför är det viktigt att kontinuitetshantering inte görs på en övergripande nivå. När de kritiska processerna är kartlagda tas kontinuitetsplaner fram i respektive verksamhet i syfte att beskriva reservrutiner och alternativa lösningar för att möjliggöra fortsatt verksamhet under en störning.

Implementering

I implementeringsfasen ingår att regelbundet följa upp, utbilda och testa de framtagna kontinuitetsplanerna för att säkerställa att kontinuitetshandlingarna verkställs och upprätthålls.

Riktlinje

För att lyckas med kontinuitetshantering krävs allas engagemang och ett tydligt ledarskap samt att roller och ansvar är tydliga i organisationen. Kontinuitetshantering ingår i kommunens beredskapsprocess och utgår ifrån kommunens risk och sårbarhetsanalys (RSA). Genom kontinuitetshantering skapar kommunen bättre förutsättningar för att de viktigaste delarna av verksamheten upprätthålls även vid allvarigare störningar vid fredstida krissituationer eller höjd beredskap. Med kontinuitetshantering kan avbrottstiden reduceras och konsekvenserna begränsas vid en störning, se figur 1.

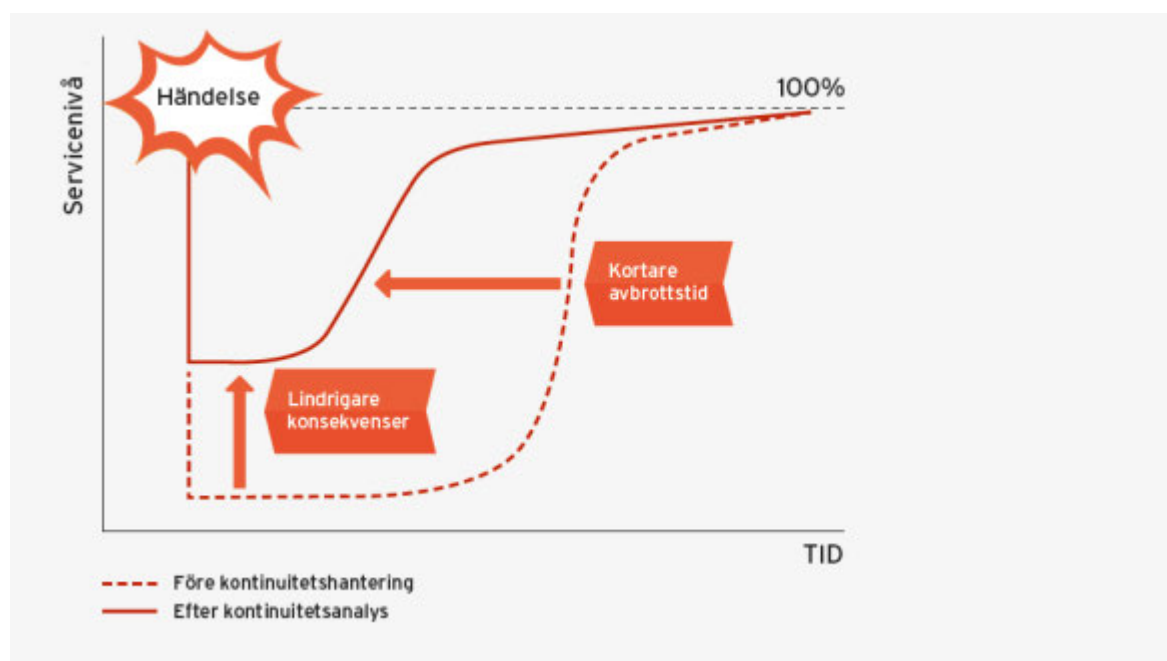

Bild från MCF.se

God kontinuitetshantering bidrar till ett mindre sårbart samhälle. Då samhället förändras och nya hot och risker utvecklas är det viktigt att kommunen förbereder sig på att skapa en förmåga att hantera olika sorters störningar och avbrott i verksamheten så att dessa får en så liten påverkan som möjligt på verksamheten. Oftast går det inte att förutse alla specifika hot och risker. Därför är det viktigt att vara väl förberedd om det oförutsedda inträffar.

Fördelarna med kontinuitet i verksamheten kan påvisas till exempel genom att leveransen av varor och tjänster upprätthålls enligt en förutbestämd acceptabel nivå. Vinsterna blir att organisationen snabbare kan komma i gång med genomförande vilket ger kortare avbrottstider som minskar risken för påverkan på liv, hälsa och ekonomiska värden som annars riskerar att gå förlorade. Detta under förutsättning att kontinuitetshanteringen utförts på ett genomtänkt sätt. Kontinuitetshantering innebär ett förberedande arbete.

Vänersborgs kommun ska, både under fredstida kriser och vid höjd beredskap, säkerställa att kommuninvånarna får en tillräcklig och trygg service. Målet är att minimera den negativa påverkan på den enskilde och att garantera att enskilds grundläggande behov tillgodoses även vid samhällsstörningar. Kommunen ska sträva efter att skydda invånarnas välfärd och säkerställa att de kan fortsätta leva och verka under svåra förhållanden, utan att deras livskvalitet påverkas i större utsträckning.

För att uppnå detta ska nämnder och kommunala bolag noggrant analysera sina verksamheter och vidta nödvändiga åtgärder för att vara förberedda att ta ansvar för sin verksamhet vid omfattande samhällsstörningar. Varje nämnd och bolag ska tillse att kontinuitetsplaner finns utifrån sina specifika behov och förutsättningar, så att de effektivt kan fortsätta leverera kommunal service till invånarna, oavsett orsaken till samhällsstörningen.

Samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet för en kommun omfattar de funktioner och tjänster som är avgörande för att samhället ska kunna upprätthålla sin funktion och stabilitet vid kriser eller störningar. Det handlar om verksamheter som är centrala för invånarnas säkerhet, hälsa och välfärd, samt för att samhällets grundläggande behov ska tillgodoses. För en kommun innebär detta att vissa verksamheter måste kunna fortsätta trots allvarliga störningar.

Nedan beskrivs de verksamheter som enligt lag fortfarande ska vara i gång kopplat till liv, hälsa och omsorg.

Sjukvård och äldreomsorg: Vid en krissituation där externa resurser kanske inte är tillgängliga, är det avgörande att kommunens egna resurser inom sjukvård och omsorg kan upprätthålla verksamheten. Detta innebär att särskilda boenden, korttidsboenden och andra former av vårdinrättningar inte bara måste kunna fungera, utan att personalen måste kunna hantera ett ökat tryck på dessa tjänster. Kommunen måste säkerställa att personalen är tillräcklig och har den kompetens som krävs, samt att de har tillgång till nödvändiga medicinska förnödenheter, läkemedel och utrustning.

Räddningstjänst och säkerhet: För att upprätthålla tryggheten i kommunen krävs att räddningstjänsten och andra säkerhetsfunktioner som polis och personal inom kommunen som arbetar med säkerhetsfrågor är i stånd att fortsätta sitt arbete. Kommunen måste planera för att säkerställa bränsle för fordon, nödvändig utrustning för att hantera brandbekämpning, olyckor och andra nödsituationer, samt att ha en organisation som kan koordinera räddningsinsatser under svåra förhållanden. Det kan också handla om att säkerställa att kommunikationen mellan olika enheter inom kommunen fungerar väl i en kris.

Vatten och avloppssystem: En kommun behöver ha fungerande lösningar för att hantera vattenförsörjning och avloppshantering, även om externa leveranser av exempelvis kemikalier eller reservdelar inte är tillgängliga. Det är också viktigt att förbereda sig på att hantera ökad efterfrågan på vatten under krisperioder.

Skola och barnomsorg: Skola och barnomsorg är en viktig samhällsfunktion som måste upprätthållas under en kris. Kommunen behöver säkerställa att skolor och förskolor kan fortsätta erbjuda undervisning och barnomsorg i trygga miljöer, även om externa resurser för exempelvis material eller stöd inte finns tillgängliga. Detta kan innebära att säkerställa tillräcklig bemanning för att hålla verksamheterna öppna och att nödvändig utrustning finns för att omsorg och undervisning kan bedrivas på annan plats. Det är också viktigt att skolor och förskolor har en krisplan för hur man hanterar barn med särskilda behov, och hur man upprätthåller psykosocialt stöd till barn och personal under svåra omständigheter.

Två veckors beredskap

Enligt nationella riktlinjer (Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig, SOU2024:65) har varje kommun ett ansvar att kunna säkerställa försörjningen av samhällsviktig verksamhet under allvarliga och omfattande krissituationer. Dessa situationer kan uppstå både under fredstida kriser och höjd beredskap. I sådana situationer måste kommunen kunna hantera brister i resurser och snabbt anpassa sin verksamhet för att bibehålla de mest grundläggande samhällsfunktionerna.

Enligt framtagna förslag på nationella riktlinjer ska kommunen kunna försörja sina samhällsviktiga verksamheter med de mest grundläggande resurserna som är nödvändiga under en period av minst två veckor. Detta innebär att kommunen, genom att använda endast sina egna tillgängliga resurser, måste kunna säkerställa:

Elförsörjning: Kommunen måste kunna säkerställa tillgång till reservkraft för viktiga funktioner såsom sjukvård, räddningstjänst, kommunikation och andra kritiska infrastrukturer.

Vattenförsörjning: Kommunen ska kunna tillhandahålla rent dricksvatten och säkerställa att grundläggande vattenbehov tillgodoses för samtliga invånare och samhällsviktiga verksamheter.

Värmeförsörjning: I vintermånaderna och vid låga temperaturer är det avgörande att kunna erbjuda värme, särskilt till särskilda boenden, sjukhus och andra samhällsviktiga funktioner.

Drivmedel: Kommunen måste ha resurser för att kunna säkerställa att bland annat räddningstjänst, sjukvård, transporter och andra nödvändiga funktioner kan fortsätta att fungera även vid störningar i drivmedelsförsörjningen.

Reservdelar och reparationsutrustning: För att kunna reparera och underhålla viktiga infrastrukturer såsom vattenledningar och vägar behöver kommunen ha tillgång till nödvändiga reservdelar och utrustning för att kunna åtgärda skador eller brister.

Acceptabla avbrottstider

Det är viktigt att varje verksamhet inom en nämnd identifierar sina egna acceptabla avbrottstider eftersom olika verksamheter har olika krav på kontinuitet och olika känslighet för driftstopp. Till exempel kan en verksamhet som hanterar sjukvård inte tolerera samma avbrottstid som en administrativ funktion. Att fastställa specifika avbrottstider per verksamhet gör att man kan prioritera resurser och åtgärder på ett sätt som minimerar störningar där de är som mest kritiska. Det kan inte göras kommunövergripande eftersom varje verksamhet har unika mål, processer och beroenden som påverkar deras känslighet för driftstopp. En generell, kommunövergripande avbrottstid skulle inte vara anpassad till de specifika behoven inom varje verksamhet, vilket kan leda till ineffektiva eller otillräckliga kontinuitetsåtgärder.

Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att följa upp och utvärdera handlingsplanerna för kontinuitetshantering. Om förändringar i förutsättningarna uppstår eller om nya risker identifieras, ska kommunstyrelsens förvaltning vid behov revidera de kommungemensamma planeringsförutsättningarna för att säkerställa att beredskapsarbetet kan möta de nya krav som ställs. Nämnderna inom kommunen har ett ansvar för att självständigt genomföra uppföljning och säkerställa att kontinuitetshanteringen samt förmågehöjande åtgärder genomförs inom

sina respektive verksamheter, samt bidra med underlag till kommunstyrelsens uppföljning. Det innebär att varje nämnd och regelbundet ska granska och följa upp sina egna planer för att identifiera och åtgärda eventuella brister i sin beredskap och förmåga att hantera störningar i verksamheten.

Kommunstyrelsen ska minst en gång per mandatperiod genomföra en övergripande kontroll och uppföljning av att alla nämnder inom kommunen kontinuitetshanterar sina samhällsviktiga verksamheter. Syftet med denna uppföljning är att säkerställa att kontinuitetshantering och de förmågehöjande åtgärderna är implementerade och att verksamheterna utvecklar sin förmåga att upprätthålla sina kritiska funktioner vid en kris. Resultaten från denna uppföljning ska dokumenteras och användas som underlag för förbättringsåtgärder eller revideringar av planeringen.

Nämnders ansvar

Varje nämnd inom kommunen har ett ansvar för att upprätta och underhålla en kontinuitetsplan som säkerställer att deras verksamheter kan fortsätta att fungera även vid allvarliga störningar, såsom kriser eller oförutsedda händelser. Detta innebär att varje verksamhet måste identifiera sina mest kritiska funktioner samt vidta de åtgärder som krävs för att bibehålla dessa under påfrestande förhållanden.

Identifiering av kritiska funktioner

Varje nämnd behöver först och främst kartlägga sina mest centrala och samhällsviktiga funktioner. Dessa funktioner måste skyddas och upprätthållas för att kommunen som helhet ska kunna fortsätta att erbjuda samhällsviktig service till invånarna.

Utveckling och implementering av kontinuitetsplaner

När de kritiska funktionerna har identifierats ska varje nämnd ta fram en kontinuitetsplan som beskriver hur dessa funktioner ska kunna upprätthållas vid störningar. Det är också viktigt att planera för alternativ bemanning, nödvändiga materialresurser och en flexibel arbetsorganisation för att säkerställa att verksamheten kan fortsätta utan större avbrott. Planen ska innehålla en detaljerad åtgärdsplan för hur verksamheten kan återupptas efter en kris, samt hur resurser ska prioriteras och fördelas.

Kontinuerlig uppföljning och övning

Nämnder ska även säkerställa att kontinuitetsplanerna är levande dokument som uppdateras vid behov. Det innebär att planerna ska revideras vid behov efter förändringar i verksamhetens struktur eller när nya risker identifieras. En viktig del i arbetet är också att genomföra tester och övningar för att se till att alla medarbetare känner till sina roller i en krissituation och att de åtgärder som beskrivs i planerna verkligen fungerar i praktiken. Övningarna bör inkludera olika scenarier för att vara så förberedda som möjligt på olika typer av störningar eller katastrofer.

Rapportering och samordning

Nämnderna ska också säkerställa att deras kontinuitetsarbete sker i samordning med övriga nämnder och andra relevanta aktörer. Detta innebär att de löpande rapporterar till kommunstyrelsen om statusen för sina kontinuitetsplaner och eventuella förändringar som kan påverka kommunen som helhet. Samtidigt ska de vara beredda att bidra med sina resurser och kunskaper vid en kris, och följa de övergripande riktlinjer som kommunen har fastställt.

Tydligt ansvar för kontinuitet i samtliga nivåer

Kontinuitetshantering ska vara en del av den ordinarie verksamheten och inte en separat åtgärd vid kris. Därför måste nämnderna tillse att alla nivåer i organisationen förstår vikten av att arbeta långsiktigt med riskhantering och förberedelser för störningar. Ansvariga inom varje nämnd bär det yttersta ansvaret för att kontinuitetsplaner för den egna organisationen tas fram och följs, och att medarbetarna får rätt utbildning, övning och resurser för att kunna hantera eventuella störningar effektivt.

Hantering och förvaring

Säker hantering av information

Arbetet med kontinuitet inom kommunen ska följa relevanta lagar, förordningar och andra styrdokument som styr sekretess, informationssäkerhet och säkerhetsskydd. Detta innebär att alla aspekter av kontinuitetshantering måste genomföras i enlighet med gällande rättsliga krav, inklusive regler för hur känslig information får hanteras, lagras och kommuniceras.

Informationsklassificering och hantering

All information som hanteras under arbetet med kontinuitetshantering ska noggrant klassificeras utifrån dess känslighet och risknivå. Det innebär att informationen ska bedömas utifrån säkerhetsskydds- och sekretesskrav, vilket avgör hur den ska förvaras, skyddas och kommuniceras. Både det skriftliga slutresultatet av kontinuitetsplanen och all information som framkommer under arbetsmöten eller samråd i planeringsprocessen ska hanteras med samma försiktighet. Detta gäller även dokumentation av möten där känslig information diskuteras och beslut fattas.

Dokumenthantering och arkivering

Den färdiga kontinuitetsplanen, tillsammans med all relaterad dokumentation, ska hanteras enligt kommunens gällande rutin för diarieföring och/eller förvaring av upprättad information. Det innebär att alla dokument och handlingar ska arkiveras och bevaras på ett sätt som säkerställer att de kan återfinnas och användas vid behov, samtidigt som regler för sekretess och informationssäkerhet upprätthålls. Planen ska också vara tillgänglig för behöriga personer, och det ska finnas tydliga rutiner för att skydda känslig information från obehörig åtkomst eller spridning.

Uppföljning och utvärdering

Riktlinjen revideras vid behov.

Vänersborgs kommun

Riktlinje krisledning Vänersborgs kommun

Innehållsförteckning

Begrepp.....	1
Inledning.....	2
Syfte och mål	2
Avgränsningar	2
Riktlinje.....	3
Kommunens ansvar vid en samhällsstörning.....	3
Krishanteringssystemets utgångspunkter, mål och grundläggande principer.....	3
Verksamhetsansvar och geografiskt områdesansvar	4
Krisledning.....	4
Inriktning och lägesbild	5
Samverkan	5
Inriktnings- och samordningskontakt (ISK).....	5
Inriktnings och samordningsfunktion (ISF).....	6
Kriskommunikation	6
Tjänsteperson i beredskap (TiB)	6
POSOM	7
Krisorganisation	7
Nämndernas ansvar	8
Central krisledning	8
Samordningsstaben	9
Aktivering	11
Krisledningsnivåer	12
Normalläge	12
Samhällsstörning under normalläge - lokal krisledning (nivå 1)	12
Allvarlig störning - kommunövergripande stöd - central krisledning (nivå 2).....	13
Extraordinär händelse - krisledningsnämnden (nivå 3)	13
Höjd beredskap – kommunstyrelsen (nivå 4)	14
Avslut central krisledningsorganisation	14
Ledningsplatser och utrustning.....	15
Uppföljning och utvärdering	15

Dokumentinformation Riktlinjen beskriver syfte, ansvar och principer för krisledning		Dokumentansvarig Chef juridik och säkerhetsavdelningen	
Antagen 2026-05-	Antagen av Kommunstyrelsen	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet Tillsvidare
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer KS 2026/182	Intranät ☒	Hemsida ☐
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☒ Kommunala bolag ☐ Allmänheten ☐ Förtroendevalda			
Andra regelverk Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap Reglemente med föreskrifter om styrelsens och nämndernas arbetsformer (KS 2025/152, 2017-11-22 §176) Lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. Förordning (1988:1215) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. Strategi för krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd 2023–2027 (KS 2023/5, 2023-06-21, §109) Reglemente för krisledningsnämnden Reglemente kommunstyrelsen Kommunstyrelsens delegeringsordning			

Begrepp

Kris – En allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning av viktiga samhällsfunktioner i fredstid.

Krisberedskap - Förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer (MSBFS 2015:5).

Civilt försvar – Handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Arbetet syftar till att skydda civilbefolkningen och att stödja Försvarmakten.

Civil beredskap – Samlingsbegrepp för krisberedskap och civilt försvar som handlar om samhällets förmåga att förebygga och hantera allvarliga kriser, inklusive krigsfara och krig.

Samhällsviktig verksamhet - En verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet och som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig, eller mycket väsentlig, för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt (MSBFS 2015:5, 2§).

Samhällsstörning - En händelse eller ett tillstånd som stör eller riskerar att allvarligt störa viktiga samhällsfunktioner, medför negativa konsekvenser för människor, miljö, ekonomi eller demokratiska värden och som kan kräva samordnade åtgärder på flera nivåer i samhället.

Extraordinär händelse - Händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller region (SFS 2006:544).

Högsta beredskap – Beredskapstillstånd som innebär att Sverige är i krig eller att det råder krigsfara. Vid högsta beredskap ska totalförsvaret bedrivas fullt ut och samhällets resurser ställas om för att möta hot mot landets säkerhet. Myndigheter och kommuner ska krigsorganiseras, allmän tjänsteplikt införs och fullmaktslagarna börjar gälla (SFS 1992:1403)

Krisorganisation - Tillfällig organisation som aktiveras när en allvarlig händelse eller samhällsstörning inte kan hanteras inom den ordinarie verksamheten utan kräver samordning, prioritering och särskild ledning.

Central krisledning – Samordnar, leder och är beslutsfattare för kommunens arbete på strategisk nivå vid en allvarlig störning. Kärnan i den central krisledningsgruppen utgörs av kommundirektör, kommunikationschef och säkerhetschef. Därutöver ingår vid behov berörda förvaltningschefer.

Samordningsstab - Aktiveras vid behov för att utgöra ett operativt ledningsstöd till den centrala krisledningsgruppen och bemannas utifrån händelsens karaktär och omfattning.

Inledning

Vänersborgs kommun har ett ansvar att upprätthålla trygghet, säkerhet och kontinuitet för invånare, verksamheter och samhällsviktiga funktioner. I händelse av fredstida kriser och höjd beredskap har kommunen ansvar för förebygga, hantera och återhämta sig från samhällsstörningar som kan påverka människor, samhällsviktig verksamhet och grundläggande samhällsvärden. Riktlinje krisledning utgör Vänersborgs kommuns övergripande styrdokument för detta arbete. Den beskriver hur kommunen organiserar sin krisledning, hur samverkan sker internt och externt samt vilka principer som ska styra beslut och åtgärder vid en samhällsstörning.

Syfte och mål

Riktlinje för krisledning utgör ett styrande dokument som beskriver processer avsedda att hantera samhällsstörningar som inte kan lösas inom kommunens ordinarie verksamhet.

Syftet med riktlinjen är att beskriva processer för planering, organisering och beslutsfattande samt att klargöra ansvarsförhållanden i syfte att säkerställa en fortsatt god förmåga till kommunal ledning och styrning vid olika nivåer av samhällsstörning.

Målet med riktlinjen är att genom kommunövergripande och samordnade insatser begränsa konsekvenserna av olika typer av samhällsstörningar för de som bor, verkar och vistas i kommunen.

Avgränsningar

Riktlinjen omfattar samtliga nämnder inom Vänersborgs kommun. Kommunala bolag ska omfattas i enlighet med vad som framgår av gällande ägardirektiv.

Riktlinjen tar inte hänsyn till den lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap som är under framtagande. Den nya lagen kommer att ersätta lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Det nya regelverket kommer att anpassas till det omvärldsläge som Sverige nu befinner sig i och ska förstärka och utveckla vilket grundläggande ansvar och vilka huvudsakliga uppgifter som kommuner och regioner bör ha i fråga om förberedelser för och verksamhet under fredstida kriser och höjd beredskap.

Den nya lagen syftar till att minska sårbarheten och stärka kommunernas och regionernas beredskapsförmåga för att skydda människors liv, hälsa och upprätthållande av grundläggande samhällsfunktioner under fredstida kriser och höjd beredskap.

Riktlinje

Kommunens ansvar vid en samhällsstörning

Vid en samhällsstörning har kommunen ett grundläggande ansvar att säkerställa driften av samhällsviktiga verksamheter, så långt det är möjligt utifrån händelsens förutsättningar, samt att leda och samordna den lokala krisberedskapen i enlighet med LEH. Kommunen ska vid en samhällsstörning samverka med andra aktörer, ta fram en samlad lägesbild och förmedla viktig information till allmänheten.

Kommunstyrelsen har det övergripande samordningsansvaret för kommunens civila beredskap, vilket omfattar både krisberedskap och civilt försvar. Det handlar om förmågan att förebygga och hantera fredstida krissituationer, krigsfara och ytterst krig. Ansvaret omfattar såväl intern som extern samordning av aktörer inom kommunens geografiska område, som är av betydelse för krishantering.

Krishanteringssystemets utgångspunkter, mål och grundläggande principer

Kommunens krishantering ska ske med utgångspunkt i samhällets skyddsvärden vilket innebär att upprätthålla prioriterad samhällsviktig verksamhet samt vidta åtgärder som skyddar:

- människors liv och hälsa,
- samhällets funktionalitet,
- demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter,
- miljö och ekonomiska värden,
- nationell suveränitet.

Krishantering syftar till att:

- minska konsekvenserna av en inträffad händelse som orsakat störning i samhällsviktig verksamhet,
- förhindra eller begränsa skador på människor, miljö och egendom,
- säkerställa driften av den kommunala verksamheten,
- samverka med andra aktörer och skapa förutsättningar för inriktning och samordning inom det geografiska ansvarsområdet,
- förmedla snabb, samordnad, korrekt och tydlig information.

Vänersborgs kommuns krisorganisation utgår från det tre grundprinciperna inom krishantering; ansvars-, närhets- och likhetsprincipen. Krisorganisationen bygger på kommunens ordinarie organisations- och ledningsstruktur och består av krisorganisation på lokal och central nivå samt krisledningsnämnd.

Inom alla ledningsnivåer ska beslut om och övergång till krisorganisation kunna ske snabbt enligt förutbestämda rutiner och med tydliga roller och ansvar.

Ansvarsprincipen	innebär att den som ansvarar för en verksamhet i normaltillstånd även ansvarar för den vid en samhällsstörning. Utökad ansvarsprincip innebär att aktörer ska stödja och samverka med varandra.
Närhetsprincipen	innebär att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.
Likhetsprincipen	innebär att aktörer inte ska göra större förändringar i sin organisation än vad situationen kräver. Verksamheten under samhällsstörningar ska fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt.

Figur 1 Grundläggande principer i krishanteringssystemet

Verksamhetsansvar och geografiskt områdesansvar

I enlighet med LEH och det geografiska områdesansvaret ansvarar kommunen för att initiera lokal samverkan med de aktörer som behövs för att hantera olika typer av händelser. Det geografiska områdesansvaret för beredskap delas in i tre nivåer: kommunerna (lokalt), länsstyrelserna (regionalt) och regeringen (nationellt) där varje nivå ansvarar för samordning av insatser och information i respektive område vid samhällsstörningar. Därtill har civilområdesansvariga länsstyrelser en särskild regionalt samordnande roll inom civilförsvaret för att stärka landets motståndskraft under fredstida krissituationer, höjd beredskap och krig.

Det geografiska områdesansvaret innebär att kommunen under en fredstida kris ansvarar för att:

- leda och bedriva egen organisation och verksamhet,
- olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbete,
- krishanteringsåtgärder som vidtas under en samhällsstörning samordnas,
- hålla allmänheten och media informerade på ett samordnat vis.

På regional nivå ska kommunen upprätta samverkans- och rapporteringsvägar gentemot länsstyrelsen Västra Götaland, som innehar det regionala områdesansvaret. När kommunen berörs förväntas man delta och bidra till att samordningen fungerar på alla nivåer.

Krisledning

Krisledning innebär den ledning och samordning som aktiveras när en allvarlig händelse eller kris inträffar och den ordinarie verksamheten inte räcker till. Nedan beskrivs kommunens förhållningssätt och beredskapsfunktioner vid krisledning.

Inriktning och lägesbild

En del av den gemensamma metodiken är att vid en kris kunna skapa överblick och ta fram en samlad och samstämmig bild av händelsen. En lägesbild ger en översikt över vad som är fakta, det vill säga bekräftad information, samt vilka antaganden som finns om situationen och dess möjliga utveckling. Lägesbilden beskriver även vilka konsekvenser händelsen kan få för kommunens viktiga funktioner samt vilka åtgärder som har genomförts, pågår eller planeras för att hantera situationen

Lägesbilden ska kunna delas mellan olika nivåer inom kommunen och kunna utgöra underlag för åtgärder. Den ska kunna kommuniceras internt och vid behov delas med externa aktörer samt till del med allmänheten och med media. Lägesbilden utgör även grund för olika aktörers gemensamma arbete och samordning.

Sammanfattningsvis ger lägesbilden:

- en samlad bild av situationen,
- en överblick av konsekvenser händelsen kan få för viktiga samhällsfunktioner,
- en bild av vad som behöver göras, och
- ett underlag till att fatta välgrundade beslut.

Samverkan

Vid kriser är det tydligt att samverkan, utöver ordinarie linjeverksamhet, behöver ske både mellan kommunens olika nivåer av krisledning och med offentliga och privata externa aktörer. Kommunen ansvarar för att skapa goda förutsättningar för denna samverkan, så att resurser och åtgärder kan koordineras på ett effektivt sätt. Genom samverkan kan exempelvis aktörsgemensamma inriktningar och mål formuleras, åtgärder och resurser samordnas, samt information delas för att skapa gemensamma lägesbilder. Samverkan är därmed ett sätt att säkerställa att krishanteringen formas av en ömsesidig förståelse för varandras perspektiv i syfte att lösa en samhällsstörning.

Inriktnings- och samordningskontakt (ISK)

För att säkerställa hög tillgänglighet, ett proaktivt agerande och för utbyte av information med andra aktörer behöver varje aktör en inriktnings- och samordningskontakt (ISK). Kommunens ISK är kontaktpunkt gentemot andra aktörer som verkar i Vänersborgs kommun. Rollen fyller en viktig funktion för att tidigt kunna agera och initiera åtgärder vid samhällsstörningar. ISK tar emot och förmedlar information samt startar upp och koordinerar det inledande arbetet vid en samhällsstörning. Detta är en funktion/roll som framförallt ska bidra till framtagande av en gemensam lägesbild.

I Vänersborgs kommun utgör funktionen tjänsteman i beredskap (TiB) kommunens jour och beredskap vid störningar i den ordinarie verksamheten. TiB utgör även kommunens ISK.

Inriktnings och samordningsfunktion (ISF)

Vid stora samhällskriser krävs att samhället agerar tillsammans med andra aktörer, myndigheter och organisationer. När kommunen har behov av inriktning och samordning med externa aktörer bildar den centrala krisledningen en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF). Detta är en tillfälligt sammansatt aktörsgemensamt beslut- och ledningsorgan som syftar till att uppnå samsyn och skapa ökad effekt vid hantering av samhällsstörningar.

Kommunen ansvarar för att kunna stå värd för en ISF på lokal nivå, utifrån dess geografiska områdesansvar, eller delta som samverkande aktör på regional eller nationell nivå.

Vid en allvarlig händelse eller kris som berör länet, eller som medför behov av samverkan med kommuner och andra aktörer, upprättar länsstyrelsen en ledningsfunktion för samordning och information.

Kommunens centrala krisorganisation är sammankallande såväl internt som med externa aktörer som berörs av händelsen. Därutöver ansvarar kommunen för fysiska lokaler och att dokumentation förs.

ISF bemannas av representanter från aktörer som är viktiga för händelsens hantering som till exempel polis, räddningstjänst, aktörer inom Västra Götalandsregionen och det lokala näringslivet.

ISF-funktionen ska inte vara sysselsatt kontinuerligt utan sammanträder när det föreligger ett behov av samordning och att finna effektiva helhetslösningar.

Kriskommunikation

Vid en samhällsstörning är snabb och effektiv intern och extern kommunikation en avgörande förutsättning för att samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas, för att stärka allmänhetens motståndskraft samt för att motverka rykten och desinformation.

Kriskommunikation ska vara en integrerad del i krisledningsarbetet där målet är att ge kommuninvånare, medarbetare och berörda parter tillräcklig information för att den enskilde ska kunna fatta rationella beslut om egna åtgärder i syfte att skydda sig själv och sin omgivning och begränsa skador som krisen kan orsaka.

Samordningen mellan intern och extern kommunikation är av central betydelse för att krisledningen ska fungera effektivt.

Tjänsteperson i beredskap (TiB)

För att säkerställa att det alltid finns en inledande förmåga till krisledning för kommunens krisorganisation finns en utsedd tjänsteperson i beredskap (TiB). TiB är en larm- och beredskapsfunktion som är i tjänst och kan larmas dygnet alla timmar.

TiB kan kontaktas via SOS Alarm, blåljusmyndigheterna, länsstyrelsen samt kommunernas förvaltningar.

Syftet med TiB är att säkerställa kommunens larmväg, tillgänglighet, beslutsfattande och respons vid akut uppkomna situationer och kriser utifrån ett krisledningsperspektiv. TiB tar inte över ansvar från ordinarie linjeverksamhet, utan är ett stöd och en larmgång vid större kriser. Samordningsansvaret för funktionen TiB ligger på kommunstyrelsen.

POSOM

Kommunstyrelsen ansvarar för och samordnar arbetet inom psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM) under och efter en samhällsstörning. POSOM-gruppen har till uppgift att vid samhällsstörningar inom kommunen samordna det psykologiska och sociala stödet till de drabbade. Funktionen kan aktiveras av TiB när kommunens eller samhällets ordinarie stödresurser inte räcker till.

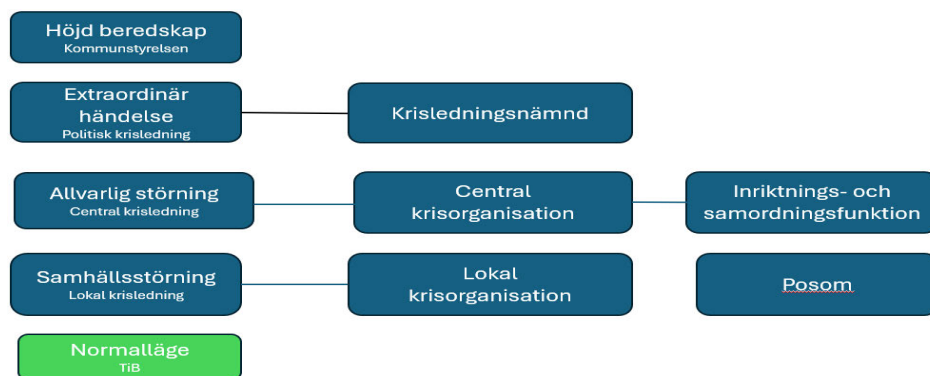
Krisorganisation

Krisorganisationen kan aktiveras vid en samhällsstörning som innebär en stor påfrestning på ordinarie ledningsorganisation och som gör att denna behöver anpassas och förstärkas för att öka förmågan att kunna hantera den uppkomna händelsen.

Krisledningen samordnar, leder och är beslutsfattare för kommunens arbete på strategisk nivå. Den kan aktiveras lokalt på förvaltningsnivå och/eller centralt på kommunövergripande nivå. Oavsett nivå ska kommunens krisledning utgå från samma principer och metoder för att uppnå en så effektiv krisledning som möjligt.

Valet av krisorganisation styrs av hur omfattande krisen är, dess effekter, vilka samhälleliga behov som uppstår och vilka förmågor som behöver säkerställas och samordnas för att samhällsviktig verksamhet ska kunna upprätthållas.

Grundläggande för att hantera en samhällsstörning i Vänersborgs kommun är att tillämpa en helhetssyn utifrån våra kommuninvånare och det som ska skyddas före, under och efter en samhällsstörning. Detta innebär att vi använder våra samlade resurser där de behövs för att hantera den uppkomna samhällsstörningen. Stöd ska vid behov kunna frigöras från förvaltningarna för att lösa krisen. Krishanteringen ska påbörjas skyndsamt och med en tydlig ansvarsfördelning för att hantera den uppkomna situationen med så lite påverkan som möjligt på ordinarie verksamhet.

Figur 2 Vänersborgs kommuns krisorganisation

Nämndernas ansvar

I enlighet med ansvars, närhets, och likhetsprincipen ska en samhällsstörning så långt det är möjligt hanteras av den nämnd som drabbats. Detta innebär att ansvaret för krisberedskap och krishantering vilar på respektive nämnd och att de ska upprätta krisledningsplaner som syftar till att begränsa skador i verksamheterna och att behålla eller så snart som möjligt återgå till normal servicenivå och funktion.

Det åligger varje nämnd att tillse att det finns en aktuell framarbetad, förankrad och övad krisledningsplan för att hantera eventuella kriser. Planeringen ska utgå från denna riktlinje, lokala risk- och sårbarhetsanalyser, kontinuitetsplaner och liknande genomförda analyser.

Nämnderna ska säkerställa fungerande kommunikationsvägar med den centrala krisledningen för att vid en kris möjliggöra samverkan med nödvändiga aktörer och funktioner, såväl internt som externt.

Nämnderna ska tillse att metodik för lokal krisledningsorganisation baseras på samma metodik som den centrala krisledningen och samordningsstaben, men den ska även kunna anpassas till nämndspecifika behov och krav.

Nämnderna ska tillse att lägesinformation förmedlas till central krisledningsorganisation kring händelsen, konsekvenser, åtgärder, resurser, involverade aktörer samt kommunikationsbehov. Genom lägesbildsrapportering skapas förutsättningar för snabb och korrekt information och för att bredden av verksamhetens perspektiv och behov beaktas i den fortsatta hanteringen.

Central krisledning

När kommunernas verksamheter inte kan ledas och styras som normalt till följd av en allvarlig samhällsstörning ska den centrala krisledningsgruppen leda den strategiska krisledningen.

Kommunens centrala krisledningsgrupp utgörs av kommundirektör, säkerhetschef och kommunikationschef. Den centrala krisorganisationen leds av kommundirektören.

Utifrån händelsens karaktär och omfattning bedömer kommundirektören därutöver om andra tjänstepersoner från berörda förvaltningar ska ingå i den centrala krisledningsgruppen.

Den centrala krisledningsgruppen är således anpassningsbar och kan vara liten, med endast ett fåtal deltagare och funktioner representerade eller stor, där hela eller väsentliga delar av kommunledningsgruppen ingår.

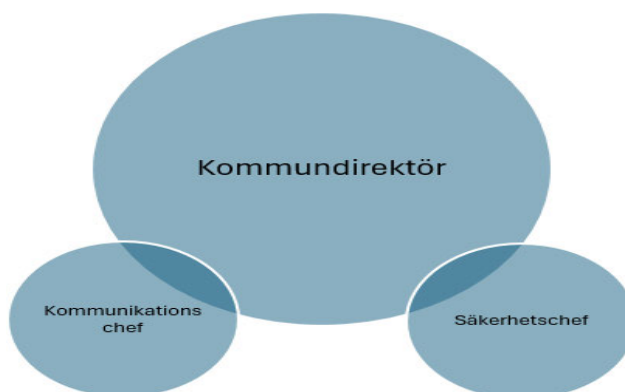
Grundprincipen är att hela kommunledningsgruppen ska delta – fysiskt eller på distans – vid den centrala krisledningsgruppens första krismöte. Syftet är att tidigt kunna bedöma vilka förvaltningar som är eller kan komma att bli berörda, hur resurser ska fördelas samt hur den kommunövergripande krisledningsorganisationen ska utformas och bemannas.

Kommundirektören kan vid behov fatta beslut om att tillsätta en **samordningsstab** som bereder, samordnar och stödjer den strategiska ledningen.

Den centrala krisledningen ska kunna hantera och fatta beslut vid mindre samhällsstörningar eller vid händelser som kräver snabb hantering och där behov av en fullt utvecklad samordningsstab inte finns.

Den centrala krisledningens uppgifter är att:

- strategiskt leda den centrala krishanteringen,
- hålla kommunstyrelsens presidie informerad och uppdaterad kring samhällsstörningen,
- fastställa inriktning om övergripande mål och direktiv för den centrala krisorganisationens arbete,
- bereda ärenden rörande krisen för kommunstyrelsen,
- besluta om dimensionering av samordningsstaben,
- verka för inriktning och samordning på strategisk nivå med internt och externt berörda aktörer.

Figur 3 Central krisledning

Samordningsstaben

Vid behov kan den centrala krisledningen förstärkas med en kommunövergripande samordningsstab som utgör ett operativt stöd till den centrala krisledningsgruppen.

Samordningsstaben aktiveras av central krisledning när en händelse är för omfattande för den centrala krisledningen att hantera utan stöd.

Samordningsstaben leds av en stabschef som till sin hjälp har funktionssamordnare som leder arbetet inom respektive stabsfunktion. Arbete utförs i de olika funktionerna som, vid eventuellt behov, kan brytas upp i mindre arbetsgrupper med specialistkompetens.

Samordningsstabens främsta uppgifter är att stödja central krisledning utifrån de behov som uppstår samt att ta fram och förbereda det underlag som krävs för att ledningsnivån ska kunna fatta beslut, träffa eventuella överenskommelser med andra aktörer och i övrigt leda kommunens hantering av samhällsstörningen.

Samordningsstaben kvarstår oavsett **krisledningsnivå**, inklusive när krisledningsnämnden är aktiverad, och kan bemannas på olika vis och skalas upp eller ner utifrån händelsens art och behov.

Samordningsstaben ska exempelvis arbeta med; analyser, lägesbilder, hantering av intern och extern kommunikation, dokumentation, samverkan med externa parter och myndigheter.

Samordningsstabens rutiner, ansvars- och rollfördelning förklaras i separata instruktioner.

Samordningsstabens organisation

Den centrala samordningsstaben organiseras funktionsbaserat och utgår från Nato-standard. Syftet med denna struktur är att skapa igenkänning och underlätta samverkan, oavsett geografisk placering eller ledningsnivå – nationellt eller internationellt.

Samordningsstaben består i grunden av en stabschef och funktioner som benämns med bokstaven K (kommun), följt av en siffra som anger vilken specifik funktion som avses.

Stabschef

Stabschefen leder arbetet i samordningsstaben och utgör länken mellan samordningsstaben och central krisledning. Stabschefen är kontaktperson gentemot central krisledning, funktionssamordnare och arbetsgrupper och ska säkerställa att samordningsstabens arbete bedrivs i linje med den centrala krisledningens uppdrag och intentioner.

Stabschefen, i samråd med kommundirektören, avgör hur staben ska organiseras och vilka funktioner som ska ingå.

Stabschef utses av kommundirektören. Det ska finnas uthållighet om minst tre förutbestämda personer för uppdraget.

Stabschefen leder, fördelar och samordnar arbetet inom staben utefter uppdrag från central krisledning.

K0 Stabsstöd

Dokumentation och administrativt stöd

K1 Personal

Personalfrågor, internt krisstöd, arbetsmiljöfrågor och stabens bemanning

K2 Säkerhet

Övergripande säkerhetsverksamhet, insatsens säkerhet, säkerhetsskyddsåtgärder och säkerheten för nyckelpersonal

K3 Lägesbild

Stabens kortsiktiga analysverksamhet, sammanställning av lägesbild, information sammanställning av lägesinformation, leder och samordnar operativt hanteringen av en situation som är förvaltningsöverskridande

K4 Logistik

Samordning av logistikbehov och transporter

K5 Planering

Planering, analys prognoser och värdering av mål, åtgärder och resultat utifrån inriktningsbeslut på medellång och lång sikt.

K6 Ledningssystem/samband

Kommunikation (inkl. IT-baserade) med skyddade och alternativa sambandsmedel

K7 Kommunikation

Kommunikationsverksamhet med samordning av intern och extern kommunikation, stöd till kommunstyrelsens ordförande, förse kommundirektör, stabschef eller annan vald talesperson med underlag

K8 Ekonomi och juridik

Ekonomiska och juridiska frågor

K9 Samverkan

Samordning och samverkan med externa parter inom kommunen. Samordnar ISF.

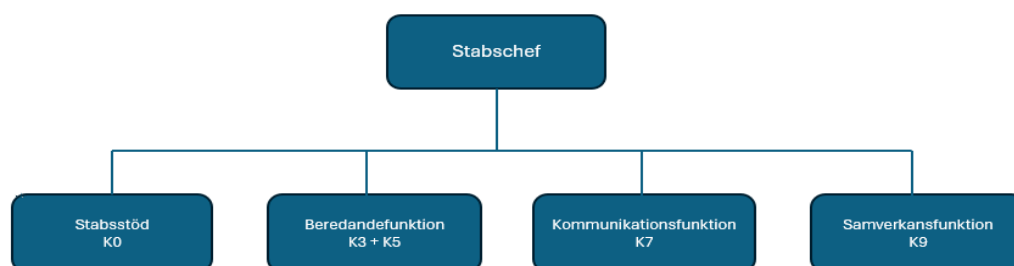
Stabsfunktioner kan slås samman, utökas till antal eller inaktiveras efter behov och omfattning relaterat till händelsen. Samordningsstabens grundbemanning i Vänersborgs kommun utgörs av stabschef samt fyra funktioner som huvudsakligen bemannas av tjänstepersoner från kommunstyrelseförvaltningen. De fyra funktionerna är;

Stabsstöd (K0): Funktionen ansvarar för loggföring, upprättande av agendor, dokumentation av minnesanteckningar samt diarieföring. Funktionsledaren ansvarar även för att kalla till möten, för att upprätthålla aktuella kontaktlistor och administrativt stöd.

Beredande funktion(K3+K5): Funktionen ansvarar för kortsiktig analysverksamhet, framtagning av lägesinformation, planering, analyser, prognoser samt åtgärdsförslag i enlighet med fattade inriktningsbeslut.

Kommunikationsfunktion (K7): Funktionen ansvarar för intern och extern kommunikation med koppling till den aktuella händelsen.

Samverkansfunktion (K9): Funktionen ansvarar för extern samverkan samt utgör ett generellt stöd till stabschefen. Bemannas alltid av säkerhets- eller beredskapssamordnare.

Figur 4 Samordningsstabens grundbemanning Vänersborgs kommun

Aktivering

Beslut om att aktivera den centrala krisorganisationen fattas enligt ordning:

1. Kommundirektör
2. Säkerhetschef
3. TiB

Vid en händelse samråder kommundirektör med säkerhetschef, kommunikationschef och stabschef om central krisledning ska aktiveras med eller utan stab.

Krisledningsnivåer

Den kommunövergripande krisledningsförmågan ska vara flexibel och anpassningsbar utifrån inträffad samhällsstörning och dess utveckling. Krisledningsnivåerna är oberoende av varandra. Beslut kan fattas om att gå från ett läge till ett annat och behöver inte nödvändigtvis följa en stegvis upp eller nedtrappning.

Vänersborgs kommun hanterar samhällsstörningar utifrån normalläge och fyra olika krisledningsnivåer:

- samhällsstörning under normalläge (nivå 1)
- allvarlig störning (nivå 2)
- extraordinär händelse (nivå 3)
- höjd beredskap (nivå 4)

Beredskapsnivåerna ska inte ses som fasta lägen utan snarare som en glidande skala. Det är dock av största vikt att det råder en gemensam förståelse kring vilken beredskapsnivå man befinner sig på.

Figur 5 Krisledningsnivåer i Vänersborgs kommun

Normalläge

Vid normalläge ska kommunens nämnder arbeta förebyggande och ha en beredskap för att snabbt kunna aktivera sin krisledningsorganisation. Samtliga ska kontinuerligt utbilda, öva och upprätthålla en god krisberedskap och krismedvetenhet i enlighet med gällande kontinuitetsplan.

Nämnderna har ansvar för att omvärldsbevaka samt påtala eventuellt uppkomna behov av krisledning.

Funktionen TiB tar emot larm om händelser dygnet runt.

Samhällsstörning under normalläge - lokal krisledning (nivå 1)

Enligt principerna för krishantering ska verksamhets- och samhällsstörningar, så långt det är möjligt, hanteras av den nämnd som drabbas. De lokala krisorganisationerna aktiveras efter beslut av respektive förvaltningschef. Därutöver kan visst stöd, samordning eller förstärkning, ges från den centrala krisorganisationen.

Respektive nämnd ansvarar för att ta fram och uppdatera intern krisledningsplan för egen verksamhet.

Kommunstyrelsen har ingen egen lokal krisorganisation utöver den centrala krisorganisationen.

Allvarlig störning - kommunövergripande stöd - central krisledning (nivå 2)

Den centrala krisledningsorganisationen aktiveras när en händelse inte kan hanteras på ett tillfredsställande vis på lokal nivå och händelsen bedöms vara så allvarlig att omfattande inriktning och samordning krävs från central nivå.

Det kan handla om en samhällsstörning som eskalerar från att vara en begynnande eller lågintensiv störning, en allvarlig störning som berör en eller flera verksamhetsområden eller en störning som inte kan knytas till en specifik verksamhet. Behov kan finnas av att skapa en samlad lägesbild över påverkan på en eller flera nämnder och vid behov samutnyttja och prioritera resurser.

Den centrala krisledningsorganisationen tar inte automatiskt över ansvaret för hanteringen av händelsen. Ansvars-, närhets- och likhetsprincipen gäller så långt det är möjligt i syfte att bibehålla normala och likvärdiga ledningsformer.

Extraordinär händelse - krisledningsnämnden (nivå 3)

Krisledningsnämnden ansvarar för krisledning om kommunen drabbas av en extraordinär händelse. Det är nämndens ordförande som beslutar om en samhällsstörning ska klassas som extraordinär.

Händelsen innebär en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, eller överhängande risk för en sådan, som kraftigt avviker från det normala. Den drabbar viktiga samhällsfunktioner, många människor och därmed stora delar av samhället och kräver skyndsamma och omfattande insatser.

Krisen berör enskild eller flera nämnders verksamhetsområden och har betydelse för hela kommunorganisationens funktionalitet.

Krisledningsnämnden har rätt att fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i den utsträckning som är nödvändig när ordinarie nämnds- och förvaltningsorganisation inte räcker till för att hantera situationen.

Övertagande genomförs i situationer när beslutsprocessen måste gå snabbare än den ordinarie eller då verksamheterna är så pass hårt belastade av den aktuella händelsen att centralt stöd, prioritering och ledning krävs. Övertagandet ska dock begränsas till det som är nödvändig med hänsyn till händelsens art och omfattning.

Krisledningsnämnden anger inriktning för kommunens krishantering, beslutar om förändringar i kommunens servicenivåer och omfördelar resurser.

När händelsen medger ska nämnden besluta om att de uppgifter som krisledningsnämnden övertagit återgår till ordinarie nämnd.

När krisledningsnämnden kan avvecklas beslutar kommunstyrelsen om detta. Beslutet ska anmäls till kommunfullmäktige.

Höjd beredskap – kommunstyrelsen (nivå 4)

Regeringen fattar beslut om höjd beredskap, skärpt eller högsta beredskap, vid krig eller fara för krig, exempelvis till följd av konflikter i närområdet eller allvarliga hot mot rikets säkerhet.

Vid **skärpt** beredskap ska verksamheterna vidta förberedelser för krigsorganisation. Ordinarie lagstiftning kvarstår.

Vid **högsta** beredskap mobiliseras hela samhället för landets försvar och samtliga samhällsfunktioner övergår till att stödja totalförsvaret.

Kommunstyrelsen ansvarar för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.

Kommunen följer regeringens inriktning och lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. med tillhörande förordning (1988:1215).

Avslut central krisledningsorganisation

Avveckling och avslutande av central krisledningsorganisation ska ske genom ett aktivt avvecklingsbeslut av den centrala krisledningsorganisationen.

Krisledningsorganisationen bör avvecklas i tid och inte hållas igång längre än nödvändigt.

Återgång till normalläge innebär inte att samhällsstörningen är helt avhjälp, utan att kvarstående arbete kan hanteras inom kommunens ordinarie organisation.

Precis som vid aktivering ska beslut om avveckling snarast kommuniceras internt och i förekommande fall externt.

När kommunens centrala krisledningsorganisation har varit aktiverad ska erfarenheter från hanteringen tillvaratas i syfte att utveckla organisationens förmåga att hantera samhällsstörningar. Vid händelser som pågår under längre tid är det särskilt viktigt att dokumentera lärdomar löpande under hela hanteringen, dels för att säkerställa att erfarenheterna tas tillvara, dels för att möjliggöra korrigeringar under pågående hantering.

En utvärdering bör utgå från de mål som krisledningsorganisationen avsett att uppnå och belysa:

- vad som fungerat väl,
- vad som fungerat mindre väl,
- vad som behöver utvecklas.

Kommunen tillämpar en systematisk metod för att reflektera över insatser, övningar eller krishändelser som benämns "After Action Review". Metoden är beprövad av Myndigheten för civilt försvar och används för att identifiera framgångar och förbättringsområden samt för att säkerställa systematisk erfarenhetsåterföring kring krishantering.

Ledningsplatser och utrustning

Vid händelser som inte är känsliga ur säkerhetsskyddsperspektiv ska följande lokaler användas av den centrala krisledningsorganisationen:

- Ordinarie lokal: Vänersborgs kommunhus, lokaler Vänersborg och Brålanda.
- Reservlokal: Vänersborgs kommunhus, lokaler Bojorten och Vänern.

Vid aktivering av beredskapsnivå tre ska kommunens krisledningsnämnd hänvisas till ett separat rum på den plats där krisledningsorganisationen är lokaliserad. Vid beredskapsnivå ett och två ska den politiska nivån och tjänstepersonsnivån hållas åtskilda.

Vid särskilt känsliga händelser kan alternativa ledningsplatser användas. Samtliga lokaler som används för krisledning ska vara anslutna till kommunens IP-nät och IT-system samt till kommunens alternativa kommunikationssystem. De system som används för informationsdelning samt säker och robust kommunikation vid samhällsstörningar eller hot om samhällsstörningar är främst Rakel, WIS och kryptosystemet PGBI (Signe).

Uppföljning och utvärdering

Riktlinje krisledning revideras och uppdateras vid behov.

Vänersborgs kommun

Riktlinje - Visselblåsarfunktion

Innehållsförteckning

Inledning3

Syfte3

Organisering av visselblåsarfunktion.....3

Återrapportering.....3

Dokumentinformation Övergripande riktlinje för visselblåsarfunktionen.		Dokumentansvarig Kommundirektör	
Antagen 2025-12-03 § 245	Antagen av Kommunstyrelsen	Reviderad	Giltighet Tillsvidare
Aktualiserad	Diarienummer KS 2025/492	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1936 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten. Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.			

Dokumenttyp Beskriver visselblåsarfunktionens organisering.	Dokumentnamn Riktlinje - Visselblåsarfunktion	Antagen Skriv ÅÅÅÅ- MM-DD och ev. §	Antagen av Kommunstyrelsen
Dokumentägare Kommunstyrelsen	Dokumentansvarig Kommundirektör	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ- MM-DD och ev. § X.	Giltighet Tillsvidare
Dokumentinformation Övergripande riktlinje för visselblåsarfunktionen	Diarienummer Nämndkod. Diarier	Uppföljning En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Visselblåsning		Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1936 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten. Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.			

Inledning

En visselblåsarfunktion är en kanal där allvarliga missförhållanden, som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram, kan rapporteras anonymt. Alla större arbetsgivare i Europa ska ha en visselblåsarfunktion. Den som rapporterar om ett allvarligt missförhållande som ligger i allmänhetens intresse kallas för visselblåsare. Då rapportering signalerar brister och oegentligheter inom organisationen kan det finnas interna intressen av att omständigheterna inte ska komma fram. Det är därför av stor vikt att säkra en opartisk hantering som också möjliggör total anonymitet för visselblåsaren.

Syfte

Riktlinjen beskriver Vänersborgs kommuns organisering av visselblåsarfunktionen med syfte att säkerställa en rättssäker och opartisk hantering.

Riktlinje

Organisering av visselblåsarfunktion

Vänersborgs kommun använder sig av en extern leverantör för att ta emot visselblåsarärenden.

En intern oberoende mottagningsgrupp, nedan kallad mottagningsgruppen, handlägger inkomna visselblåsarärenden.

Mottagningsgruppen är placerad vid kommunstyrelseförvaltningen.

Medlemmarna i mottagningsgruppen ska i sitt uppdrag vara opartiska och har kommunens mandat att oberoende hantera inkomna visselblåsarärenden. Medlemmarna i mottagningsgruppen omfattas av tystnadsplikt och ska enligt visselblåsarlagen skyddas från att bestraffas på grund av att de utför sitt uppdrag. Behörighetsstyrning ska ske så att endast mottagningsgruppen samt registratorsfunktion på kommunstyrelseförvaltningen har åtkomst till uppgifterna i ärendet.

Mottagningsgruppen ska bestå av professioner med kompetenser inom juridik, HR samt utredningsmetodik. Mottagningsgruppen har rätt att inhämta upplysningar och stöd från extern part som ett led i utredningen av ett ärende. I dessa fall omfattas även dessa av tystnadsplikten.

Mottagningsgruppen avgör självständigt om ett visselblåsarärende i stället ska utredas av extern juristfirma.

Åtterrapporering

Visselblåsarfunktionen rapporterar årligen statistik till kommunstyrelsen i anonymiserad form.

Uppföljning och utvärdering

Dokumentet ska aktualiseras minst en gång per mandatperiod.

Vänersborgs kommun

Kommunstyrelsens delegeringsordning

Gäller fr.o.m. XXXX-XX-XX

(Föreslagna tillägg i rött pt. 1.8 och 2.15*)

Innehållsförteckning

Förkortningar m.m.	1
Delegering av beslutanderätt inom nämnd	2
Vad innebär delegering?	2
Förutsättningar för nämndens delegeringsrätt	2
Vad kan delegeras?	2
Delegering och ren verkställighet.....	3
Vem kan man delegera till?	3
Vidaredelegering	3
Anmälan av delegeringsbeslut	4
Särskilt om firmatecknare	4
Kommunstyrelsens arbetsutskott.....	4
Övriga styrdokument för beslut inom kommunstyrelsen.....	4
1. Allmänna ärenden.....	5
2. Ärendehantering, yttrande m.m.	6
3. Ombud	7
4. Upphandling.....	8
5. Ekonomiska ärenden.....	8
6. Försäljning av lös egendom.....	9
7. Dataskydd.....	9
8. Donationsmedel.....	10
9. Evenemang, marknadsföring m.m.....	10
10. Internationell verksamhet	10
11. Säkerhetsskydd, extraordinära händelser	11

Dokumentinformation Kommunstyrelsens delegeringsordning		Dokumentansvarig Chef för juridik- och säkerhetsavdelningen	
Antagen -	Antagen av Kommunstyrelsen	Reviderad -	Giltighet Tillsvidare
Aktualiserad -	Diarienummer KS 2026/65	Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Förvaltningslag (2017:900), Kommunallag (2017:725), Offentlighets- och sekretesslag (2009:400), Tryckfrihetsförordning (1949:105), Kamerabevakningslag (2018:1200), Hemvärnsförordning (1997:146), Riktlinje för styrande dokument (KS 2023-01-25, §47), Attestregler (KF, 2013-12-11, § 162), Delegeringsordning personal- och organisationsfrågor (KS, 2024-10-09, § 164), Riktlinje för kommunens representation och uppvaktningar (KS, 2020-01-29, § 8), Upphandlingspolicy (KF, 2009-10-21, § 111), (Riktlinje för upphandling, KS, 2016-10-12, 182), Riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten (KS 2022-06-08, §121), Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544), Lag med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (2018:218), Dataskyddsförordningen (EU, 2016/679), Säkerhetsskyddslag (2018:585), Säkerhetsskyddsförordning (2018:658)			

Förkortningar m.m.

Förkortningar på delegater

AU	Kommunstyrelsens arbetsutskott
CJ	Chefsjurist
EkC	Ekonomichef
KD	Kommundirektör
KJ	Kommunjurist
Ordf.	Ordförande
1:e vice ordf.	Förste vice ordförande
2:e vice ordf.	Andre vice ordförande
PC	Personalchef
AC	Avdelningschef
SSC	Säkerhetsskyddschef
BSSC	Bitr. Säkerhetsskyddschef
UC	Upphandlingschef

Förkortningar på lagar, författningar och förordningar

DSL	Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (2018:218)
DSF	Dataskyddsförordningen (EU, 2016/679)
FL	Förvaltningslagen (2017:900)
HF	Hemvärnsförordning (1997:146)
KBL	Kamerabevakningslag (2018:1200)
KL	Kommunallagen (2017:725)
LEH	Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544)
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
SSF	Säkerhetsskyddsförordning (2018:658)
SSL	Säkerhetsskyddslag (2018:585)
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)

Delegering av beslutanderätt inom nämnd

Vad innebär delegering?

Delegering enligt kommunallagen (KL) innebär att beslutanderätten i ett visst ärende eller i en ärendegrupp flyttas över till någon annan (delegaten). Delegaten träder in i nämndens ställe. Ett beslut fattat av delegaten ses som nämndens beslut och kan överklagas genom laglighetsprövning. Nämnden kan inte ändra delegatens beslut men kan återkalla delegeringsuppdraget.

Förutsättningar för nämndens delegeringsrätt

Delegering inom en nämnd förutsätter beslut i två led. Först ska fullmäktige i ett reglemente eller i ett särskilt beslut ha uppdragit till nämnden att hantera ett visst verksamhetsområde eller att besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Därefter kan nämnden besluta om delegering. Nämnden lämnar delegeringsuppdrag genom särskilt beslut eller genom att fatta beslut om en delegeringsordning där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater.

Nämnden beslutar själv i vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderätten ska delegeras. Räckvidden för en nämnds delegeringsbefogenhet framgår av 6 kap. 38 § KL som anger vilka ärendetyper som inte får delegeras.

Vad kan delegeras?

Nämndens delegeringsrätt - delegeringsförbud

Beslutanderätten får enligt 6 kap. 38 § KL inte delegeras när det gäller

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Beslutanderätten får inte heller delegeras till en automatiserad beslutsfunktion när det gäller

1. ärenden där beslut överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap.,
2. ärenden där beslut enligt lag eller annan författning inte får överklagas,
3. ärenden om upphandling, eller
4. ärenden om valfrihetssystem.

Sammanfattningsvis kan man säga att ärenden som är av principiell beskaffenhet eller som annars är av större vikt är förbehållna nämnden. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen och ofta där politiska bedömningar är avgörande. Någon klar gräns för vad som är delegerbart eller inte delegerbart finns inte. En bedömning får göras i varje enskilt fall.

Förutom de generella undantagen från delegering ovan kan det finnas uttryckliga delegeringsförbud i specialförfattningar, t.ex. i socialtjänstlagen.

Delegering och ren verkställighet

Möjligheten till delegation enligt bestämmelsen tar sikte på det som kommunalrättsligt anses vara ett beslut. Kännetecknande för ett beslut är bl.a. att det föreligger alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden eller bedömningar. Rena förberedande eller verkställande åtgärder anses inte vara beslut och ankommer på de anställda utan särskild delegering. Som exempel på rent verkställande åtgärder kan nämnas avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa. Det får vid rena verkställighetsåtgärder inte finnas utrymme för självständiga bedömningar.

Vem kan man delegera till?

En nämnd får enligt 6 kap. 37 § delegera beslutanderätten till presidiet, ett utskott, en ledamot, en ersättare eller en automatiserad beslutsfunktion i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta enligt 7 kap. 5–8 §§.

Det är inte tillåtet att lämna delegeringsuppdrag till:

- flera anställda i grupp,
- till anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. blandad delegering,
- anställd i kommunalt företag.

Det bör även framgå av delegeringsordningen vem som går in i en delegats ställe vid dennes frånvaro (ersättare).

Vidaredelegering

Om en nämnd uppdrar åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden enligt 7 kap. 6 § KL överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen att fatta beslutet (vidaredelegering).

Nämnden ska enligt 7 kap. 8 § KL besluta om i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av uppdrag enligt 5 och 6 §§ ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap KL.

Delegering av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas

En nämnd får enligt 6 kap. 39 § KL uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot som nämnden har utsett att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Denna typ av beslut anses som ett beslut av nämnden. Möjligheten att delegera enligt denna bestämmelse begränsas inte av 6 kap. 38 §.

Anmälan av delegeringsbeslut

Nämnden ska enligt 6 kap. 40 § och 7 kap. 8 § KL besluta i vilken utsträckning beslut som fattats med stöd av delegering eller vidaredelegering ska anmälas till den. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap. KL (laglighetsprövning). Beslut som fattats med stöd av delegering i brådskande ärenden enligt 6 kap. 39 § ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Särskilt om firmatecknare

I kommunallagen (2017:725) finns det inga regler om firmatecknare. Vem som företräder en kommun i avtalsrättsliga eller andra sammanhang avgörs utifrån kommunallagens regler om beslutanderättens fördelning i form av delegering. I de flesta fall framgår det av delegeringsordningen vem som är behörig att underteckna handlingar.

Det har blivit vanligare att kommunens firmatecknare efterfrågas, t.ex. i samband med ingående av avtal vid ärendetyper som inte anges i delegeringsordningen eller då kommunen ansöker om medel till olika projekt. För att underlätta den hanteringen fattar kommuner beslut om att utse särskild firmatecknare, trots att bestämmelser om firmatecknare inte regleras i kommunallagen. Då firmatecknare inte är en egentlig kommunal företeelse har den inte någon naturlig plats i delegeringsordningen.

Kommunstyrelsen har därför fattat ett särskilt beslut (KS 2023/63, § 26) om vem som har rätt att teckna kommunens firma.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Arbetsutskottet har till uppgift att bereda kommunstyrelsens ärenden. I särskilda fall kan ett ärende behandlas av kommunstyrelsen utan beredning i arbetsutskottet.

Utskottet beslutar i de ärenden som framgår av denna delegeringsordning samt övriga ärenden som kommunstyrelsen överlämnar till utskottet.

Övriga styrdokument för beslut inom kommunstyrelsen

För beslut inom kommunstyrelsen innehåller bland annat följande dokument styrning:

- Delegeringsordning personal- och organisationsfrågor
- Riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten
- Riktlinjer för kommunens representation och uppvaktningar

1. Allmänna ärenden						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
1.1	Brådskanie ärenden	6:39 KL	Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.	X	
1.2	Representation och uppvaktningar rörande förtroendevalda		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.		
1.3	Extern representation i övrigt enligt kommunens riktlinjer för representation och uppvaktningar – upp till tre prisbasbelopp – upp till ett prisbasbelopp – upp till ett halvt prisbasbelopp – upp till ett fjärdedels prisbasbelopp		AU Ordf. KD AC	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.		Enligt riktlinjer för representation och uppvaktningar Intern representation betraktas som ren verkställighet Angående representation, vårdskap och uppvaktningar i riktlinjer för kommunens representation och uppvaktningar ansvarar kommunfullmäktiges ordförande med vice ordföranden som ersättare
1.4	Förtroendevaldas deltagande i kurser och konferenser samt tjänsteresor överstigande 3 dagar		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.		Presidieledamöters tjänsteresor, kurser, konferenser och liknande som omfattar högst tre dagar bör oftast falla under begreppet ren verkställighet och därmed behövs inte beslut enligt denna delegeringsordning Ansvar och befogenheter regleras därvid genom attestregler. För den politiska organisationen finns också särskilda attestanvisningar

1.5	Utseende av personer som har rätt att kvittera ut rekommenderade postförsändelser och liknande		KD			
1.6	Tillstånd att använda kommunens heraldiska vapen		CJ	KJ		
1.7	Beslut om bidrag till ideella föreningar avseende lönebidragsanställningar		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.		
1.8	Beslut att utse medlemmar till kommunens visseblåsarfunktion/mottagningsgruppen		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.		Emligt "Riktlinje-Visseblåsarfunktion"
2. Ärendehantering, yttrande m.m.						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
2.1	Myndighetsbeslut gällande enskilds begäran att få ut allmän handling	6:4 OSL	CJ	KJ		
2.2	Lämna ut handling med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att röja innehållet	6 kap. 3 § 2 st. OSL	CJ	KJ		
2.3	Avvisning av överklagande som inkommit för sent Avskrivning av ärende	45 § FL	CJ CJ	KJ KJ		
2.4	Ändring av beslut	37–39 § FL	CJ	KJ		
2.5	Föreläggande om att ombud ska styrka sin behörighet genom en fullmakt	15 § 2 st. FL	CJ	KJ		
2.6	Beslut om att avslå en begäran från enskild part om att ett ärende ska avgöras	12 § 1 st. FL	CJ	KJ		
2.7	Yttranden till myndigheter m.fl. som inte är av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Beslut att överlåta inkommen remiss till annan nämnd för yttrande direkt till remissinstansen.		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.		
2.8	Avstå från att lämna yttranden i ärenden där kommunen är remissinstans och ärendet är av mindre betydelse för kommunen		KD			

2.9	Avstå från att lämna yttranden i ärenden där kommunen är remissinstans i övrigt		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.		
2.10	Remiss och återremiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige.		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.	X	
2.11	Beslut om politisk representation gällande deltagande i överläggningar, samverkan eller samarbete med andra organisationer samt medlemskap i intresseorganisationer, föreningar, förbund och liknande sammanslutningar, som <u>inte</u> är av principiell karaktär eller av större vikt		Ordf.			
2.12	Yttrande angående tillstånd att använda kamerabevakning eller motsvarande	12 § KBL	CJ	KJ		
2.13	Yttrande över ansökan om intagande i hemvårnet	5 § HF	CJ	KJ		Uppgift ska inhämtas från socialförvaltningen om den sökande förekommer i socialförvaltningens register eller inte
2.14	Igångsättningsbeslut för framtagande av styrande dokument som ska beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf	X	Enligt "Riktlinje för styrande dokument" (KS 2023-01-25, § 47)
2.15	Beslut att överlåta e-förslag till annan nämnd för avgörande.		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf	X	Enligt regler för e-förslag.
3. Ombud						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning

3.1	Utse ombud att föra kommunens talan inför domstol och andra myndigheter	6:15 KL	CJ	KJ	X	<i>Chefsjurist och kommunjurist har själv rätt att föra kommunens talan inför domstol och andra myndigheter</i>
3.2	Utse ombud att företräda kommunen vid stämmor och liknande		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.	X	
4. Upphandling						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
4.1	Beslut om tilldelning vid upphandling – upp till femtio prisbasbelopp		KD AC			<i>Beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt delegeras inte. Se kommunens upphandlingspolicy och riktlinje samt Riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten Det bör noteras att antagande av anbud även omfattar direktupphandlingar</i>
4.2	Antagande av anbud för ramavtal som inte fattas av annan nämnd och antagande av anbud vid förnyad konkurrensutsättning som leder till leveransavtal		UC	EkC		<i>Se 4.1 Leveransavtal innebär löpande avrop efter förnyad konkurrensutsättning</i>
4.3	Yttrande till domstol vid överklagande av upphandlingsärenden		UC	CJ		
5. Ekonomiska ärenden						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
5.1	Beslut att utse beslutsattestanter för kommunstyrelsens förvaltning		KD			
5.2	Beslut rörande beloppsgränser för beslutsattestanter för kommunstyrelsens förvaltning		KD			

5.3	Beslut om bokföringsmässig avskrivning av fordran		EkC	KD		
5.4	Beslut om ackord, förlikning eller annan nedskrivning av fordran – upp till tio prisbasbelopp – upp till ett halvt prisbasbelopp		AU EkC		X X	
5.5	Inhyrning och uthyrning av fastigheter och lokaler – hyran uppgår till högst tjugo prisbasbelopp per år och avtalstiden är under tre år – hyran uppgår till högst tio prisbasbelopp per år och avtalstiden är under tre år		AU KD		X X	
5.6	Uppsägning av hyresavtal gällande fastigheter och lokaler		KD			
5.7	Beslut om förlikning i skadeståndsärenden - upp till ett prisbasbelopp - upp till ett halvt prisbasbelopp		KD CJ		X X	Gäller inte personalärenden och arbetsrättsliga tvister, i sådana ärenden gäller "Delegeringsordning personal- och organisationsfrågor"
6. Försäljning av lös egendom						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
6.1	Beslut om överlåtelse av sådan lös egendom som inte längre behövs – med ett beräknat försäljningsvärde upp till tre prisbasbelopp – med ett beräknat försäljningsvärde upp till ett prisbasbelopp		AU KD AC			Vid försäljning av lös egendom gäller "Riktlinjer för försäljning av kommunal lös egendom" (KS 2009-02-25 § 48).

7. Dataskydd						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
7.1	Fatta överklagbara beslut avseende framställan om begäran av utövande av registrerads rättigheter enligt DSF och DSL	Artikel 12.5, 15–21 DSF	CJ	KJ	X	
7.2	Ingå avtal om personuppgiftsbiträdets behandling av personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning	Artikel 28 DSF	KD	Ordf., 1:e vice ordf., 2:e vice ordf.		
8. Donationsmedel						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
8.1	Utdelning från donationsstiftelser		CJ	KJ		
9. Evenemang, marknadsföring m.m.						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
9.1	Beslut om mindre engångsutgifter, evenemang och liknande som inte hanteras inom ordinarie verksamhets budget – upp till tre prisbasbelopp – upp till två prisbasbelopp		AU Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.		
9.2	Beslut om marknadsföringsåtgärder av kommunen som inte hanteras inom ordinarie verksamhets budget, upp till tio prisbasbelopp		Ordf.		X	Ordf. ska samråda med 1:e vice ordf. och 2:e vice ordförande (presidiet) innan beslut
10. Internationell verksamhet						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning

10.1	Godkänna kommunal medfinansiering av EU-projekt eller andra internationella projekt samt anvisa medel ur centrala medlen för internationell verksamhet upp till ett prisbasbelopp		Ordf.	1:e vice ordf., 2:e vice ordf.	X	
11. Säkerhetsskydd, extraordinära händelser						
Nr	Delegeringsärende	Lagrum	Delegat	Ersättare	Anmäls	Anmärkning
11.1	Enligt säkerhetsskyddslagstiftningen: – Ingå avtal om säkerhetsskydd – Beslut om registerkontroll och placering i säkerhetsklasser – Beslut om interna föreskrifter för verkställighet av säkerhetsskyddet i verksamheten – Fastställa säkerhetsanalys	SSL SSF	SSC	BSSC		
11.2	Beslut att på begäran lämna hjälp till andra kommuner och regioner som drabbas av en extraordinär händelse	4:1 LEH	AU		X	
11.3	Beslut att begära sändning av ett VMA (viktigt meddelande till allmänheten)	2 § lag (2023:407) och 3 § förordning (2023:579) om viktigt meddelande till allmänheten	KD	SSC	X	

Vänersborgs kommun

Miljöredovisning för 2025

Innehållsförteckning

Sammanfattning av det globala miljö- och klimatläget	3
WMO:s rapport om det globala klimatläget 2025	3
Biologisk mångfald minskar i rasande takt.....	3
Ojämlikheten bakom klimatkrisen.....	4
Miljö och klimat från nationell till regional nivå.....	5
Sammanfattade regionala rapporter	5
Vänersborgs kommun 2025	7
Vänersborgs kommuns koldioxidbudget	7
Indikatorer och nyckeltal för Agenda 2030	7
Prioriterade områden samt utmaningar och behov framåt.....	8
Kommunens klimatlöften.....	8
Åtgärdsprogrammet för miljömålen - Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland	9
Sammanfattning av uppföljning av Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 - Transporter, el och uppvärmning.	10
Uppföljning av Naturvårdsstrategin.....	11
Sammanfattning och redovisning av aktiviteter per fokusområde	13
Grönskande stad och land	13
Vatten i världsklass	16
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	18
Klimatsmart i alla led.....	22
Publicering	27
Uppföljning	27

Sammanfattning av det globala miljö- och klimatläget

WMO:s rapport om det globala klimatläget 2025¹

På Världsmeteorologidagen presenterar WMO sin årliga rapport *State of the Global Climate*², där organisationen konstaterar att perioden 2015–2025 utgör de elva varmaste åren som uppmätts. FN:s generalsekreterare beskriver läget som akut: alla centrala klimatindikatorer pekar åt fel håll.

Snabb klimatförändring med långvariga konsekvenser

WMO framhåller att den fortsatta utsläppen av växthusgaser driver en snabb temperaturökning i både atmosfären och haven. Den stora och snabba förändringarna – som skett under bara några decennier – kommer enligt organisationen att påverka människor och ekosystem i hundratals, kanske tusentals år framåt.

2025: Ett extremt varmt år

Enligt rapporten var 2025 det näst eller tredje varmaste året som registrerats, med en global medeltemperatur 1,43 grader över förindustriell nivå. Året präglades av extrema väderhändelser som värmeböljor, skyfall och tropiska cykloner, med omfattande påverkan på samhällen världen över. 2025 drabbades miljoner människor och de ekonomiska kostnaderna kopplade till extremväder uppskattas till miljardbelopp.

Haven fortsätter att värmas och isarna att minska

Haven absorberar huvuddelen av den värme som tillförs jorden – över 90 procent – vilket bidragit till att mildra temperaturökningen på land, men samtidigt orsakar havsnivåhöjning när vattnet expanderar. Arktis hade rekordlåg eller nära rekordlåg årlig isutbredning, och i Antarktis noterades den tredje lägsta omfattningen någonsin. Glaciärerna fortsätter dessutom att minska i snabb takt.

Oceanografen Lars Arneborg betonar att uppvärmningen av djuphaven sker långsamt, eftersom havsströmmarna är tröga. Det innebär att både uppvärmningen och havsnivåhöjningen kommer fortsätta i flera hundra år, även om utsläppen skulle stoppas nu.

”Alla indikatorer lyser rött”

FN:s generalsekreterare António Guterres lyfter i samband med rapportens publicering att världen befinner sig i ett klimatnödläge. Han framhåller att elva rekordvarma år i rad inte är en slump, utan en tydlig signal om att omedelbara åtgärder behövs.

Biologisk mångfald minskar i rasande takt

Den biologiska mångfalden är i ett kritiskt läge, både globalt och i Sverige. Produktion och konsumtion som innebär markomvandling är ett av de största hoten mot naturen och den biologiska mångfalden på land. Allt fler arter riskerar att försvinna och ekosystemen förändras snabbt på grund av människans sätt att leva. Enligt WWF:s *Living planet report*³ har vilda ryggradsdjur i världen minskat med ca 70 % sedan 1970. Eftersom vi är helt beroende av naturens ekosystemtjänster – som matproduktion, rent vatten, frisk luft och vårt eget välbefinnande – får förlusten av arter och livsmiljöer långtgående konsekvenser. Krisen

¹ [WMO: Jordens klimat allt mer i obalans — SMHI](#)

² [State of the Global Climate 2025](#)

³ [Living Planet Report 2024 - Världsnaturfonden WWF](#)

för biologisk mångfald är dessutom starkt kopplad till klimatförändringarna, vilket kräver att båda utmaningarna hanteras gemensamt.

För att vända utvecklingen har EU infört naturrestaureringsförordningen⁴, vars syfte är att återställa ekosystem och livsmiljöer som annars riskerar att försvinna. Förordningen innehåller tidsatta och bindande mål för alla medlemsstater, och ska leda till en mer motståndskraftig natur med rik biologisk mångfald i hela EU. Detta är särskilt viktigt då över 80 procent av Europas livsmiljöer bedöms vara i dåligt skick. Naturvårdsverket leder arbetet med Sveriges restaureringsplan tillsammans med andra myndigheter och med civilsamhällets medverkan. Planen ska skickas till EU 1 september 2026 och vara slutgiltig 1 september 2027, vilket kräver snabba och effektiva insatser.

Ojämligheten bakom klimatkrisen

Extrema väderhändelser som torka, översvämningar och cykloner blir allt vanligare i takt med klimatförändringarna, och de drabbar främst de människor som redan är mest utsatta. Personer i fattiga länder tvingas fem gånger oftare på flykt till följd av extremväder än personer i rika länder. Klimatuppvärmningen slår hårt mot fattiga människors försörjning, bland annat genom skördarna som försvagas eller uteblir helt. Samtidigt är det de rikaste i världen som släpper ut mest koldioxid⁵.

Territoriella utsläpp baseras på detaljerad statistik och motsvarar utsläpp inom ett geografiskt område. Detta innebär att måttet inte tar hänsyn till om utsläpp som sker någon annanstans och behöver därför kompletteras med konsumtionsbaserade utsläpp. De konsumtionsbaserade utsläppen mäter utsläpp som sker i andra länder till följd av svensk konsumtion. Enligt naturvårdsverket⁶ var Sveriges konsumtionsbaserade klimatutsläpp 2022 ca 8 ton per person och år där 64 % av dessa sker utomlands. För att uppnå generationsmålet och miljö kvalitetsmålet "Begränsad klimatpåverkan" enligt parisavtalet bör de globala genomsnittsutsläppen ligga på högst 1 ton per person och år senast år 2050.

Skillnaderna är extremt stora:

- En person från den rikaste 0,1 procenten släpper ut mer på **en dag** än en person från de fattigaste 50 procenten gör på **ett helt år**.
- Den rikaste 1 procenten står för **dubbelt så mycket utsläpp** som världens fattigaste 50 procent tillsammans.
- Den rikaste 10 procenten står för **nästan hälften** av alla globala utsläpp. (Cirka två tredjedelar av svenskarna tillhör världens rikaste 10 procent).
- Den fattigaste halvan av världens befolkning står för **mindre än 10 procent** av utsläppen.

Detta visar hur klimatförändringar och ekonomisk ojämlikhet förstärker varandra: de mest utsatta bidrar minst till problemet, men drabbas hårdast av konsekvenserna.

⁴ [EU-förordning för att restaurera natur](#)

⁵ [Klimatojämlighet - Oxfam Sverige](#)

⁶ [Klimatet och konsumtionen \(naturvardsverket.se\)](#)

Miljö och klimat från nationell till regional nivå

Sveriges utsläpp av växthusgaser ökade markant under 2024. Utsläppen uppgick till 47,5 miljoner ton koldioxidekvivalenter, vilket är en ökning med drygt 7 procent jämfört med 2023. Detta går emot den långsiktiga trenden sedan 1990, då utsläppen totalt har minskat med cirka 33 procent (exklusive LULUCF- Land Use, Land-Use Change and Forestry)⁷. Sveriges nationella klimatmål innebär att landet ska nå nettonollutsläpp 2045 och därefter ha negativa utsläpp.

Den största utsläppsökningen skedde inom inrikes transporter (+21 %) och arbetsmaskiner (+33 %). Den främsta orsaken var den kraftigt sänkta reduktionsplikten som trädde i kraft den 1 januari 2024, vilket ledde till ökad användning av fossila drivmedel – framför allt diesel. Även inom el- och fjärrvärmesektorn ökade utsläppen 2024, med 6 procent jämfört med året innan, vilket främst berodde på ökade utsläpp från avfallsförbränning.

Sammanfattade regionala rapporter

Västra Götaland gör många insatser för miljön, men åtgärderna räcker inte för att nå miljömålen. Länsstyrelsen bedömer att endast 3 av 15 miljömål kommer att uppnås till 2030, och utvecklingen för målet *Ingen övergödning* har gått från positiv till neutral. Samtidigt kvarstår stora utmaningar kopplade till klimatpåverkan, biologisk mångfald och övergödning.

Om länets klimatmål för 2030 ska nås behöver utsläppen minska betydligt snabbare än idag: från en historisk minskningstakt på cirka 2 procent per år till omkring 20 procent per år fram till 2030. Industrin och vägtrafiken står tillsammans för nästan 70 procent av länets utsläpp, vilket gör utfasning av fossila bränslen i dessa sektorer helt avgörande både för att nå klimatmålet och för att på sikt skapa ett klimatneutralt län.

⁷ [Sveriges utsläpp av växthusgaser](#)

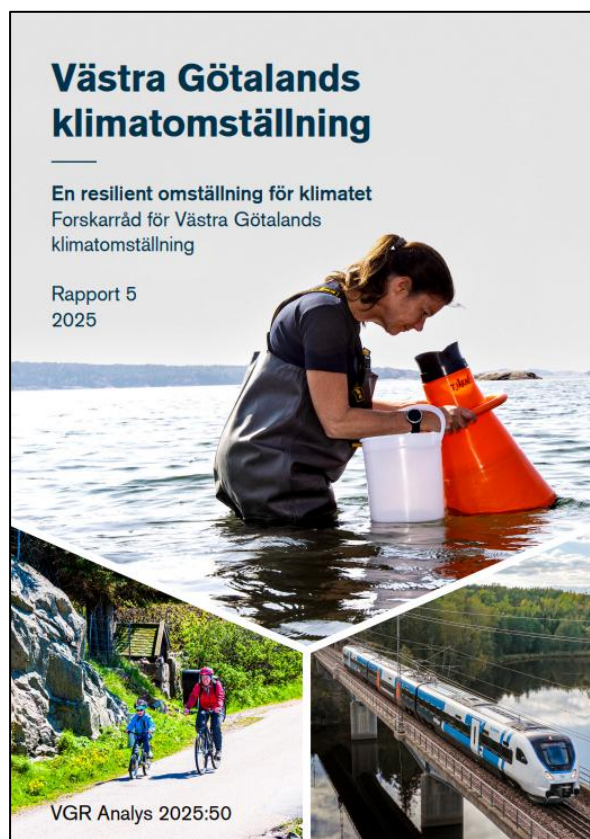
Länet arbetar aktivt med elektrifiering, klimatlöften och samverkansprojekt, och regionen planerar stora satsningar på klimat och miljö. Samtidigt är utmaningarna betydande: utsläppsminskningarna går för långsamt, elbehovet ökar kraftigt, övergödningen är utbredd och viktiga livsmiljöer behöver stärkt skydd och restaurering. Miljöövervakningen är central och behöver prioriteras högre för att säkerställa rätt insatser.

Vi är i en tid präglad av parallella kriser – ökade geopolitiska spänningar, desinformation, spridning av miljögifter och allt tydligare konsekvenser av klimatförändringarna. Detta har ökat fokus på resiliens och krisberedskap. Samhällets långsiktiga hållbarhet kräver därför att beslutsfattare på alla nivåer bygger förståelse för hur klimatomställning och resiliens hänger samman.

Beslutsamhet och samverkan, kan utveckla nya lösningar för att ersätta föråldrade system. Klimatomställningen beskrivs som en möjlighet att skapa attraktivare livsmiljöer, stärka näringslivets konkurrenskraft och öka det regionala självbestämmandet. Satsningar på cirkulär ekonomi, samhällsplanering för både klimatomställning och resiliens, minskat bilberoende, innovationsförsök med nya system samt ökad tillit hos invånare lyfts fram som centrala vägar mot ett klimatneutralt Västra Götaland.

[Västra Götalands klimatomställning: En resilient omställning för klimatet](#)

[Regional årlig uppföljning av miljömålen 2025](#)

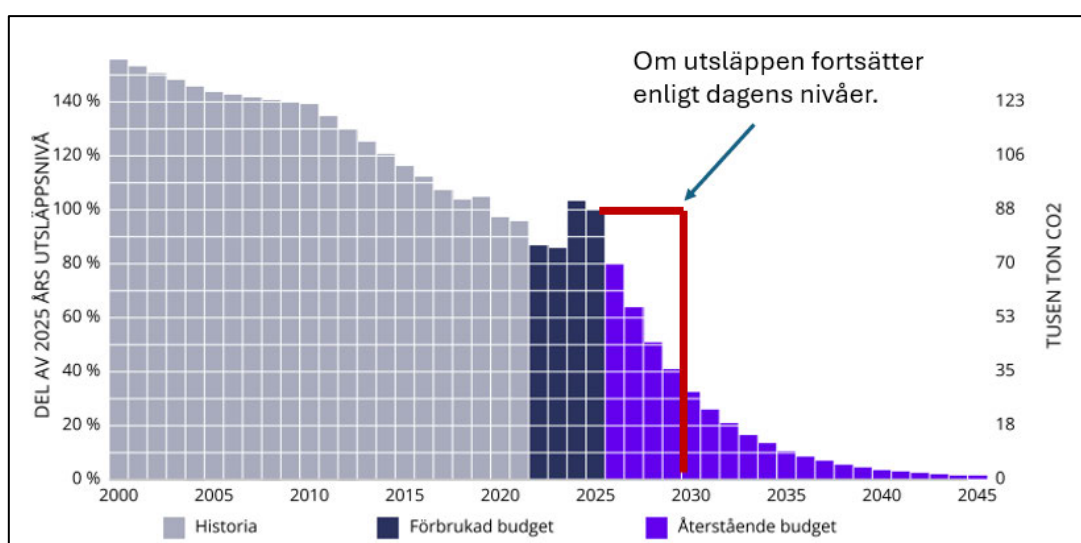

Vänerns kommun 2025

Vänerns kommuns koldioxidbudget

Enligt beräkningarna som ligger till grund för den senaste rapporten för Vänerns kommuns koldioxidbudget⁸, som är framtagen av klimatsekretariatet och Uppsala universitet, kan en maximal mängd om 678 932 ton fossil koldioxid släppas ut inom Vänerns kommun från och med 2022, om utsläppen ska begränsas i enlighet med Parisvalet. Detta är Vänerns koldioxidbudget.

År 2026 återstår 348 911 ton av denna budget. År 2025 uppskattas utsläppen inom Vänerns geografiska område till 87 956 ton. Skulle utsläppen ligga kvar på dessa nivåer, är Vänerns koldioxidbudget förbrukad inom 4 år. Om koldioxidutsläppen ska fasas ut innan koldioxidbudgeten tar slut krävs en procentuell minskning om 20.2 % per år, med start 2026. I beräkningen av koldioxidbudgeten inkluderas territoriella utsläpp av fossil koldioxid.

Figur 1 illustrerar historiska utsläpp samt den kurva som krävs för att hålla en koldioxidbudget på nivåer för att klara Parisavtalet. Den röda linjen illustrerar hur snabbt budgeten tar slut om utsläppen fortsätter enligt dagens nivåer. verktyg för koldioxidbudget se länk: [Koldioxidbudget | Vänerns kommun \(vanersborg.se\)](https://koldioxidbudget.vanersborg.se)

Rapporten visar att utsläppsminskningarna går för långsamt och samtidigt ser vi att åtgärderna uteblir.

Indikatorer och nyckeltal för Agenda 2030

I uppföljningen framkommer att andelen gröna indikatorer minskat marginellt. Andelen gula har blivit större, en ökning med 12 procentenheter, samtidigt som andelen röda indikatorer blivit något färre. Sammantaget är de positiva förflyttningarna tydligast inom ramen för den sociala hållbarheten, medan utvecklingen är mer svårtydd inom områden som berör både den ekonomiska och den ekologiska hållbarheten.

Inom klimatområden har kommunens fordonsflotta länge legat bland de 25 % bästa kommunerna, men när övriga kommuner nu kommit i kapp och förbi, ökar risken för en lägre trovärdighet i klimatfrågan och en lägre takt i omställningsarbetet.

För mer information se *Uppföljning av de globala målen 2025* (DNR 2026/158).

⁸ [Koldioxidbudget Vänerns kommun Januari 2026](https://koldioxidbudget.vanersborg.se)

Prioriterade områden samt utmaningar och behov framåt

Utifrån omvärldsanalys och uppföljning går det konstatera att omställningstakten inom miljö- och klimatområdet inte är tillräcklig för att fullt ut möta framtida krav. Resurstilldelningen bedöms i flera delar vara otillräcklig och kommunen står inför ökande utmaningar kopplat till lagstiftning, styrmedel samt måluppfyllelse inom miljö och klimat.

Förvaltningarna lyfter särskilt behov av ökade resurser, stärkt samordning och tydligare prioriteringar inom flera områden. Bland de mest angelägna behoven pekas vattensamordning, energifrågor samt långsiktigt underhåll av kommunala fastigheter ut.

Politiska samordningsgruppen för miljö och klimat

Den politiska samverkansgruppen för miljö och klimat har under 2025 behandlat ett flertal strategiska frågor inom kommunens hållbarhetsarbete. Arbetet har omfattat områden som cirkulär ekonomi, energiomställning, biologisk mångfald, mobilitet och klimatuppföljning. Gruppens arbete under året visar behov av fortsatt politisk prioritering och styrning inom följande områden:

- Ökad övergång till cirkulära flöden, särskilt inom byggmaterial, möbler och textilier
- Energieffektivisering och energiomställning inom både kommunal verksamhet och näringsliv
- Långsiktig och strategisk hantering av biologisk mångfald
- Mobilitet och kollektivtrafik, med särskilt fokus på landsbygdens behov
- Stärkt kompetens och kapacitet för hållbar upphandling

Styrning och genomförande

Antagandet av *Miljöstrategi 2030* under 2024 utgör en central grund för kommunens fortsatta styrning inom miljö- och klimatområdet. Strategin kompletteras av flera andra styrdokument, däribland *Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030*, *Naturvårdsstrategi* och *Friluftsstrategi*, samt externa åtaganden såsom Klimatlöften och åtgärdsprogram. Sammantaget ger dessa dokument vägledning för kommunens prioriteringar, men genomförandet förutsätter fortsatt politisk styrning, tillräckliga resurser och tvärasektoriellt arbetssätt.

Samverkan och invånarengagemang

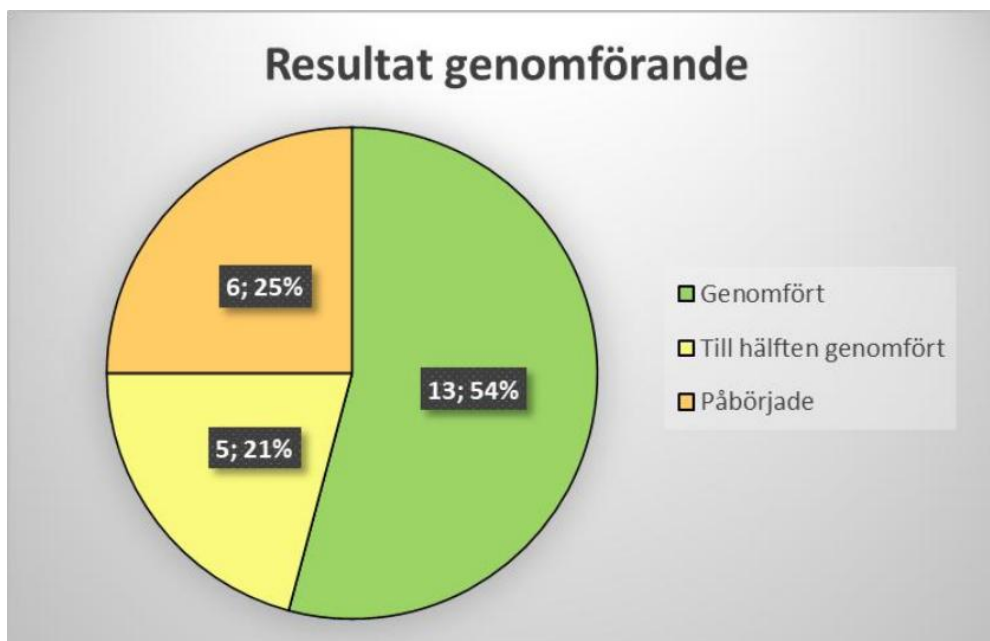
Vänersborgs kommun har ett tydligt ansvar för att leda och möjliggöra en hållbar samhällsutveckling, samtidigt som detta arbete behöver ske i nära samverkan med näringsliv, civilsamhälle och invånare. Kommunen deltar därför i flera regionala och lokala samarbeten.

En återkommande och strategiskt viktig aktivitet är Hållbarhetsveckan, som syftar till att stärka kunskap, engagemang och delaktighet kring Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen, både inom den kommunala organisationen och i samhället i stort.

Kommunens klimatlöften

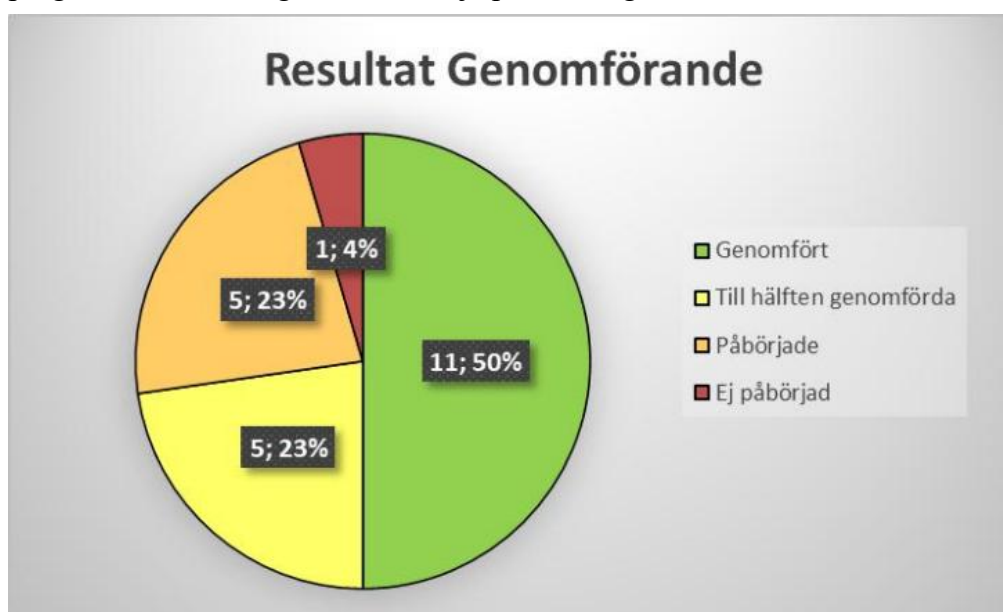
Ett viktigt verktyg som kommunen arbetat med sedan 2021 är kommunens klimatlöften. Klimatlöftena är en kraftsamling som drivs av Västra götalandregionen och Länsstyrelsen som syftar till att samla organisationer, företag, högskolor med flera, som vill ta ställning och bidra i omställningen till en klimatsmart region. Alla kommuner i Västra Götaland har erbjudits möjlighet att vara med och anta dessa klimatlöften.

Vänersborgs kommun beslutade 2023-09-13 § 147 att anta 24 av 30 löften. Uppföljning sker årligen och för 2025 såg det samlade resultatet ut enligt nedan:

För mer information om varje enskilt löfte se bilaga 1 – *Sammanställning av kommunens klimatlöften för år 2025*. Eller besök Länsstyrelsens uppföljningssida där det går att läsa om samtliga kommuners löften: [LstO Åtgärdsprogram för miljömål och klimat 2030 - Dashboard](#)

Åtgärdsprogrammet för miljömålen - Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland
Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland är ett regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025⁹. Programmet är framtaget av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. Syftet med åtgärdsprogrammet är att vägleda och stödja prioriteringar samt stimulera till en ökad

⁹ <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/miljo-och-vatten/miljomal/atgardsprogram-inom-miljomal.html>

samverkan i det lokala och regionala miljöarbetet. Länsstyrelsen har erbjudit länets kommuner att göra åtaganden i Åtgärdsprogrammet för miljömålen 2022–2025, som nu är förlängt till 2026. Kommunstyrelsen i Vänersborgs kommun antog (8 juni 2022 § 131) 22 åtgärder att genomföra av 40 möjliga. Redovisning av arbetet visas nedan:

För mer information om varje enskild åtgärd se bilaga 2 – *Sammanställning av kommunens åtaganden i åtgärdsprogrammet för år 2025*. Eller besök Länsstyrelsens uppföljningssida där det går att läsa om samtliga kommuners åtaganden: [LstO Åtgärdsprogram för miljömål och klimat 2030 - Dashboard](#)

Sammanfattning av uppföljning av Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 - Transporter, el och uppvärmning.

*Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – Transporter, el och uppvärmning*¹⁰ följs upp separat, se bilaga 3 – *Uppföljning 2025 av Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030-sammanställande rapport*. Uppföljningen visar att omställningstakten är otillräcklig i förhållande till kommunens klimatambitioner, koldioxidbudget och Parisavtalet, trots genomförda och pågående insatser.

Sveriges ökade växthusgasutsläpp 2024–2025, främst från transporter, påverkar även Vänersborg. Enligt kommunens koldioxidbudget återstår knappt 349 000 ton fossil koldioxid från 2026. Med nuvarande utsläppsnivåer riskerar budgeten att vara förbrukad inom fyra år, vilket kräver utsläppsminskningar på cirka 20 % per år. Tidiga åtgärder är avgörande, eftersom dagens utsläpp påverkar klimatet under lång tid.

Samtidigt har flera insatser genomförts. Energi- och klimatrådgivningen har varit fortsatt efterfrågad, hållbarhetsveckan stärker samverkan med näringsliv och civilsamhälle och digitala arbetssätt har minskat tjänsteresor. Inom fastigheter pågår energieffektivisering och förberedelser inför nya EU-krav, och solelsproduktionen ökar snabbare än riksgenomsnittet. Kommunala bolag har gjort tydliga framsteg. Mer om arbete som rör strategin finns också att läsa under avsnittet *klimatsmart i alla led* på sida 24-28.

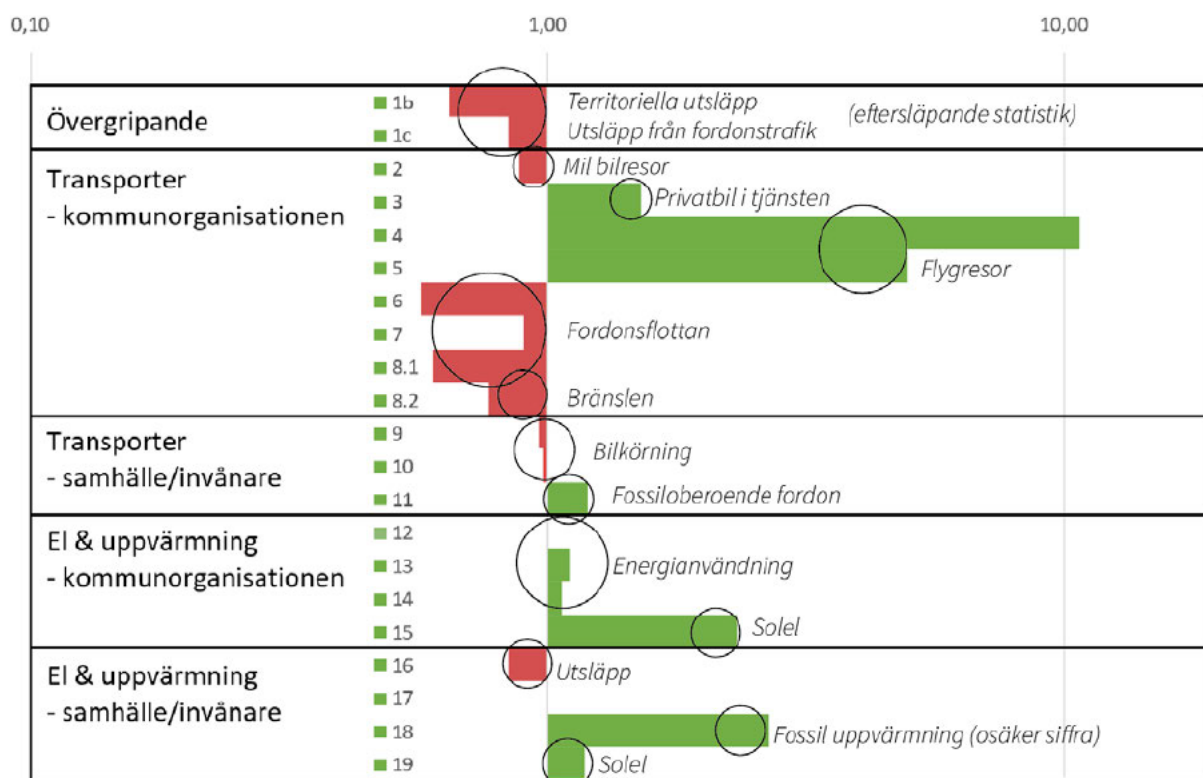
Transportsektorn är en stor utmaning nu och framåt. Inrikes transporter står för den största andelen av de territoriella utsläppen i kommunen. Utvecklingen av kommunens egen fordonsflotta går i fel riktning, med minskande andel fossiloberoende fordon. Kommunen uppfyller inte kraven i *Clean Vehicles Directive* (CVD) för lätta fordon, vilket innebär både klimatmässiga och legala risker.

Dalbobrons avstängning under 2025 har dessutom haft tydliga negativa effekter ur ett fossilfriperspektiv, genom ökade restider, försämrade kollektivtrafik och ökad risk för bilberoende.

Sammanfattningsvis har kommunen stor rådighet över avgörande områden, men för att nå målen krävs nu tydlig prioritering, ökade resurser och snabba, kraftfulla åtgärder – särskilt inom transporter och den egna organisationen.

¹⁰ [Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030.pdf](#)

Bilden nedan illustrerar en samlad lägesbild för ambitionerna för 2025 i strategin utifrån de tillhörande indikatorerna som återfinns i strategins tillhörande utredning¹¹.

Uppföljning av Naturvårdsstrategin

Naturvårdsstrategin är ett viktigt verktyg för planering och beslut som berör såväl användningen av mark och vatten som olika naturvårdande åtgärder. Naturvårdsstrategin innehåller sex prioriteringar över vad kommunen behöver göra för att bevara och utveckla värdefull natur. Uppföljningen av 2025 års verksamhet utgår från dessa prioriteringar.

Kommunen har drivit och även deltagit i naturvårdsprojekt som delvis finansierats av statliga bidrag genom "lokala naturvårdssatsningen" (LONA) och "lokala vattenvårdsprojekt" (LOVA). Mer information om dessa projekt går att läsa på sida 14,15 och 17.

Prioritering 1: Ekosystemtjänster och blågrön infrastruktur

- Deltagande och avslutning i LONA-projektet "Grön infrastruktur Dalsland"

Prioritering 2: Naturvärden och biologisk mångfald

- LONA-projektet "Nu tar vi dem – handlingskraft mot invasiva främmande arter".
- LONA-projektet "Utveckling av våtmarker och friluftsvärden i Nygårdsängens naturreservat – del 2".
- Under hösten 2025 utfördes vassklippning på ca 7 hektar på flertal delobjekt.
- Naturvårdande skötselinsatser i Dalbobergens naturreservat genom naturvårdsröjning och proppat dike.
- Naturvårdande skötselinsatser i Nygårdsängens naturreservat genom våtmarksslåtter.

¹¹ [Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 - Utredning](#)

- Varningsskyltar för att uppmärksamma grodor som passerar över Agnesborgsvägen under grodornas lekperiod.
- Information om lövplattmasken.
- Bekämpningsåtgärder mot invasiva arter, till exempel vid några platser med parkslide, jätteloka och jättebalsamin på kommunal mark.
- Uppföljning av gräsytor med ändrad skötsel i syfte att skapa ängsmiljöer.
- Översyn och åtgärder av insektshotell.

Prioritering 3: Vattenmiljöer

- Deltagande i LOVA-projektet "Minskad övergödning på Dalboslätten".
- Deltagande i LOVA-projektet "Förstudie i Hullsjön".

Prioritering 4: Skyddsvärda träd

- Under 2025 har inga riktade insatser för friställning av träd genomförts. Där friställning gjordes under 2024 finns det i nuläget inget behov av nya åtgärder. Vid ordinarie skogliga åtgärder, såsom gallring eller annan avverkning, frihuggs däremot många naturvårdsträd eller blivande naturvårdsträd.
- Under 2025 inventerades 2 500 stadsträd som grund för det strategiska trädarbetet och uppbyggnaden av en trädatabas i MyCarta. Inventeringen möjliggör mer träffsäkra åtgärder för art- och åldersdiversitet, lokalklimat och långsiktigt hållbara trädbestånd. En kompletterande app för uppdatering och utökning av lagret är under utveckling och planeras vara klar 2026.

Prioritering 5: Skyddad natur

- Arbete med underlag för eventuellt bildande av naturreservat vid Lillån

Prioritering 6: Tillgänglighet och kunskap

- Under 2025 anställdes en utvecklingsledare med ansvar att driva och genomföra Friluftsstrategin
- Översyn av informationstavlor och vägvisning vid de kommunala naturreservaten Dalbobergen och Nygårdsängen.
- LONA-projektet "Utveckling av våtmarker och friluftsvärden i Nygårdsängens naturreservat – del 2".

Sammanfattning och redovisning av aktiviteter per fokusområde

Nedan följer en sammanfattning av genomförda aktiviteter under 2023 samt en tabell med alla aktiviteter som låg med i Miljöaktivitetsplanen för 2023. Aktiviteterna är sorterade under varje fokusområde och innehåller status för arbetet.

Grönskande stad och land

Övergripande styrning och stöd

Vänersborgs kommuns Naturvårdsstrategi förtydligar och pekar ut prioriteringar och riktlinjer för hantering av många delar som direkt rör miljöstrategins målbilder. Under 2023 antogs också en skogspolicy för Vänersborgs kommun. Syftet med skogspolicyn är att vara ett samlat styrdokument för att fastställa grundprinciperna och vägleda i beslut om hur den kommunägda skogen förvaltas på ett hållbart sätt. Kopplat till skogspolicyn finns också en riktlinje som fungerar som en mer detaljerad vägledning. Arbetet med implementeringen av de olika perspektiven i skogspolicyn pågår. Skogsförvaltning och skogsbrukande använder ett perspektiv som hanterar omloppstider på skog som är 50-120 år – därav går det inte att få snabba resultat på helheten.

Kommunen arbetar med flera LONA-projekt (Lokala naturvårdssatsningar) som kopplar till Naturvårdsstrategins prioriteringar, se beskrivning av några projekt nedan:

- **LONA-projekt – ”Grön infrastruktur Dalsland”**

Projektet har genomförts tillsammans med Dalslandskommunerna och resulterat i kartmaterial och metoder för att få bättre förståelse för viktig grönstruktur som kan användas vid planering. Projektet avslutades under 2025 genom att Kommunstyrelsen informerades om att projektet genomförts som en del av det fortsatta arbetet med prioritering 1 *Ekosystemtjänster och blågrön infrastruktur* i Naturvårdsstrategin. Kartmaterialet som tagits fram i projektet har lagts in i kommunens kartsystem MyCarta.

- **LONA-projekt “Nu tar vi dem – handlingskraft mot invasiva främmande arter”**

I detta projekt har kommunen bland annat tagit fram ett verktyg för att kunna prioritera områden för bekämpningsinsatser mot invasiva främmande arter på kommunal mark. Verktöget består av en handlingsplan för kommunens åtgärdsarbete samt en digital karta med koppling till Artportalen. Kartan baseras på en analys av olika parametrar för att kunna prioritera områden utifrån åtgärdsbehov kopplat till typ av område, art och utbredning. Kartan har även en inbyggd "larmfunktion" för att fånga upp nya observationer, vilket möjliggör tidiga insatser. En kartapplikation möjliggör för att göra noteringar i fält för dokumentation av åtgärder och uppföljning. Inom projektet anordnades även en informationskväll om invasiva främmande arter för allmänheten. Projektet har pågått våren 2024 till våren 2025.

- **LONA-projekt “Utveckling av våtmarker och friluftsvärden i Nygårdsängens naturreservat – del 2”**

Våren 2024 startade kommunen upp ett nytt projekt som syftar till att skapa ytterligare våtmarker i ett av kommunens befintliga naturreservat. Även kompletterande stängsling av betesmark samt uppförande av en fågelplattform ingår i projektet. Genom dessa åtgärder kommer natur- och friluftsvärdena i området att förstärkas. Projektet pågår till och med december 2026.

Under 2025 genomfördes huvuddelen av grävningsarbetena och en våtmark med vattenspeglar och varierande vattendjup skapades. Anläggande av fågelplattform, kompletterande grävningsarbeten i mindre omfattning samt iordningställande av gångstråk och stängsling planeras att utföras under hösten 2026.

Friluftsstrategi

I augusti 2025 anställdes en verksamhetsutvecklare för friluftsliv som ett led i genomförandet av Friluftsstrategin, som antogs den 11 december 2024 (§ 203) och som har sitt ursprung i ett LONA-projekt. Under hösten har ett omfattande arbete genomförts med fysisk inventering av leder. I samband med detta har övertagande samt, i vissa fall, upprättande av skötselavtal för lederna skett. Parallellt har ett stort antal föreningsbesök genomförts i syfte att kartlägga föreningarnas behov och förväntningar på kultur- och fritidsnämndens ansvar för friluftslivet. Arbetet med att ta fram en digital friluftskarta har påbörjats och en förvaltningsövergripande friluftsgroup med representanter från samtliga förvaltningar har etablerats.

Framtagande av underlag för möjliggörande av naturreservat

Under 2025 har arbete inletts för att ta fram underlag för att möjliggöra bildande av ett naturreservat vid Lillån i Mariedal. Arbetet är en del av genomförandet av både Naturvårdsstrategin och Friluftsstrategin. Arbetet samordnas av kommunstyrelseförvaltningen och en arbetsgrupp har bildats med representanter från flera förvaltningar. För att skapa en bra grund har informationsmöten och workshops genomförts tillsammans med bland annat intressenter i området. Därefter har arbetsgruppen arbetat vidare i dialog med både interna och externa parter för att ta fram utkast till underlag och kartmaterial. Arbetet sker även i nära samverkan med- och med stöd av Länsstyrelsen.

Hushållning med vatten - utmaningar nu och framåt

2025 präglades av en tydlig förbättring i arbetet med att minska odebiterat vatten och läckor i VA-nätet, vilket är avgörande för en hållbar vattenförsörjning.

Odebiterat regnvatten för 2025 uppgår till 14,3% till följd av svinn i ledningsnätet och är en minskning med 23,9% från föregående år. Arbetet att sanera vatten-, avlopp- och dagvattenledningar har intensifierats under 2025 med en investeringsbudget på 40 mnkr. Denna ökade insats verkar ha haft en positiv inverkan på driften av ledningsnätet, då vissa akuta behov sannolikt har kunnat avhjälpas i samband med saneringsarbetet, och färre vattenläckor har uppstått 2025.

Det är viktigt att fortsätta arbeta med att minska odebiterat vatten för att säkerställa en hållbar vattenförsörjning och hantering. VA-driften på ledningsnätet har lagt totalt 21 vattenläckor under 2025, vilket är fem färre än föregående år.

Målbild	Aktiviteter	Enhet	Status
Biologisk mångfald frodas	LONA-projekt: Grön infrastruktur Dalsland	Miljö & Hälsa & Avd. Hållbar utveckling	✓ Avslutad
Biologisk mångfald frodas	Slutföra och implementera LONA-projekt kring invasiva arter	Miljö & Hälsa	✓ Avslutad
Biologisk mångfald frodas	LONA-projekt: Nygårdsängen	Miljö & Hälsa, Samhällsbyggnadsförvaltningen	🔄 Pågående

Målbild	Aktiviteter	Enhet	Status
Levande skogar	Driva och samordna arbetet med Naturvårdsstrategin	Avd. Hållbar utveckling	 Pågående
Levande skogar	Förvalta kommunens skog i enlighet med antagna styrdokument	Samhällsbyggnadsförvaltningen	 Pågående
Bevara och främja ett artrikt jordbrukslandskap	LEVA-projekt: Minskad övergödning på Dalboslätten	Miljö och hälsa, Avd. Hållbar utveckling	 Pågående
Hushållning med naturresurser	Aktivt minska läckage på våra vattenledningar	Tekniska, Kretslopp & Vatten	 Pågående

Vatten i världsklass

Stora insatser för att säkra vatten och hantera klimatförändringar

De förändrade klimatförhållandena har lett till både höga vattenflöden, ökad nederbörd och perioder av torka. Kraftig nederbörd kan föra med sig organiskt material, mikroföroreningar, partiklar och mikrobiologisk belastning till råvattnet, vilket ställer högre krav på reningsprocesserna än vad äldre vattenverk ursprungligen var dimensionerade för.

För att hantera de högre vattenflödena och miljöaspekterna har ombyggnationer av vattenverken i Rörvik och Skräcklan påbörjats. Vattenverken förväntas få högre kapacitet och förbättrad förmåga att rena vatten från mikroplaster, läkemedelsrester, kemikalier, parasiter och bakterier genom ny teknik. Utbyggnaden av kommunens vattenverk har fortsatt under 2025. Skräcklans vattenverk befinner sig i fas 2 och följer tidsplanen, med beräknad färdigställning 2027. Rörviks vattenverk är i stort sett klart och producerar dricksvatten, samtidigt som renoveringen av reservoarerna har fortsatt.

Arbetet med en ny vattentjänstplan har också slutförts och planen antogs av kommunfullmäktige den 17 december 2025 i enlighet med den uppdaterade vattentjänstlagens krav.

En annan åtgärd som genomförts för att minska åtgången av dricksvatten som annars används för att sköta om kommunens alla grönområden är installation av en vattenpump vid Länsan, där gatuenhetens bilar nu kan köra fram och fylla bevattningstankarna med vatten direkt från Väneren i stället för med dricksvatten vilket gjort att förbrukningen av dricksvatten minskat.

Kommunen är också delaktig i flera LOVA-projekt, se kort beskrivning nedan:

- **LOVA-projekt (lokalt engagemang för vatten) ”Minskad övergödning på Dalboslätten”**

Projektet startade under 2021 och har gått in i en fortsättning som nu finansieras med LOVA-medel (lokala vattenvårdsprojekt). Projektperioden som nu är aktuell pågår 2024 – 2027. Projektet syftar till att förbättra vattenkvaliteten i vattenförekomsterna på Dalboslätten. Målet är att gemensamt med markägare/landbrukare i området identifiera incitament och styrmedel samt utveckla och implementera åtgärder som minskar transporten av växtnärsämnen ut till vattendragen. Under 2025 har LEVA (tidigare LOVA) arbetat med totalt 14 åtgärdsförslag i varierande omfattning. Flera projekt har nått långt i planering eller är redo för genomförande, samtidigt som nya kontakter har etablerats och fler åtgärder planeras inför 2026. Det har också genomförts två informations- och dialogträffar: en riktad till markägare i Dälpanns avrinningsområde och en större träff vid Frändeforsån som vände sig till markägare, boende, elever i årskurs 7 samt allmänheten. LEVA deltog även i Brålanda företagarförenings sommarmarknad. Under året har LEVA dessutom bidragit till att aktivera Dalbergså- och Holmsåns vattenråd och tagit fram en hemsida för vattenrådet.

- **LOVA-projekt “Förstudie i Hullsjön”**

Projektet genomfördes av Göta älvs vattenvårdsförbund och medfinansierades av Vänersborgs kommun och Trollhättans Stad. Projektet innebar undersökning av internbelastning av fosfor i Hullsjön och en bedömning av metoder för att åtgärda internbelastningen samt beräkning av kostnader och miljönytta. Syftet med förstudien var att

ge tillräckligt med underlag för att kunna genomföra åtgärder för hela Hullsjön. Projektet avslutades 2025.

Målbild	Aktiviteter	Enhet	Status
Vatten och näringsämnen i balans	Kompetenshöjande åtgärder genom nätverkande och samverkan (dagvattengrupp och vattensamordningsgrupp)	Tekniska, Kretslopp & Vatten	 Pågående
Vatten och näringsämnen i balans	Upprätthålla ett aktivt arbete kring saneringsplanen	Tekniska, Kretslopp & Vatten	 Pågående
Vatten och näringsämnen i balans	LEVA-projekt: Minskad övergödning på Dalboslätten	Miljö och hälsa, Avd. Hållbar utveckling	 Pågående
Tryggad vattenförsörjning	Upprätthålla utbytestakt till digitala vattenmätare	Kretslopp & Vatten	 Pågående
Tryggad vattenförsörjning	Utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp	Tekniska, Kretslopp & Vatten	 Pågående

Trygg och tillgänglig miljö för stora och små

Kommunens Hållbarhetsvecka

Kommunen har en betydelsefull roll i många samhällsfrågor, däribland miljö- och klimatarbetet. Som ett led i att öka kunskapen och samtidigt skapa engagemang och gemenskap arrangerar kommunen årligen en Hållbarhetsvecka, där civilsamhälle, föreningar och företag bjuds in att delta. Veckan består av ett brett utbud av aktiviteter där kommunen både samordnar programmet och genomför egna arrangemang.

Under Hållbarhetsveckan 2025 deltog omkring 15 arrangörer och aktiviteterna lockade många besökare. Bland annat genomfördes en föreläsning om jämställdhet på Birger Sjöbergsgymnasiet för samtliga elever i årskurs 2. En större aktivitet med fokus på rörelse och natur arrangerades också på Hunneberg för alla barn i förskoleklass.

Inom ramen för veckan genomfördes även ett utvecklingsforum med workshop samt ett miljö- och klimatforum dit både politiker och tjänstepersoner bjöds in. Dessutom arrangerades den återkommande klimatsmarta kvällen, som denna gång hade fokus på vinterodling och bokashi. Evenemanget var fullsatt och mycket uppskattat.

Livsmedel – viktig fråga både utifrån miljö- och klimat samt beredskap

Kostenheten arbetar löpande för att minska matsvinnet och leverera måltider med låg klimatpåverkan. Med hjälp av digitalt stöd i form av applikationen ”svinnsmart” kan personalen lätt registrera antal serverade måltider och mängden matsvinn.

Kostenheten har under 2025 nått sitt klimatlöfte med en klimatpåverkan på 1,6 kg CO₂-ekvivalenter per kg inköpta livsmedel. Däremot har matsvinnet ökat under året. Utfallet för skola och förskola blev 43 g matsvinn per portion, vilket överstiger klimatloftets mål om 35 g per portion (motsvarande mål för äldreomsorgen är 100 g per portion). Ökningen av matsvinn bedöms bland annat bero på att elever tar mer mat än de äter för att slippa köa igen, samt på behovet av att mottagningskök säkerställer tillräckliga mängder mat vid leveranser från produktionskök. Arbetet med att minska matsvinnet fortsätter, och inför 2026 har samhällsbyggnadsnämnden antagit ett nytt förväntat resultat med en ambitionsnivå på 33 g matsvinn per serverad portion.

För att stärka tillgången till lokalproducerade livsmedel finns livsmedelsavtalet Lilla grossisten. Avtalet syftar till att stärka lokala producenter och bidra till kommunens miljö- och måltidsmål, samtidigt som det främjar ett bättre företagsklimat. En ökad andel lokala produkter bidrar även till bättre beredskap och långsiktig resiliens. Under 2025 stod Lilla grossisten för 8 procent av de inköpta livsmedlen.

Avfallsfrågor och vikten av cirkularitet

Arbetet med förändrad avfallshantering har fortsatt genom införandet av hushållsnära insamling av förpackningar. Under hösten infördes fyrfackskärl för villor i Vänersborgs tätort och arbetet har fortsatt för lägenheter. Under 2026 införs systemet även för villaägare på landsbygden. Omställningen innebär stora förändringar för både verksamhet och hushåll, men mottagandet har varit övervägande positivt tack vare förbättrad service, tydlig information och ökad miljönytta.

Under 2025 minskade den totala mängden hushållsavfall med 8,5 procent. Detta bedöms bland annat bero på ökat sorteringsbeteende i samband med fyrfackssystemet, informationsinsatser samt att fler textilier lämnas direkt till Kretsloppsparken. Samtidigt ökade besöken med 10 procent, vilket tyder på ett växande engagemang för återbruk och återvinning. För att ytterligare stärka återvinningen har flerfackssoptunnor placerats på torg, parker och badplatser, med förhoppning om ökad medvetenhet och minskad nedskräpning.

Parallellt har ett nytt samarbete inletts mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och arbetsmarknadsenheten kring sortering av textilier, med både miljömässiga och sociala mervärden. Under 2025 har även projektet SorTex pågått tillsammans med bland annat Wargön Innovation. Syfte har varit att utveckla och testa metoder för insamling och sortering av textilavfall i Sverige och Danmark. I Vänersborg samlas textilier in via återbruksboxar i kommunen och transporteras därefter till Wargön Innovation för vidare sortering.

Kretsloppsparken fortsätter att ha ett tydligt fokus på återbruk och samarbetar bland annat med Röda Korset för att ta tillvara återanvändbart material, vilket bidrar till minskade avfallsmängder och stärker den cirkulära ekonomin.

Kommunen har också fortsatt arbetat med inköp och upphandling på olika sätt då det är viktiga verktyg där kommunen har stor påverkansmöjlighet på miljö, klimat och cirkulära flöden. Kommunens egen cirkulära möbelverksamhet *Remöblera* har en viktig roll för att öka det interna återbruket men tiden har visat att verksamheten är i behov av en grundbemanning som idag saknas då möjligheterna och omständigheterna idag gör att verksamheten inte får det flödet som behövs och därför har stora utmaningar idag.

Vänersborgs kommun arbetar också med cirkulära flöden genom Fritidsbanken vilket är en verksamhet som bedriver kostnadsfri utlåningsverksamhet kopplat till fritidsaktiviteter. Målet med verksamheten är att bidra till ett hållbart samhälle med minskad klimatpåverkan genom cirkulär konsumtion samtidigt som det också skapar mer jämlika förutsättningar för en meningsfull fritid för kommunens invånare. Fritidsbanken återfinns i Torpa fritidsgårds lokaler och bemannas av fritidsledare samt en person från AME. Under 2025 har det registrerats 1 878 utlån i samband med Fritidsbanken vilket är en minskning från föregående år då det registrerades 2 954 utlån. Fritidsbankens öppettider är direkt kopplade till fritidsgårdens öppettider vilket begränsar möjligheten till utlåning samt möjligheten att erbjuda Fritidsbankens utrustning vid större evenemang.

Återbruk och cirkulär byggnation

Projektavdelningen på fastighet deltar som case-kommun i Cirkulär Upphandling Väst, ett projekt som startade våren 2025 med finansiering från Västra Götalandsregionen och som drivs av Göteborgsregionen (GR) tillsammans med Svenska Miljöinstitutet (IVL). Projektets syfte är att stärka kommunens kompetens och arbetssätt inom cirkulär upphandling och cirkulärt byggande genom expertstöd, utbildningar och gemensamt lärande, för att möjliggöra implementering av cirkulära lösningar och bidra till regionala och kommunala klimatmål.

Sportcentrum Vänersborg är ett av nio utvalda projekt i Västra Götaland. Under 2025 har fokus legat på att ta fram och omvärldsbevaka hur kommunen skulle kunna arbeta med gemensamma checklistor och mallar som stöd för ett mer strukturerat och mindre personberoende arbetssätt. Det har även genomförts en del praktiska åtgärder för att öka cirkularitet av material. Kommunen har deltagit i regelbundna möten, workshops och tester

av cirkulära lösningar i praktiken, med målet att långsiktigt stärka kommunens kapacitet inom hållbar och cirkulär byggnation.

Vänersborgs kommun är också med i ett samverkansprojekt för storskaligt återbruk av byggmaterial, *ByggIgen*, som syftar till att minska byggsektorns klimatpåverkan och stärka cirkulära materialflöden. Projektet leds och ägs av Trollhättans stad, där även anläggningen etableras och kommer att drivas av ett socialt företag lokaliserat i Trollhättan. Inom ramen för projektet bidrar Vänersborgs kommun som projektpart, där insamling av byggmaterial på kretsloppsparken i Vänersborg utgör en viktig del av projektets cirkulära flöde. Målet med projektet är att kunna utveckla och erbjuda hela kedjan för återbruk – från inventering och demontering till rekonditionering, lagerhållning och återförsäljning av byggmaterial. Projektet kombinerar miljömässig och social hållbarhet genom att minska klimatutsläpp samtidigt som det skapar en inkluderande arbetsmarknad. Ambitionen är att verksamheten ska bli självförsörjande inom tre år och fungera som ett långsiktigt stöd för cirkulärt byggande i regionen.

Barn och unga

Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar kontinuerligt med att göra barn och elever delaktiga i att utforma undervisning och lärmiljöer enligt förskolans och skolans styrdokument. Under 2025 har barn- och utbildningsförvaltningen arbetat med ett uppdrag om tillgängliga lärmiljöer. Slutredovisningen av uppdraget visar att den fysiska lärmiljön är det område som skattas lägst. Lärmiljö och lokaler kan upplevas som kraftigt föråldrade, slitna och inte anpassade för dagens behov. Inredning och ytskikt är gamla och uttjänta, ljudmiljön är bristfällig med tunna väggar och brusande ventilation samt att värmesystem behöver åtgärdas. Delar av den fysiska lärmiljön är svår, eller omöjlig, för skolan att själv påverka. Dessa frågor bör hanteras av huvudman, tillsammans med ansvarig hyresvärd, inom ramen för kommunens övergripande arbete när det gäller lokalförsörjning och underhåll.

Det pågår också ett samverkansprojekt *Träd i tid och rörelse* som genomförs under 2025–2026 i samarbete mellan flera förvaltningar. Projektet leds och ägs av Embla Dans & Teater och riktar sig till barn, unga och vuxna. Genom en labbserie med dans, teater och samtal får deltagarna utforska trädens uttryck och betydelse, där konstnärliga metoder kombineras med reflektion och kunskap om trädens roll i en hållbar omställning.

Målbild	Aktiviteter	Enhet	Status
Leka och lära	Undervisningen ska ge barn och elever möjlighet att utveckla kunskaper om och förståelse för hur olika människors val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling	Barn- och utbildningsförvaltningen	▶ Pågående
Leka och lära	Barn och elever har rätt till delaktighet och inflytande i att utforma undervisning och lärmiljöer	Barn- och utbildningsförvaltningen	▶ Pågående
Kunskapskommun	Arbeta med att väcka intresse hos elever för klimatsmart mat	Kostenheten	✓ Avslutad
Kunskapskommun	Provsmaeking av nya rätter vid sidan av ordinarie rätt	Kostenheten	▶ Pågående
Kunskapskommun	Sprida kunskap inom området klimatsmart mat genom föreläsning	Kostenheten	✓ Avslutad
Kunskapskommun	Samordna, planera och genomföra kommunens Hållbarhetsvecka	Avd. Hållbar utveckling	✓ Avslutad

Målbild	Aktiviteter	Enhet	Status
Kunskapskommun	Genomföra enskilda aktiviteter under Hållbarhetsveckan	Avd. Hållbar utveckling	✓ Avslutad
Lätt att göra rätt	Utveckla arbetet med levande centrummiljö	Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering, Planenheten & Samhällsbyggnadsförvaltningen	▶ Pågående
Upphandling och inköp bidrar till hållbar upphandling	Arbeta med att utveckla och upprätthålla "VästUpp:s" samarbetsgrupp för miljö- och hållbarhetsstrategier, för att driva på miljö- och klimatarbetet i upphandlingsfrågor	Avd. Hållbar utveckling, Upphandlingsavdelningen	▶ Pågående
Upphandling och inköp bidrar till hållbar upphandling	Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål	Kostenheten	▶ Pågående
Cirkulära flöden	Möjliggöra inköp av cirkulära inventarier	Barn och utbildningsförvaltningen	▶ Pågående
Cirkulära flöden	Öka utlåningen hos olika verksamheter inom kultur- och fritidsverksamhet	Kultur- och fritidsförvaltningen	▶ Pågående
Cirkulära flöden	Arbeta med att följa anvisningen för möbelhantering och i första hand köpa in och hantera cirkulära möbler	Socialförvaltningen	✓ Avslutad
Cirkulära flöden	Vi arbetar med återbruk av byggmaterial	Samhällsbyggnadsförvaltningen	▶ Pågående
Cirkulära flöden	Projekt Cirkulär Upphandling Väst – Offentlig upphandling av cirkulära lösningar inom byggnation.	Fastighet och service, avd. Hållbar utveckling	▶ Pågående
Minskat avfall	Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning	Kretslopp och vatten	▶ Pågående
Minskat avfall	Ordna en workshop om matsvinn	Kostenheten	▶ Pågående
Minskat avfall	Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål	Kostenheten	▶ Pågående
Renare, tystare och säkrare	Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn	Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen	▶ Pågående

Klimatsmart i alla led

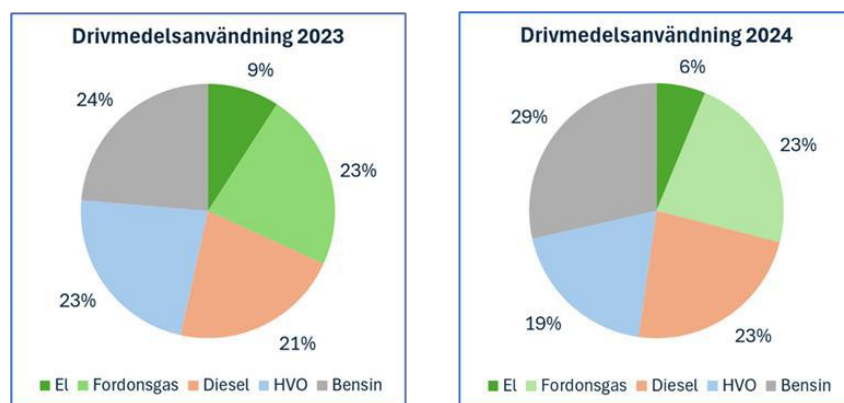
Klimatfrågan – vad kan vi påverka och hur?

Att arbeta med det nationella målet för att minska utsläpp av växthusgaser är komplext. Delvis för att kommunens territoriella utsläpp till stor del utgörs av industri och jordbruk där kommunen inte har direkt rådighet att arbeta med frågan. Det är också svårt att hantera och arbeta med konsumtionsbaserade utsläpp på ett strategiskt sätt. Kommunen har endast direkt rådighet över den egna organisationen men måste samtidigt arbeta för att underlätta, stötta, samt agera föregångare för invånare och driva på förändring. *Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 - Transporter el och uppvärmning* är fortsatt en viktig del i arbetet med fokusområdet tillsammans med kommunens klimatlöften.

Transporter

Dalbobrons avstängning under 2025 påverkade kommunens transporter kraftigt, särskilt inom hemtjänsten där omledda resor ledde till cirka 1 000 extra restimmar. Den fortsatt begränsade framkomligheten för bussar har kraftigt försämrat kollektivtrafikens konkurrenskraft och ökat risken för bilberoende och ökade utsläpp. Kommunens fordonsflotta ökade något under 2025, samtidigt som andelen fossiloberoende fordon minskade. Utvecklingen av fordonsflottan bedöms inte vara i linje med kommunens klimatambitioner.

EU-direktivet *Clean Vehicles Directive* (CVD) ställer bindande krav på att en viss andel av kommunens upphandlade, leasade eller hyrda fordon ska klassas som rena fordon. Den första uppföljningen för referensperioden 2021–2025 visar att kommunen inte når upp till kraven för lätta fordon, där endast cirka 12 procent av personbilar och lätta lastbilar uppfyller direktivets definition. Kraven för tunga fordon uppfylls däremot. Utvecklingen för lätta fordon går därmed i fel riktning. En bidragande orsak är att drivmedel som biogas och HVO100, trots sina klimatfördelar, inte klassas som rena enligt CVD. Samtidigt har tillgången till biogas försämrats. För att nå framtida krav krävs därför en tydligare och snabbare omställning mot elfordon, samt mer strategisk planering av upphandling, leasing och uppföljning av fordonsavtal.

Figur X – Drivmedelsanvändning 2024 och 2025. Källa: Kommunens fordonsstatistik. Alla bränslen omvandlade till "bensinlitterekvivalenter", där el fått omräkningsfaktorn 0,05 liter/körd kilometer och gas fått omvandlingsfaktorn 1,25 liter/kg.

Under 2024 genomförde kommunen två utlysningar för lokalisering av laddplatser i enlighet med den antagna strategin för laddinfrastruktur. Utlysningarna resulterade i avtal med två aktörer om sammanlagt 84 laddpunkter i kommunen. Den ena aktören har etablerat 48 laddpunkter fördelade på 12 platser. Merparten av dessa är redan i drift, medan två platser planeras att driftsättas under 2026. Den andra aktören har tecknat avtal för 42 laddpunkter på 8 platser och planerar att påbörja installation och driftsättning under 2026.

Uppstart av arbetet med en ny kollektivtrafikplan för Vänersborg och Trollhättan

Under våren 2025 beslutade Stadstrafikforum, ett politiskt forum mellan VGR, Västtrafik, Trollhättan stad och Vänersborgs kommun, att nuvarande kollektivtrafikplan ska revideras. Arbetet leds av VGR via upphandlad konsult och uppstart skedde efter sommaren 2025. Under hösten 2025 gjordes nulägesanalyser och kartläggningar av kommunernas mål och arbete, enkätfrågor riktade mot barn och unga togs fram och grunden till en social konsekvensanalys togs fram. Kollektivtrafikplanen syftar till att koordinera och främja regionens, Västtrafiks och kommunernas arbete med hållbart resande i stadstrafikområdet (Vänersborg, Vargön och Trollhättans tätorter).

Energi

Uppstart av arbete med en ny energiplan

Utifrån ett uppdrag i Kommunstyrelsens verksamhetsplan har ett arbete påbörjats för att ta fram en ny energiplan (Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 utgör kommunens energiplan idag). Vänersborgs kommun är del av ett Dalslandsamarbete för att ta fram nya energiplaner. I samarbetet ingår stöttning från Energikontor Väst, Länsstyrelsen och VGR. Arbetet med en uppdaterad energiplan kommer att pågå under 2026.

EU-direktiven *Energy Performance of Buildings Directive* (EPBD) samt *Energy Efficiency Directive* (EED), ställer ökade krav på energieffektivisering och renovering av kommunens byggnader. Även om kommunen redan idag arbetar löpande med energiuppföljning och optimering så kommer fler och större insatser behövas framåt. Åtgärder som genomförts under 2025 är bland annat närvarostyrd ventilation, LED-belysning och övergång till bergvärme som har bidragit till minskad energianvändning. Målet om ökad solelproduktion bedöms fortsatt möjligt att nå, även om utbyggnad uteblivit under 2025 på grund av budgetbegränsningar. Ett utvecklingsområde är tydligare rutiner för energi- och klimatkrav i upphandling, där resursbrist i nuläget begränsar arbetet.

Energi och klimatrådgivning fortsatt efterfrågat och viktig på lokal nivå.

Under 2025 genomfördes totalt 189 energi- och klimatrådgivningar i de båda kommunerna (Vänersborg och Trollhättan), vilket översteg det justerade målet på 120. Rådgivningen riktades främst till privatpersoner, men även till företag samt bostadsrätts- och andra föreningar. Verksamheten bedrevs på 80 procent till följd av minskade anslag från Energimyndigheten, detta gäller även fortsatt under 2026–2027. Efterfrågan på rådgivning har varit god, bland annat till följd av kall vinter och höga elpriser, och verksamheten ligger hittills väl i linje med målen för 2026. Fokus har legat på små- och medelstora företag, fastighetsägare samt i ökad grad småhusägare och flerbostadshus i linje med EU-direktiv om energieffektivisering. Även energifattiga är en prioriterad målgrupp.

Avslut av projektet ”ICC 2.0: Local green deals”

Projektet ”Local Green Deal” pågick under 2024 och 2025 med avslutningskonferens på frukostforum i maj 2025. Projektet drevs av Vänersborgs kommun i samverkan med Trestad center företagarförening, Brålanda företagarförening och Företagarna Vänersborg. Små- och

medelstora företag har bjudits in till gemensamma träffar med tema hållbar energi och tillsammans strävat mot en ökad lokal produktion av hållbar energi och ett ökat energisparande genom energieffektivisering. Projektet var del av ett större initiativ från Europeiska kommissionen med syftet att stödja städer i hela Europa på deras resa mot en grönare och mer digital framtid. Under projektet genomfördes 6 aktiviteter/träffar med företagen, 18 lokala företag deltog aktivt i projektet varav 54 % fick energirådgivning och 5 av de deltagande företagen genomförde energiåtgärder under projekttiden. Dessutom höjdes kunskapsnivån kring hållbar energiproduktion och energieffektivisering och nya samarbeten mellan företag etablerades inom energiområdet.

Arbete med belysningsarmaturer

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar löpande med att energioptimera gatubelysningsbeståndet genom att byta ut armaturerna till LED och SMART belysning. Under 2025 har 214 armaturer bytts ut från NaH/Metallhalogen/kvikksilver till LED, vilket motsvarar en ökning på 2,42 % av det befintliga beståndet.

Trots detta har energiförbrukningen ökat med 13 % kWh från 2024 till 2025. Anledningen är att man under 2022 gick ut med besparingskrav. En besparingsåtgärd var att tända gatubelysningen en timme senare och släcka en timme tidigare varje dag. Denna åtgärd upplöstes under 2024 och återgick till normala tänd- och släckningstider med anledning av trygghetsaspekten. En annan förklaring är också att belysningsbeståndet utökas genom nya projekt.

Målbild	Aktiviteter	Enhet	Status
Hållbar byggnation	Vi bygger i trä – kommunen ska pröva trä som byggmaterial i all kommunal ny- om- eller tillbyggnation	Samhällsbyggnadsförvaltningen	 Pågående
Hållbar byggnation	Ta fram förslag på Arkitekturpolicy före utgången av 2026	Planenheten	 Pågående
Renare och smartare energi	Krav och uppföljning av energiprestanda vid nybyggnation - Ta fram rutiner för hur energi- och klimatfrågorna ska hanteras vid upphandling av byggnadsarbeten.	Fastighet och Service	 Pågående
Renare och smartare energi	Fortsatt arbete med energieffektivisering i egna byggnader	Fastighet och service	 Pågående
Renare och smartare energi	Mäta energiförbrukningen för att identifiera och verkställa energioptimering	Fastighet och service	 Pågående
Renare och smartare energi	Använda energieffektiva alternativ vid ny- och ombyggnation	Fastighet och service	 Pågående
Renare och smartare energi	Öka andelen LED-armaturer i gatubelysningsbeståndet	Gatuenheten	 Pågående
Renare och smartare energi	Öka andelen smart belysning i gatubelysningsbeståndet	Gatuenheten	 Pågående

Målbild	Aktiviteter	Enhet	Status
Renare och smartare energi	Arbeta med att se över lokalanvändning och hantering av lokaler i kommunens övergripande lokalförsörjningsgrupp	Fastighet och service	▶ Pågående
Renare och smartare energi	Starta upp arbete med att ta fram en ny energiplan	Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering	✓ Avslutad
Lokalproducerad el	ICC 2.0 Local green deals - Internationellt projekt med fokusområde hållbar energi	Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering, Avd. för Hållbar utveckling	✓ Avslutad
Lokalproducerad el	Fortsatt delta i Nätverket för elektrifieringsomställning och fossilfri energiförsörjning Fyrbodalen	Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering, Avd. för Hållbar utveckling	▶ Pågående
Lokalproducerad el	Öka den egna solelsproduktionen	Fastighet och Service	▶ Pågående
Lokalproducerad el	Utreda möjligheter för en andelspark för solceller	Fastighet och Service	▶ Pågående
Lokalproducerad el	Driva dialog kring fler fjärrvärmeanslutningar	Fastighet och Service	▶ Pågående
Hållbar konsumtion och livsstil	2023 - 2025. Samordna den strategiska långsiktiga samhällsutvecklingen för avvägd och attraktiv utveckling vad gäller bostadsförsörjning, infrastruktur och samhälle.	Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering,	▶ Pågående
Hållbar konsumtion och livsstil	2023 - 2025. Driva och samordna genomförbarhet och uppföljning av kommunens klimatlöften	Avdelningen för Hållbar utveckling	▶ Pågående
Omställning av transporter och resvanor	Revidering av fordonsriktlinjer för inköp av fordon	Kommunstyrelseförvaltningen Samhällsbyggnadsförvaltningen	✓ Avslutad
Omställning av transporter och resvanor	Laddinfrastruktur på kommunala arbetsplatser	Fastighet och Service	▶ Pågående
Omställning av transporter och resvanor	Utredning parkering och framtagande av nya riktlinjer för parkering	Kommunstyrelseförvaltningen, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Planenheten	▶ Pågående
Omställning av transporter och resvanor	Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet	Gatuenheten	▶ Pågående
Omställning av transporter och resvanor	Vi arbetar med klimatstyrande parkering	Samhällsbyggnadsförvaltningen	▶ Pågående
Omställning av transporter och resvanor	Våra arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader	Samhällsbyggnadsförvaltningen	▶ Pågående
Omställning av	Införa läkemedelsautomater hos brukare inom hemtjänsten som har	Socialförvaltningen	✓ Avslutad (omformulerad)

Målbild	Aktiviteter	Enhet	Status
transporter och resvanor	övertaget läkemedelsansvar för att minimera antal km med bil		och fortsätter 2026)
Omställning av transporter och resvanor	Arbeta med implementering av regler för klimatväxling	Kommunstyrelseförvaltningen	 Pågående
Naturlig klimatreglering	Påbörja arbete med trädplan och trädinventering i tätbebyggda områden	Gatuenheten	 Pausat/ Pågående

Publicering

Dokumentet diarieförs och publiceras på intranätet.

Uppföljning

Miljöstrategin bygger till stor del på de nationella och regionala miljömålen samt på existerande kommunala styrdokument. Strategin faller ut i två grupper av mätbara mål för kommunen: Miljörelaterade mål som ligger i verksamheternas grunduppdrag samt förväntade resultat i mål- och resursplanen. Måluppfyllelsen redovisas och följs upp årligen genom tillämpat styr- och ledningssystem. Alla nämnder redovisar sina resultat i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning.

Miljöstrategin ska revideras en gång per mandatperiod.

Sammanställning av kommunens klimatlöften för år 2025 (2024 - 2026)

År	Åtgärd	Ansvarig	Genomförandegrad GHPE	Kommentar
2025	01. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet	KSF	G	En årlig uppföljning görs utav kommunens "Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030" (motsvarar energiplan). Uppföljningen görs i Kommunstyrelsen samt i kommunens ledningsgrupp. Det görs också en redovisning för hela miljö- och klimatarbetet för en politisk samordningsgrupp. Där är ex. klimat från globalt till lokalt en del.
2025	02. Vi har en koldioxidbudget	KSF	G	Politiskt beslut finns från 2021 kring att införa koldioxidbudget. Sedan 2022 är CO2-budget på plats och redovisas på hemsidan. Vi arbetar med klimatsekretariatet och använder oss utav deras tjänst. Information finns på följande länk: https://vanersborg.se/kommun-och-politik/hallbar-utveckling/koldioxidbudget
2025	03. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet	KSF	P	Uppstartade idéer och projekt har inte genomförts i den utsträckning som var planerat. Det har inte varit så stort fokus på just miljö- och klimat i de sammanhangen det var tänkt. Det projektet som kommunen var med i föll inte ut som förväntat. Hållbarhetsveckan har fortsatt genomförts som ett av kommunens stora event. Detta årligen återkommande event har skapat en arena/plattform för att samverka med civilsamhälle, föreningar och företag för att möjliggöra för invånare att delta på olika sätt inom frågor för hållbarhet där miljö- och klimat är en stor del.
2025	05. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet	KSF	G	Näringslivsstrategi Vänersborgs kommun 2025–2030 har varit vägledande. Här har kommunen tillsammans med företagen satsat på hållbar mobilitet, elektrifiering, energiförsörjning och cirkulära lösningar. Genom regionalt samarbete har investeringar i el- och energiinfrastruktur möjliggjorts, vilket underlättat för företag att ställa om till mer hållbara verksamheter. Innovation och omställning har varit centralt. Kommunen har stöttat företagen i att göra aktiva materialval, effektiv hantering av processavfall och att ta fram nya energilösningar. Samarbete med akademiska institutioner och innovationsaktörer har främjat utvecklingen av nya affärsområden och ökad kompetens. Cirkulärt företagsnätverk har bildats ihop med företag och Wargön Innovation. Nätverket kommer att träffas regelbundet för företagssamverkan och för att lyfta cirkulär platsutveckling i Vänersborg.

				Kommunen har under året samverkat med bland annat Trollhättan stad för att söka projektmedel för att möjliggöra en anläggning för byggåterbruk där företagen har varit en tydlig målgrupp. Projektet "Byggglgen" kommer starta igång under Q1 2026. I maj 2025 avslutades också projektet "Local Green Deal" Projektets övergripande mål var •Ökad lokal produktion av hållbar energi •Ökat energisparande genom energieffektivisering Projektet innebar ett avtal mellan Vänersborgs kommun, Trestad Center företagarförening, Brålanda företagarförening och Företagarna Vänersborg. Projektid 1 år. Resultatet blev: 6 genomförda och planerade aktiviteter. 18 lokala företag som aktivt deltagit i projektet, 54 % har fått energirådgivning. Kunskapsnivån har höjts och nya samarbeten har etablerats. 5 lokala företag har genomfört energiåtgärder under projektiden.
2025	06. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning	KSF	G	Kommunen deltar i olika regionala satsningar. Ett sånt projekt är en test- och demonstrationsanläggning av fiskodling på Nuntorp gård, som förberetts och byggts under 2025. Genom Gröna Klustret och andra lokala initiativ skapas konkreta projekt för att minska utsläppen och stärka lantbrukets roll i klimatarbetet. Ett sånt projekt är Arena skog där Fyrbodals kommunalförbund medverkar och som driver frågor om den skogliga cirkulära bioekonomin.
2025	07. Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn	MBF	H	Miljö- och Hälsoskyddsnämnden har utfört under perioden, tre specifika tillsynsinsatser med fokus på energitillsyn hos tre verksamheter i olika branscher (livsmedelsindustri, lantbruk och mekaniska verkstäder). Samtliga verksamheter arbetar aktivt med energifrågor, bland annat energieffektivisering och minskning av energiförbrukning. Nämnden fortsätter arbete med energitillsyn framöver oftast i samband med ordinarie miljötillsyn.
2025	08. Vi arbetar aktivt med vår energiplan	KSF	G	Kommunen arbetar aktivt med "Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030" (antagen 2021) och tillhörande vägledning som finns på förvaltningsnivå (som innehåller åtgärder). Kommunen har bland annat haft åtgärdsförslag som synkar med flera av klimatlöftena så som ex. att införa klimaväxling, vilket nu är genomfört. Arbetet med att revidera kommunens energiplan har påbörjats och kommer att arbetas med under 2026.

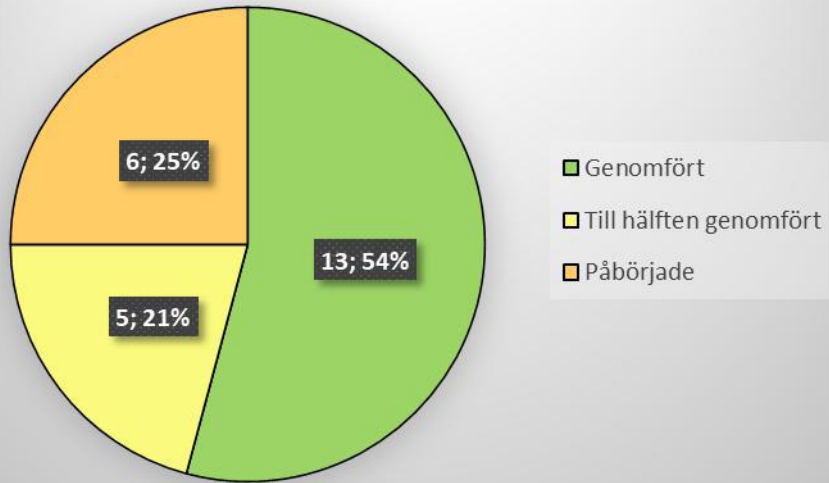
2025	09. Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling	KSF	G	Strategisk samverkan sker inom upphandlingsnätverket VästUpp för att minska klimatpåverkan genom upphandling där prioriterade upphandlingar fördelas mellan nätverkets hållbarhets-, miljö- och klimatstrategier. Det interna arbetet behöver utvecklas men dialog förs hela tiden mellan miljöstrateg och upphandlare.
2025	10. Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn	KSF	H	I kommunens upphandlingspolicy står det med att miljö- och klimat alltid ska vara ett perspektiv som ska beaktas. Det finns i dagsläget inte resurser till att säkra att rätt kompetens finns med i varje upphandling. Dock har alla upphandlare en medvetenhet och en grundkunskap i frågan. Kommunen har också varit med och utvecklat en AI-assistens inom upphandling (CLIRA) där man kan lägga in kommunens olika styrdokument för att bättre säkra att man inte missar ta hänsyn till något. AI-assistenten kan också hjälpa till med att titta på specifika krav m.m. som ett stöd i arbetet. Kommunen är också med i projektet - <i>Cirkulär upphandling</i> inom byggnation som drivs av GR. Det är ett sätt att kompetensutveckla medarbetare som sedan själva kan föra vidare information och kunskap i organisationen. Kommunen har också deltagit med olika funktioner beroende på område och fråga i projektet Green Fleet:s olika webinarier och event/workshops. Kommunen har flera forum med externa parter för att utveckla kompetensen kring klimatkrav. Samverkan sker inom upphandlingsnätverket VästUpp, regionen och direkt med andra kommuner i specifika fall. Inom miljö- och hållbarhetsstrategiernas upphandlingsnätverk tar gruppen också in föreläsare och andra för att hela tiden kompetensutveckla gruppen.
2025	13. Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet	SBF och MBF	G	Kommunens gatuenhet har bytt till ny trafikljusstyrning på Residensbron och Dalbobron som känner av om bussar kommer och gör att kollektivtrafiken får förtur. Man har också bytt ljus på Edsgatan till LED som ger bättre ljus och minskad energianvändning. Även andra ställen har fått ny belysning som ger bättre ljus. Det arbetas aktivt med säker trafikmiljö vid tillfälliga evenemang som Aquablå och Våruset. Under året har också trädinventering upphandlats, för att strategiskt arbeta med trädstrukturer i gatumiljö samt dagvattenhantering.

2025	14. Vi arbetar med klimatstyrande parkering	SBF	P	Korttidsparkering återfinns närmast centrum vilket innebär att ärendeparkering prioriteras. Arbetsparkering prioriteras inte och utgångspunkten är att arbetstagare promenerar, cyklar eller åker kollektivt till sitt arbete när det blir svårare att hitta parkering. Det har genomförts en parkeringsutredning under 2026 som lyfter olika alternativ kring hur kommunen kan gå vidare. I arbetet har klimatloftet varit en del som tagits hänsyn till.
2025	15. Vi klimatväxlar tjänsteresor	KSF	G	Regler för klimatväxling är antaget och 2026 blir första året där det kommer in en klimatpott som ska användas (beräknat på 2025 års budget). Resor med privat bil i tjänsten med fossila drivmedel, (20%) på milersättningen. Alla tjänsteresor med flyg, (20 %) på biljettpriiset. Just nu planeras aktiviteter för att genomföras under 2026 för klimatpotten.
2025	16. Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas	KSF	G	Reviderad/uppdaterad anvisning från och med 2025-08-29, Alla bilar som köps in ska enligt anvisning vara el eller biogas i första hand och i undantagsfall uppfylla baskraven.
2025	17. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal	KSF	G	Kommunen arbetar dels i VÄSTUPP-samarbetet med krav kring transporter. Kommunen har också som grund i arbetet att ställa krav i interna upphandlingar där transporter är en stor del. Vid stickprovstagning på ett antal upphandlingar för att säkerställa att krav kring transporter varit en del så visar resultatet att det gjorts för samtliga. Även det kommunala bolaget Vänersborgsbostäder har fordon som körs på förnybart och ställer också krav på förnybart för merparten av entreprenadavtalen.
2025	18. Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader	SBF och ABVB	P	Kommunens gatuenhet fortsätter byta ut fossila maskiner mot eldrift. Samtliga inköpta maskiner inom parkområdet har eldrift. Skog och natur köpte under slutet av 2025 in ett arbetsfordon som är eldrivet. Arbete pågår kring att ställa krav i nya entreprenadavtal men inget kontinuerligt och strukturerat arbetssätt finns ännu. Kommunen gick 2025 med som "CASE-kommun" i ett projekt som GR driver kring cirkulär upphandling - byggnation. Även om projektet har fokus på cirkularitet så kommer även andra delar in utifrån hållbarhet i ett helhetsperspektiv.
2025	21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål	SBF	H	För 2025 uppnåddes inte uppsatt mål utan resultatet blev 43 g matsvinn/portion i snitt. Kommunens kostenhet arbetar dock aktivt med att hålla nere matsvinnet och ta hand om den mat som går att använda en annan dag samt att göra nya maträtter. Det finns avsedd plats där livsmedel med kort datum kan ställas och annat som behöver omsättas, detta gör

				att kockarna själva kan vara fria att skapa en maträtt utav det som finns.
2025	22. Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål	SBF	G	Kommunen arbetar fortsatt med att minska klimatavtrycket i offentliga måltider genom att anpassa livsmedelsinköpen, bland annat genom att byta ut animaliska produkter mot vegetariska. Kommunens kostenhet nådde målet om 1,6 kg CO2/kg livsmedel under 2025.
2025	23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden	KSF	H	I dagens hantering av elektronik så hanterar kommunen PC med Leasing och sedan 20250101 så äger vi datorerna själva och hyr ut dem internt. I samband med den omställningen så valde kommunen att använda en kraftigare modell av datorer och öka livslängden till 4 år. Efter det kommer datorerna säljas till eftermarknaden för ökad livslängd hos produkten. Leasade datorer finns kvar under ytterligare 2 år då de ska vara ersatt, de hanteras enligt tidigare beskrivning 2024. Gällande telefoner och iPads så säljs de till upphandlad partner för återställning och återförsäljning där så är möjligt. Med det så får vi maximal livslängd på våra produkter och återvinning.
2025	25. Vi använder cirkulära möbler	KSF och SF	G	Kommunen har ett system/verksamhet för cirkulära möbler som heter "Remöblera" som hanterar alla interna möbler samt renoverar, redesignar. Arbetet har inte utvecklats på ett tillfredsställande sätt. Utmaningar kring personella resurser och annat. Det kommer vara fortsatt fokus under 2026 på att en ny plattform ska starta upp för bättre hantering samt en översyn av hantering och organisation idag.
2025	26. Vi erbjuder fastighetsnärare insamling för återanvändning	SBF	P	Vänersborgs kommun ingår i ett Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak-projekt tillsammans med andra kommuner, energibolag, avfallsbolag, privata företag och universitet i Sverige och Danmark kallat SorTex. Projektet ska utveckla och testa metoder för insamling och försortering av textilavfall i Sverige och Danmark. Vid projektets slut ska tester av insamlingsmetoder leda till att mängden textilavfall i övriga fraktioner har minskat med 70 procent. Under 2025 startades ett test kring insamling av textilier i bland annat Vänersborg.
2025	27. Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa	KSF och KoF	G	Kommunen har 4 biblioteksverksamheter i olika bostadsområden för utlån av böcker, men inte minst avgiftsfritt användande av e-media såsom ljudböcker, filmstreaming, digitala tidskrifter m.m. Kommunen har också en fritidsbank som under 2025 har ökat antal artiklar samt ökat öppettiderna. Kommunen har också utlåning av symaskiner, verktyg och pysselpåsar inom ungdomsverksamheten Timjan som ligger i centrala Vänersborg. Under året har utbudet utökats samt att möjligheterna till utlåning stärkts genom samverkan med Birger Sjöbergsgymnasiet och biblioteksverksamheten.

				Kommunen har också utlåning av skridskor och hjälmar i samband med allmänhetens åkning där isyta tillgängliggörs för invånarna.
2025	28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.	SBF och ABVB	H	En arbetsgrupp inom fastighetsdrift har under 2025 effektiviserat ventilationsstyrning i flera av våra byggnader med kortare drifttider för att totalt spara energi för uppvärmning. Gruppen har i höstas fått till planerade träffar där åtgärder tas upp och beslutas gemensamt på ett mer effektivt sätt, detta kommer ge bättre utfall under 2026.
2025	29. Vi bygger i trä	SBF	P	Inget att rapportera för 2025.
2025	30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial	SBF	P	Arbete pågår för att starta igång systematik för att kunna hantera internt återbruk av byggmaterial. Kommunen är fortsatt med i Cbuild för kompetensutveckling samt starta egen inventering och hantering på ett organiserat sätt. En workshop planeras in för 2026 i frågan. Kommunen är med i ett projekt som CASE-kommun för att arbeta med cirkulär upphandling inom byggnation. Detta skapar möjligheter kring att arbeta med frågan mer systematiskt med gemensamt fokus. Det ger också bra kunskapsdelning och kompetensutveckling i frågan. Kommunen har under året också samverkat med bland annat Trollhättan stad för att söka projektmedel för att möjliggöra en anläggning för byggåterbruk där företag och invånare varit tydliga målgrupper. Projektet "Byggglgen" kommer starta igång under Q1 2026.

Resultat genomförande

Sammanställning av kommunens åtaganden för år 2025

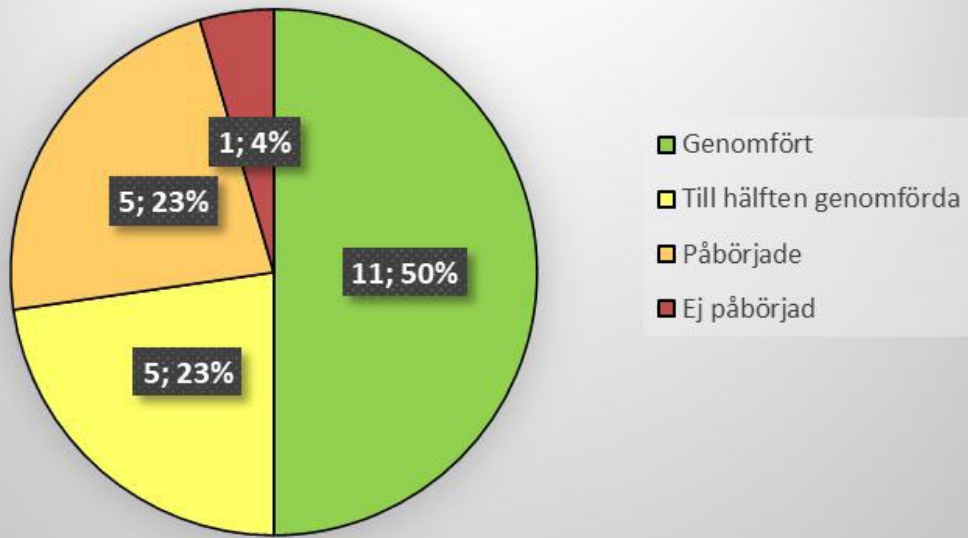
År	Åtgärd	Ansvarig	Genomför andegrad	Beskrivning av vad som gjorts
2025	BK1 - Skydda och utveckla tätorters grönområden	SBF och KSF	H	FÖP framtagen för Vänersborg-Vargön där grönstruktur ingår som en del. Arbete med att ta fram FÖP för Frändefors är uppstartat där grönstruktur ingår som del.
2025	BK10a - Kommuner arbetar in riktlinjer i översiktsplanen för bevarande och utveckling av grön infrastruktur, ekosystemtjänster och ekologisk kompensation, för att stärka biologisk mångfald och klimatanpassning	MBF och KSF	H	Sker inom ramen för implementering av naturvårdsstrategin. En fördjupad översiktsplan för Frändefors är under framtagande och aspekterna arbetas in i denna. Projektet "Grön infrastruktur i Dalsland" har färdigställts och underlaget har fastställts som en del i underlaget till Naturvårdsstrategin. Kartlager som visar värdekärnor, stödhabitat, värdesystem och ekosystemtjänster har lagts in i kommunens karttjänst.
2025	BK3a - Förbättra inomhusmiljön inom skola och förskola - kommuner som verksamhetsutövare	SBF	P	Vid nybyggnad installeras modern teknik. Det pågår också ett arbete med att förbättra inomhusmiljön i befintliga lokaler.
2025	BK3b - Förbättra inomhusmiljön inom skola och förskola - kommuner som tillsynsmyndighet	MBF	H	Under 2025 har 71% av skolorna och 17% av förskolorna i kommunen tillsynats med bland annat kontroll av inomhusmiljön.
2025	BK5a - öka inköpen av ekologiska livsmedel inom kommunerna	SBF	P	Under januari-oktober ligger andelen på 24,3 % av totalt kr inköpta livsmedel. Om man ser till andel per kg inköpta livsmedel hamnar man på 28%. Kostenheten har en stram livsmedelbudget och de ekologiska livsmedlen är i de flesta fall klart dyrare än konventionella. För att kunna utöka andelen ekologiska livsmedel krävs utökade budgetmedel.
2025	BK7a - Kommuner arbetar med barnperspektivet i ÖP och/eller DP på det sätt som passar kommunens processer. Länsstyrelsen ger råd inom ramen för hanteringen av planärenden.	MBF	G	Barnperspektivet beaktas i detaljplanarbete och remissyttranden. Dialog med barn har genomförts i arbetet med att ta fram en fördjupad översiktsplan för Frändefors.

2025	BK9a - Kommuner arbetar aktivt med att minska klimatpåverkan från resor och transporter genom sin fysiska planering (ÖP, DP och planbesked)	SBF och MBF	G	Under 2025 har kommunen tillsammans med Västtrafik genomfört en utbildning om kollektivtrafikens roll och förutsättningar i samhällsplaneringen. Arbete med en ny kollektivtrafikplan för Trollhättan och Vänersborg påbörjades under 2025 (planerat antagande årsskiftet 2026/2027). Ambitionen med kollektivtrafikplanen är att öka det hållbara resandet, delvis genom fysisk planering.
2025	KL1 - Minska halterna av luftföroreningar och verka för ett mer transporteffektivt samhälle	SBF, MBF och KSF	G	Detaljplanearbete för Hamngatan i Vänersborg inrymmer en viktig gång- och cykelbro mellan centrum och Södra Sanden, en viktig länk i stadens cykelnät. Kommunens cykelstrategi antogs under 2025. Den medför att trafikplaneringen kan bibehålla ett fokus på ett förbättrat cykelvägnät. Arbete har fortgått för att få till tågstation i Brålanda, detaljplanearbete har påbörjats och projektorganisation tillsatts på Trafikverket. Trollhättan och Vänersborgs kollektivtrafikplan revideras, arbetet påbörjades under 2025 och fortgår under 2026.
2025	SO1 - Anlägga nya våtmarker	SBF och KSF	G	Utvidgning av våtmarkerna i Nygårdsäng i Vänersborg är påbörjat (ca 7000 kvm). Bidrag beviljat och arbetet med grävning är i gång. Projektet är ett samarbete mellan miljö - och byggnadsförvaltningen samt Samhällsbyggförvaltningen. Kommunen är också med i ett LEVA-projekt (Lokalt engagemang för vatten)- för minskad övergödning på Dalslandsslätt. Projektet handlar mycket om att stötta privata markägare i att genomföra åtgärder (där bland annat våtmarker är ett alternativ) för att förbättra rening och vattenkvalité. Arbetet innehåller också inventering av olika områden för att hitta bra och lämpliga åtgärder.
2025	SO13 - Ökad mängd svenskt naturbeteskött i offentliga inköp	SBF	E	Under året har inte något naturbeteskött köpts in. Naturbeteskött är inte upphandlat. 90 kg KRAV-märkt svenskt kött är inköpt under året.
2025	SO15b - Bevaka och planera för skyddsvärda träd genom att frihugga skyddsvärda träd samt ersättningsträd.	SBF	H	kommunen har under åtgärdsperioden fått bidrag (ÅGP) via Länsstyrelsen för att frihugga skyddsvärda träd. Frihuggningen är genomförd. Dessa ska även följas upp längre fram. Under 2025 har dock inga specifika insatser gjorts.

2025	SO16a - Använda GIS-baserade naturvårdsdatabaser	MBF	G	Kommunens digitala kartstöd när det gäller naturvårdsunderlag används i det dagliga arbetet av berörda.
2025	SO16b - Ta fram och inarbeta aktuella naturvårdsplaner i fysisk planering.	SBF och MBF	G	Digital karta för värdefull natur kopplad till naturvårdsstrategin framtagen.
				De ytor som har skapats fram till 2022 har bibehållits under 2023. 2024 har mindre ytor tillkommit. Under 2024 togs ny slåttermaskin med uppsamlare i bruk som underlättar skötseln av befintliga ängsytor.
2025	SO17 - Skapa blomrika miljöer för pollinerare	SBF	G	Sandpark har iordningstänkts i tätbebyggt område för att gynna sandbin.
				Skogspolicy är antagen och integreras i ordinarie arbete. I grundprinciperna står följande (se nedan). En mer ingående beskrivning av grundprinciperna återfinns i riktlinjerna för kommunal skogshantering.
				Grundprinciper: Skogen ska nyttjas effektivt och ansvarsfullt Skogens och skogsmarkens betydelse för klimatet samt klimatförändringar ska beaktas Skogens biologiska mångfald och ekosystemtjänster ska värnas och utvecklas Ekonomiskt överskott ska återgå till att främja skogens alla värden Hyggesfritt skogsbruk ska eftersträvas Kulturmiljön ska bevaras och stärkas Friluftslivet i skogen ska stärkas Skogen ska bidra till ökad folkhälsa och ett aktivt föreningsliv En tillgänglig och trygg skog ska eftersträvas En variationsrik skog ska eftersträvas Förutsättningar för besöksnäring och turism ska skapas Besökarnas kunskap om skog och natur ska stärkas Bra dialog ska eftersträvas med berörda parter Viltvårdsåtgärder ska beaktas i skogsbruket
2025	SO18 - Ta fram kommunala skogspolicys	SBF och MBF	G	
2025	SO3b - Skydda våtmarker med höga naturvärden.	SBF och KSF	P	Dikning sker restriktivt vilket indirekt bibehåller våtmarker. Våtmarker är indirekt skyddat genom bestämmelse i skogsbruksplanen där de målklassats och innebär en frivillig avsättning.

2025	SO4b - Skydda värdefulla skogsområden genom frivilliga avsättningar	SBF och KSF	P	Omhändertaget i skogsbruksplanens målklassning. Naturvårdsstrategi framtagen, där förslag på framtida skyddad natur också finns och ingår i arbetet med att genomförande av kommunens Naturvårdsstrategi. Arbete påbörjat med att ta fram underlag för att möjliggöra naturreservat.
2025	SO4c - Skydda tätortsnära skogar	SBF, MBF och KSF	H	Skydd av tätortsnära skogar finns med i kommunens antagna naturvårdsstrategi. Under 2024 har en tillhörande arbetsgrupp startats upp där flera förvaltningar finns representerade. Det är ett kontinuerligt arbete med att driva, genomföra och följa upp strategin. I Strategin finns en prioritering kring att skydda natur där en utredning gjorts för att titta på lämpliga områden. 2025 har arbete startats upp med att ta fram underlag för att möjliggöra naturreservat. Ingår också som en del i skogsbruksplanens målklassning/zonindelning samt policy/riktlinjer. En ny skogsbruksplan håller också på att tas fram som följer policyn och riktlinjer.
2025	SO5b - Bedriva skogsbruket i kommunala skogar utifrån målbilderna	SBF	G	Kommunens skogsbruk bedrivs enligt certifiering och skogsvårdslagen. Policy och riktlinjerna överensstämmer också bra med målbilderna. En ny skogsbruksplan håller också på att tas fram som följer policyn och riktlinjer.
2025	SO7b - Bedriva skogsbruk utifrån de branschgemensamma riktlinjerna för hänsyn till forn- och kulturlämningar i skogsbruket	SBF	G	Kommunens skogsbruk bedrivs enligt certifiering och skogsvårdslagen. Policy och riktlinjerna överensstämmer också bra med målbilderna. En ny skogsbruksplan håller också på att tas fram som följer policyn och riktlinjer.
2025	SO9b - Samverka för att bevara jordbruksmark	SBF, MBF och KSF	G	Riktlinjer för hållbar hushållning med jordbruksmark är klar och beslutad. Syftet med riktlinjerna är att ge stöd för handläggare och politiker i prövningen av ärenden som berör brukningsvärd jordbruksmark enligt 3 kap. 4 § miljöbalken. Ett område av skogsmark är under omvandling till betesmark.
2025	V4 - Genomföra kommunala handlingsplaner för förorenade områden	MBF	P	Handlingsplanen genomförs i löpande verksamhet.

Resultat Genomförande

Handläggare

Hedvig Särög
Hedvig.sarg@vanersborg.se
0521-722429

Mottagare

Kommunstyrelsen

Uppföljning 2025 av Strategi för ett fossilfritt Vänersborg – sammanställande rapport

Innehåll

INNEHÅLL	2
1 SAMMANFATTNING AV RAPPORTEN	2
2 INFORMATION OM UPPFÖLJNING AV INDIKATORER OCH ÅTGÄRDER	3
2.1 ÖVERGRIPANDE AMBITIONER.....	4
2.1.1 Vänersborgs kommun	4
2.2 ÖVERGRIPANDE ÅTGÄRDER OCH AKTIVITETER	6
2.3 TRANSPORTER – KOMMUNORGANISATIONEN	7
2.3.1 Tjänsteresor.....	7
2.3.2 Dalbobrons avstängning – effekter ur ett fossilfritt perspektiv.....	8
2.3.3 Kommunens fordonsflotta – nuläge och utveckling	8
2.3.4 Clean Vehicles Directive (CVD)	8
2.3.5 Drivmedelsanvändning och samlad bedömning	9
2.4 TRANSPORTER – SAMHÄLLE OCH INVÅNARE.....	10
2.5 EL OCH UPPVÄRMNING – KOMMUNORGANISATIONEN	10
2.6 EL OCH UPPVÄRMNING – SAMHÄLLE OCH INVÅNARE	12
3 SLUTSATSER	12
4 ANDEL FORDON PER FÖRVALTNING UTIFRÅN DRIVMEDELSKLASSIFICERING	14
5 ANDEL FORDON MED GASDRIFT PER FÖRVALTNING	15

1 Sammanfattning av rapporten

Denna rapport sammanfattar uppföljning för verksamhetsåret 2025 av *Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – transporter, el och uppvärmning*. Rapporten redovisar kortfattat insamlad statistik och data och ger en övergripande lägesbild för hur arbetet med åtgärder går. Viss statistik och data saknas fortsatt då dessa inte längre uppdateras nationellt.

Nationellt ökade Sveriges utsläpp av växthusgaser under 2024–2025, främst till följd av sänkt reduktionsplikt och ökade utsläpp från transporter. Denna utveckling får tydliga genomslag även lokalt. Enligt Klimatsekretariatets koldioxidbudget kan Vänersborgs kommun totalt släppa ut cirka 679 000 ton fossil koldioxid från och med 2022 om utsläppen ska vara förenliga med Parisavtalet. År 2026 återstår knappt 349 000 ton. Med utsläpp på cirka 88 000 ton under 2025 riskerar budgeten att vara förbrukad inom fyra år. För att klara budgeten krävs en årlig utsläppsminskning om cirka 20 % från 2026, samtidigt som utsläppen de senaste åren har ökat och ligger på nivåer jämförbara med 2016. Koldioxidbudgetperspektivet visar tydligt att tidiga åtgärder är avgörande.

Samtidigt pågår ett brett arbete. Kommunens energi- och klimatrådgivning har varit fortsatt efterfrågad och genomförde under 2025 189 rådgivningar, trots minskade statliga anslag. Kommunen har antagit nya klimatlöften för 2024–2026, och samverkan med civilsamhälle och näringsliv sker bland annat genom den årliga Hållbarhetsveckan. Inom kommunorganisationens transporter har flygresor i tjänsten minskat jämfört med före pandemin, och Regler för klimatväxling antogs 2024 för att stärka den ekonomiska styrningen av fossila resor från 2026. Inom energi och uppvärmning bedrivs ett kontinuerligt arbete med energiuppföljning och effektivisering i kommunens fastigheter, samt förberedelser inför kommande EU-krav. Det kommer behövas resurser framåt för fullt ut kunna möta kommande krav. För samhälle och invånare har kommunen antagit en ny cykelstrategi, fortsatt utvecklingen av gång- och cykelinfrastruktur och sett en fortsatt stark ökning av

solelsproduktion. Även Vänersborgsbostäder har fortsatt aktivt arbetat med energieffektivisering.

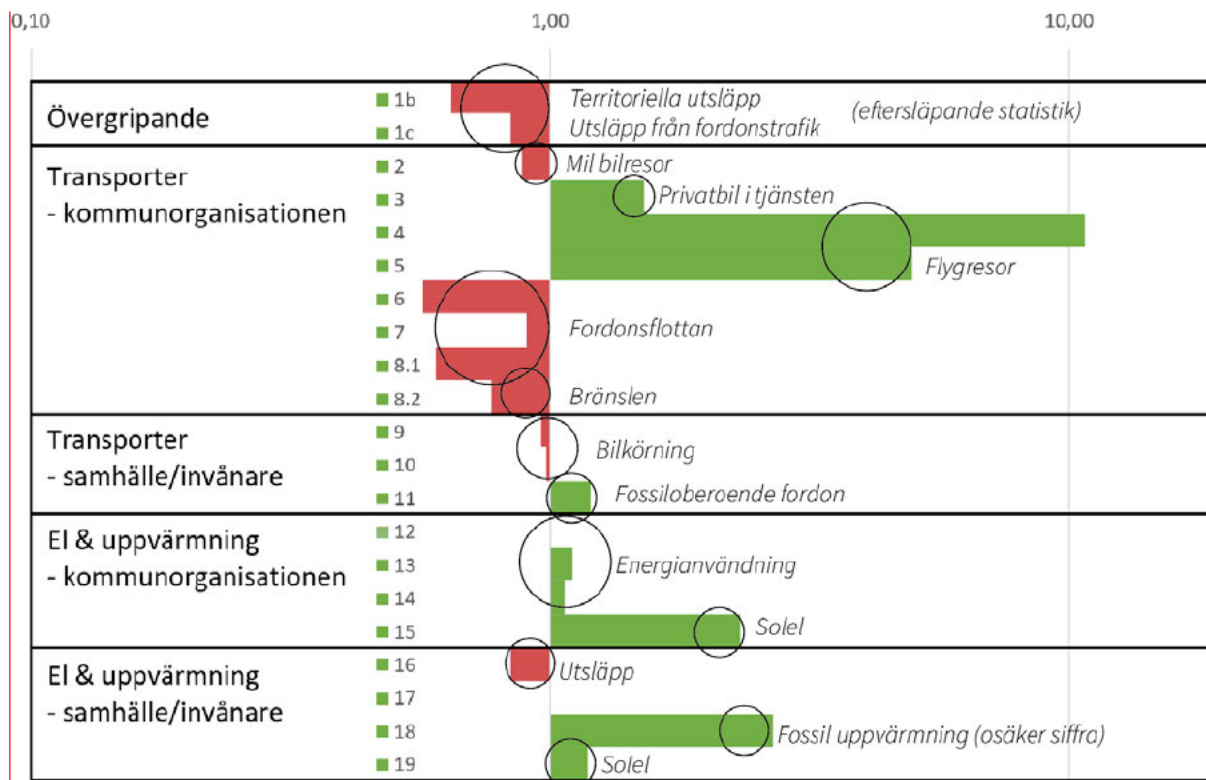
Den största utmaningen är transportsektorn, där inrikes transporter står för den största andelen av de territoriella utsläppen. Kommunens egen fordonsflotta utvecklas i fel riktning och kraven i Clean Vehicles Directive (CVD) för lätta fordon uppfylls inte. För att leva upp till ambitionen att vara en föregångare i klimatomställningen krävs tydliga prioriteringar och säkrade resurser, med särskilt fokus på tidiga och genomgripande åtgärder där kommunen har rådighet.

2 Information om uppföljning av indikatorer och åtgärder

Uppföljning av Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – transporter, el och uppvärmning innefattar insamling av data för de framtagna indikatorer som ligger i utredningsdelen samt uppföljning av de åtgärder som finns listade i den tillhörande vägledning som finns på förvaltningsnivå. Indikatorerna är delvis kommunens egna och delvis inhämtade uppgifter från andra källor.

Det har varit fortsatt svårt att få fram detaljerade data för flera av indikatorerna. Vissa redovisas med lång fördröjning och andra har slutat samlas in. Från 2024 har CO₂-utsläpp från kommunens bilflotta lagts till samt en redovisning av fordon/drivmedel fördelat på förvaltning.

Arbete med åtgärder som finns listade i den tillhörande vägledningen (som finns på förvaltningsnivå) pågår och följs från och med 2022 upp årligen. Nedan redovisas kortfattat hur arbetet har sett ut för 2024 under de olika rubrikerna som strategin är uppdelad i.

Figur 1. Samlad lägesbild kring måluppfyllelse för strategins ambitioner. De liggande staplarna anger utfallet jämfört med målvärde enligt utredningens förslag till årsvis uppföljning. Rött innebär att

målvärden inte uppnås, grönt innebär att utfallet är bättre än målvärdet. Ju längre stapeln är desto större är skillnaden mellan utfall och målvärde.

2.1 Övergripande ambitioner

Enligt Naturvårdsverket¹ ökade Sveriges utsläpp av växthusgaser till 47,5 miljoner ton koldioxidekvivalenter, vilket är drygt 7 procent mer än 2023. Ökningen berodde främst på högre utsläpp från inrikes transporter (+21 %) och arbetsmaskiner (+33 %), till följd av sänkt reduktionsplikt och ökad användning av fossila drivmedel. Utsläppen från el- och fjärrvärmesektorn steg med 6 procent, främst på grund av ökad avfallsförbränning. Samtidigt minskade utsläppen från industrin med drygt 4 procent, bland annat på grund av underhållsstopp och lägre efterfrågan. Nettoupptaget i sektorn LULUCF (Land Use, Land-Use Change and Forestry) ökade, främst tack vare högre tillväxt och minskad avverkning på skogsmark. Det är en klimatrapporering som beskriver hur mark och vegetation påverkar utsläpp och upptag av växthusgaser.

Jämfört med 1990 har de totala växthusgasutsläppen i Sverige minskat med 33 procent, det innebär att Sverige behöver minska utsläppen med ytterligare 52 procentenheter för att nå nationella mål 2045. Det största bidraget till utsläppsminskningarna nationellt sedan 1990 har skett inom sektorn för uppvärmning av bostäder och lokaler. De åtgärder som bidragit mest till utvecklingen är utbyggnaden av fjärrvärmenäten och den följande övergången från oljeeldade värmepannor till el- och fjärrvärme och även till värmepumpar.

Den senaste rapporten från Klimatsekretariatet², baserad på prognoser för 2025, visar att Sveriges koldioxidbudgetar snabbt håller på att ta slut. Det innebär att kommuner och regioner måste minska sina utsläpp i ännu snabbare takt – en utveckling som speglar den globala situationen där möjligheten att nå 1,5°C-målet snabbt försvagas. Trots viktiga framsteg, som ökad förnybar energiproduktion i Kina och EU samt stoppade kolkraftsplaner i många länder, fortsätter de globala utsläppen att öka till rekordnivåer. Den främsta orsaken är att världens energiefterfrågan växer snabbare än utbyggnaden av förnybar energi, vilket gör att fossil energi fortfarande fortsätter att adderas i stället för att ersättas – och därmed driver utsläppen uppåt.

2.1.1 Vänersborgs kommun

Senaste tillgängliga rapporten från Klimatsekretariatet redovisar statistik utifrån prognos för 2025. Den minskade reduktionsplikten slår igenom i de lokala koldioxidbudgetarna då Sverige under 2024 minskat inblandningen av biodrivmedel i både bensen och diesel, vilket medför ökade fossila utsläpp. Enligt rapporten kan en maximal mängd om 678 932 ton fossil koldioxid släppas ut inom Vänersborgs kommun från och med 2022 om utsläppen ska begränsas i enlighet med Parisvalet. Detta är Vänersborgs koldioxidbudget. År 2026 återstår 348 911 ton av denna budget.

År 2025 uppskattas utsläppen inom Vänersborgs geografiska område till 87 956 ton. Skulle utsläppen ligga kvar på dessa nivåer, är Vänersborgs koldioxidbudget förbrukad inom 4 år. Om koldioxidutsläppen ska fasas ut innan koldioxidbudgeten tar slut krävs en procentuell minskning om 20,2 % per år, med start 2026. Notera då att de senaste åren så har utsläppen alltså ökat och ungefär ligger på samma nivåer som 2016 (se figur 3).

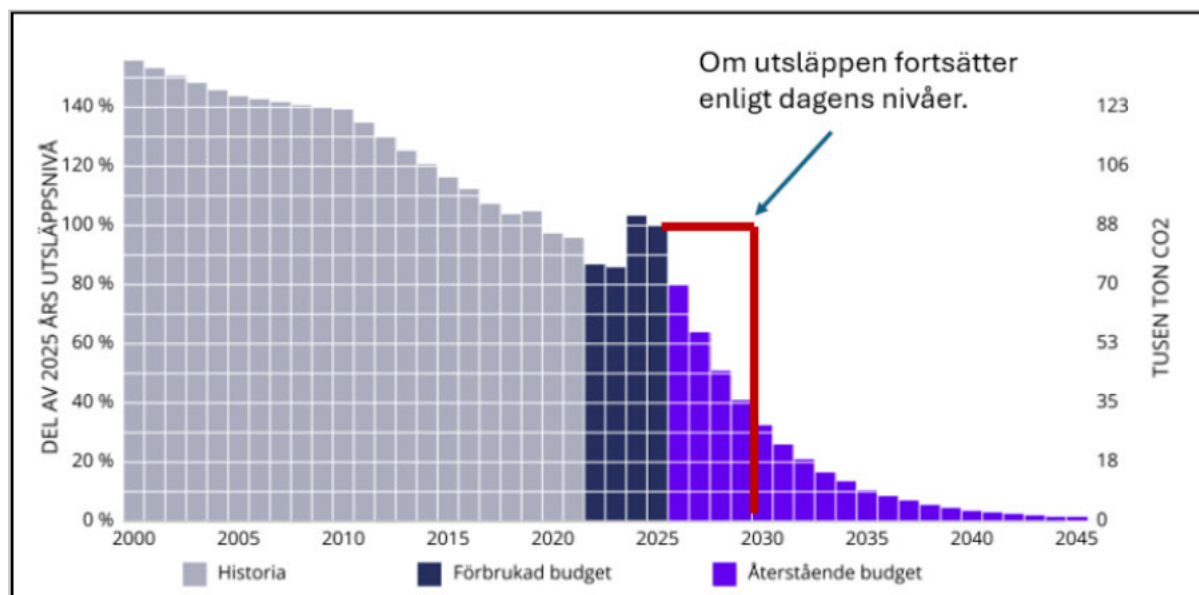
¹ [Sveriges utsläpp av växthusgaser](#)

² [Koldioxidbudget Vänersborgs kommun Januari 2026](#)

Minskningstakten av växthusgasutsläpp går alldeles för långsamt, såväl lokalt som globalt. Läget blir allt mer kritiskt och akut. Redan idag är det en ökning av olika klimatrelaterade katastrofer som blir vanligare som resultat av mänskliga växthusgasutsläpp.

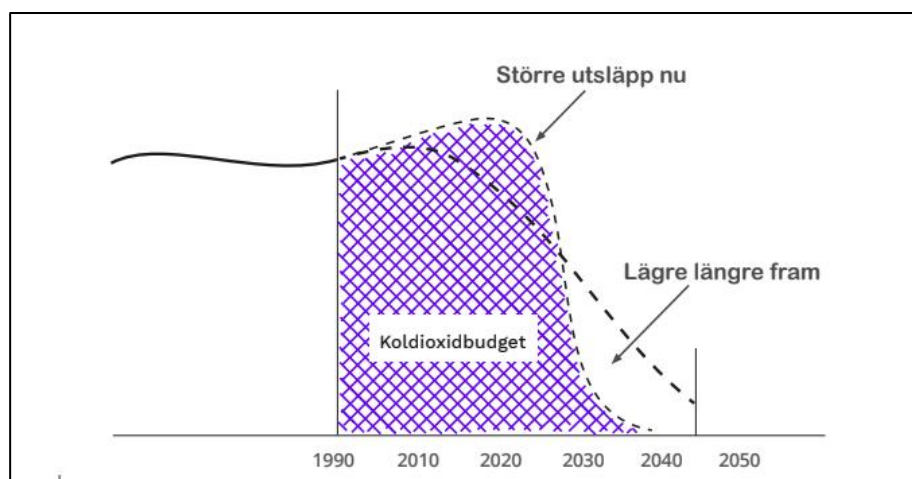
Figur 2 - Bild hämtad från Klimatsekretariatets rapport Koldioxidbudget | Vänersborgs kommun januari 2026.

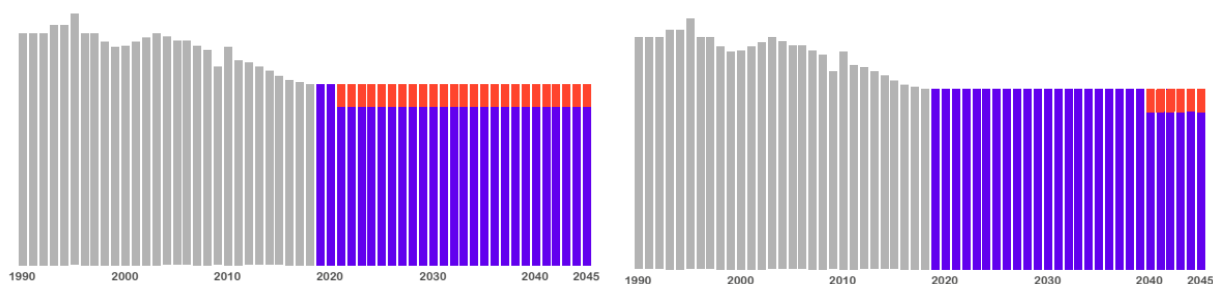
Figur 3 illustrerar historiska utsläpp samt den kurva som krävs för att hålla en koldioxidbudget på nivåer för att klara Parisavtalet. Den röda linjen illustrerar hur snabbt budgeten tar slut om utsläppen fortsätter enligt dagens nivåer. verktyg för koldioxidbudget se länk: [Koldioxidbudget | Vänersborgs kommun \(vanersborg.se\)](https://koldioxidbudget.vanersborg.se)

Vänersborgs koldioxidbudget illustrerar vilket utsläppsutrymme som finns inom vårt geografiska område för koldioxid, och vilka sektorer som står för de största utsläppen. Budgeten räknar inte med industrier som omfattas av EU:s utsläppshandel då dessa regleras på nationell nivå, det innebär att den största sektorn i Vänersborg då är inrikes transporter.

Det är viktigt att förstå att en koldioxidbudget visar att vägen till målet är avgörande för hur mycket vi påverkar klimatet. De utsläpp som sker nu kommer att leda till koncentrationshöjningar i atmosfären under hundratals år framåt. Det är de ackumulerade utsläppen som bestämmer hur hög temperaturhöjningen blir. En åtgärd som genomförs idag istället för i framtiden ger alltså stor skillnad. Se Figur 4 och Figur 5.

Figur 4. Diagrammet illustrerar hur omställningen behöver ske mycket mer abrupt om vi skjuter på att påbörja utsläppsminskningen. Källa: Klimatsekretariatet.

Figur 5. Diagrammen illustrerar skillnaden för om en åtgärd genomförs tidigare eller senare. Det röda i de två bilderna längst ned illustrerar effekten för en och samma åtgärd men vid olika tillfällen. Ju tidigare åtgärden genomförs, desto större effekt får den över tid. Källa: Klimatsekretariatet.

Utöver de territoriella utsläppen finns också möjlighet att få ut information om konsumtionsutsläpp. Det är ett digitalt verktyg, *Konsumtionskompassen*³, som tagits fram av SEI (Swedish Environmental Institute). Verktöget syftar till att minska växthusgasutsläpp kopplade till konsumtion i Sverige. Det erbjuder en djupgående analys av hushållens klimatfotavtryck på postnummernivå och inom olika konsumtionsområden och ska fungera som en viktig utgångspunkt i diskussioner om våra konsumtionsmönster. Verktöget erbjuder en möjlighet att identifiera specifika konsumtionsområden där insatser och styrmedel kan göra skillnad.

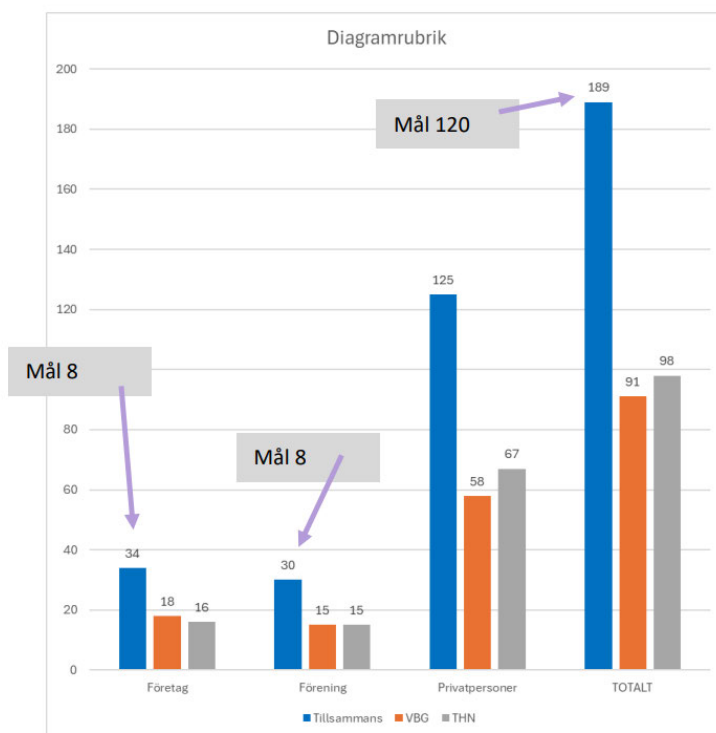
2.2 Övergripande Åtgärder och aktiviteter

Under 2025 inkom totalt 189 energi- och klimatrådgivningar inom de båda kommunerna, vilket översteg målet på 120. Av dessa riktades 34 mot företag (mål 10), 30 mot bostadsrättsföreningar och andra föreningar (mål 10) samt 125 mot privatpersoner. Verksamheten bedrevs på 80 % jämfört med tidigare år på grund av minskade anslag från Energimyndigheten, vilket ledde till justerade mål. Anslagen för 2026–2027 ligger kvar på samma nominella nivå som 2025, vilket innebär en fortsatt real minskning.

Efterfrågan på rådgivning har varit god, delvis till följd av kall vinter och höga elpriser, och 2026 ligger verksamheten hittills väl i linje med målen. Under 2025 fanns inga särskilda

³ [Sveriges klimatavtryck | Konsumtionskompassen](#)

fokusområden från Energimyndigheten, men arbetet mot små- och medelstora företag samt fastighetsägare fortsatte. Detta fokus kvarstår under 2026, tillsammans med ett ökat arbete mot småhusägare och ägare av flerbostadshus för att främja energieffektivisering i linje med EU-direktiv. Även energifattiga lyfts fram som en viktig målgrupp.

Figur 6. Antal rådgivningar under året samt den målsättning som sattes

Vänersborgs kommun har antagit nya klimatlöften för 2024–2026 som ger goda förutsättningar att arbeta med konkreta frågor direkt kopplade till strategin för att minska utsläppen. Det är löften som både handlar om kommunens interna arbete och hur kommunen kan arbeta för att uppmuntra civilsamhälle och företag till ett omställningsarbete. En redovisning av dessa finns som separat bilaga men det går även att få en samlad bild av arbetet på följande hemsida⁴.

En återkommande årlig aktivitet är kommunens hållbarhetsvecka som arrangeras och samordnas av kommunstyrelseförvaltningen, där företag och civilsamhälle bjuds in att delta. Detta är ett av flera sätt för att arbeta med bland annat miljö- och klimatfrågor tillsammans med samhället och skapa engagemang och gemenskap. Om vi ska komma framåt i arbetet krävs det förändring på alla nivåer.

2.3 Transporter – kommunorganisationen

2.3.1 Tjänsteresor

Pandemin innebar en tydlig omställning som skapade bättre förutsättningar för minskat resande, bland annat genom ökad digitalisering och fler möjligheter till distansarbete. Under 2021 minskade kommunens resande kraftigt, för att därefter delvis öka igen. Antalet

⁴ [LstO Åtgärdsprogram för miljömål och klimat 2030 - Dashboard](#)

flygkilometer i tjänsten ligger dock fortsatt på en lägre nivå än 2018, och 2025 uppvisar det lägsta utfallet bortsett från pandemiåren. En förklaring är bland annat att kommunen inte haft några pågående projektsamarbeten utanför EU, till skillnad från tidigare år.

2.3.2 Dalbobrons avstängning – effekter ur ett fossilfritt perspektiv

Avstängningen av Dalbobron under 2025 påverkade både kommunens verksamheter och privatpersoner, med särskilt stora konsekvenser för hemtjänstens arbete. Omledda transporter och kraftigt förlängda restider ledde troligtvis till stor del att den totala körsträckan med bil inom organisationen ökade under året. Enligt hemtjänstens verksamhetsberättelse ökade restiderna med cirka 1 000 timmar innan tillfälliga ersättningslösningar infördes.

Att bron fortsatt är avstängd för bussar försämrar kollektivtrafikens framkomlighet och restider, vilket riskerar att påverka resenärers val av transportmedel. Exempelvis tar resan mellan Blåsut och Vänersborgs resecentrum cirka 5 minuter med bil jämfört med 18 minuter med kollektivtrafik, vilket ger en restidskvot på 3,6. Detta ligger långt över riktvärdet 1,3 som används inom kollektivtrafikplanering. Sammantaget innebär situationen en ökad risk för bilberoende och ökade utsläpp, samtidigt som öppningen för gång- och cykeltrafik skapar möjligheter till mer hållbara resor på kortare sträckor.

2.3.3 Kommunens fordonssflotta – nuläge och utveckling

Under 2024 antogs Regler för klimatväxling i kommunen, med syfte att minska fossila resor och stärka klimatarbetet. Reglerna, som börjar tillämpas ekonomiskt från 2026, ger verksamheterna bättre insyn i hur fordon används och möjliggör mer detaljerad uppföljning av fossila resor med privat bil i tjänsten. Under 2025 uppgick den totala körsträckan med privatbil i tjänsten till cirka 19 000 mil, varav omkring 13 500 mil kördes med fossilfria drivmedel. Samtidigt har de totala miltalerna minskat jämfört med föregående år.

Antalet personbilar och lätta lastbilar i kommunorganisationen ökade under 2025 från 251 till 257 fordon. Dessvärre har fossiloberoende fordon minskat, från 73,3 % till 68,1 % (inklusive HVO100). Exkluderas HVO100 har andelen minskat från 47,4 % till 40,5 %. Andelen gasfordon har samtidigt minskat från 29,5 % till 24,1 %.

Längst ned i dokumentet (s. 14 och 15) finns en redovisning av kommunorganisationens personbilar och lätta lastbilar, fördelat på drivmedelstyp samt förvaltning.

2.3.4 Clean Vehicles Directive (CVD)

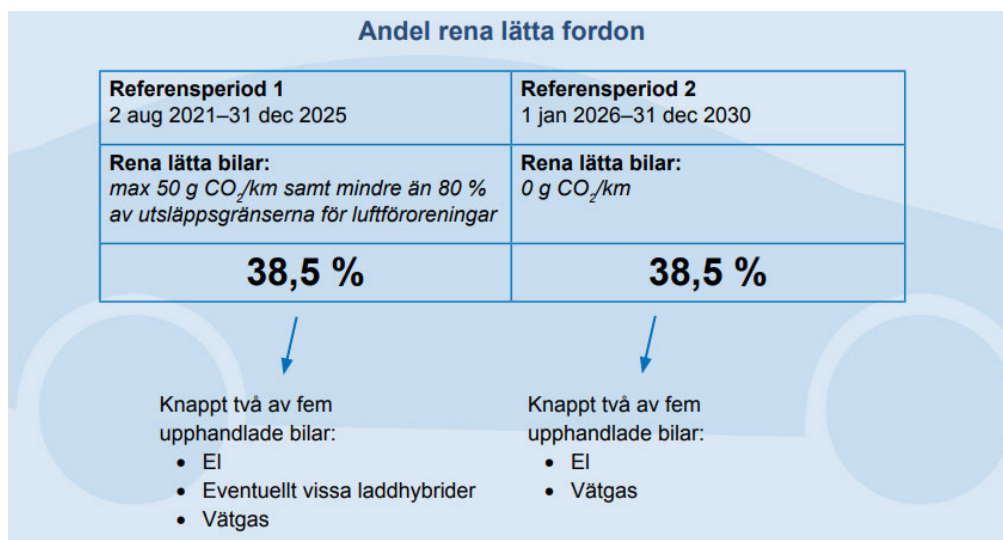
Clean Vehicles Directive ⁵(CVD) ställer lagkrav på att en viss andel av kommunens upphandlade, leasade eller hyrda fordon ska klassas som "rena fordon". Kraven gäller sammantaget för samtliga upphandlingar under respektive referensperiod, och lagstiftningen tillämpas retroaktivt från 2 augusti 2021. Den första rapporteringen har nu genomförts.

I praktiken innebär direktivet att kommunen behöver planera inköp och leasing strategiskt för att uppfylla minimikraven, successivt ställa om fordonssflottan mot framför allt el- och vätgasfordon samt säkerställa korrekt dokumentation av fordonstyper och registreringsnummer, även för äldre avtal.

Uppföljningen av den första referensperioden (2021-08-02–2025-12-31) visar att kommunen inte når upp till kraven för lätta fordon. Endast cirka 12 % av de upphandlade personbilarna

⁵ [Clean Vehicles Directive - Mobility and Transport - European Commission](#)

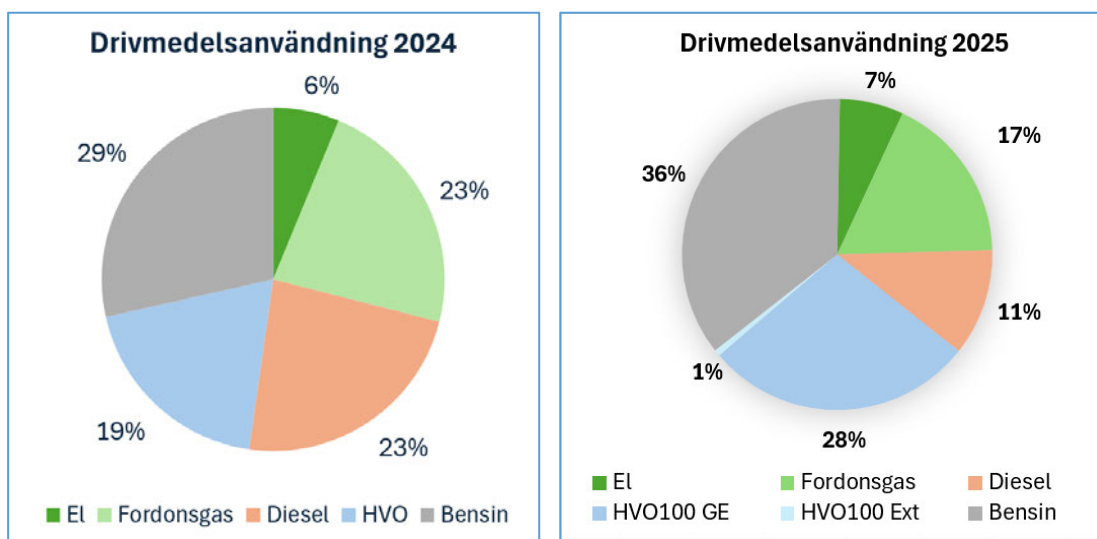
och lätta lastbilarna uppfyller definitionen av rena lätta fordon enligt CVD. Däremot uppfylls kraven för tunga transporter. Utvecklingen för lätta fordon går därmed i fel riktning. Möjligheten att använda biogas har också försämrats i och med att en viktig tankstation har avvecklats och biogas och HVO100 inte klassas som rena drivmedel enligt CVD. Detta innebär att kommunen i högre utsträckning behöver öka andelen elfordon, samtidigt som HVO fortsatt kan spela en viktig roll för beredskap och övergångslösningar.

Figur 7 - Bild är hämtad från Biodriv Östs hemsida och visar de övergripande kraven för de olika referensperioderna för lätta fordon. Faktablad Clean Vehicles Directive (CVD) - BioDriv Öst

2.3.5 Drivmedelsanvändning och samlad bedömning

Drivmedelsfördelningen för 2025 visar en ökning av tankad HVO100 och bensen samt en minskning av diesel och biogas (se figur 8). Sammantaget indikerar utvecklingen att omställningen går för långsamt i förhållande till kommunens klimatambitioner. En osäkerhetsfaktor i statistiken är användningen av el i laddhybridbilar, där faktisk eldrift sannolikt är högre än vad statistiken visar.

Figur 8 – Drivmedelsanvändning 2024 och 2025. Källa: Kommunens fordonstatistik. Alla bränslen omvandlade till "bensinliterekvivalenter", där el fått omräkningsfaktorn 0,05 liter/körd kilometer och gas fått omvandlingsfaktorn 1,25 liter/kg.

Trots flera genomförda och pågående insatser – såsom reviderade fordonsriktlinjer, riktlinjer för klimatstyrande möten och tjänsteresor samt arbete med klimatlöften – är effekterna hittills otillräckliga. Vissa åtgärder som skulle startats upp enligt strategins vägledning pågår det dialog kring för vidare hantering. Vissa har delvis genomförts men skulle behöva revideras då behovet inte ser likadant ut idag. Andra åtgärder har inte kunnat påbörjas alls då det saknats resurser att tillgå. Tidplanen kommer därmed inte hållas för samtliga åtgärder som finns listade.

Mot bakgrund av kommunens uttalade ambition att vara en föregångare i klimatomställningen är det därför av stor vikt att intensifiera arbetet med transporter och fordonsflotta inom den egna organisationen.

2.4 Transporter – samhälle och invånare

Enligt de uppsatta ambitionerna ser det ut som om kommuninvånarna ligger på något högre bilinnehav samtidigt som andelen fossiloberoende fordon inte ökar markant vilket indikerar att omställningstakten fortfarande är långsamkörsträcka per bil och invånare kan man fortsatt se en liten uppgång

Vänersborgs kommun har ingen direkt rådighet över invånares val och livsstil men har stor inverkan på möjligheterna för att underlätta övergången till ett fossilfritt samhälle med minskad bilanvändning där det sker förflyttning till gång-, cykel- och kollektivtrafik. Här finns en möjlighet att vidare underlätta för invånare att förutom minska sin klimatpåverkan också hålla nere kostnader genom smart planering, utbyggnad av cykelvägar och annat som gör att det blir lättare att ställa bilen hemma och välja andra bättre alternativ. I början av 2025 så antogs en Cykelstrategi som varit under framtagande 2024 och som ersätter kommunens tidigare cykelplan. Till strategin ska även anvisningar samt åtgärdsplan tas fram som är levande dokument i gatuenhetens verksamhet. Det har också pågått planering av ny gång- och cykelbro över Hamnkanalen samt tågstation i Brålanda. Dessutom har kommunen tillsammans med Trollhättan och Trafikverket kommit överens om att Vänersborg tar över Olidebron från Trollhättan som ska bli gång- och cykelbro i anslutning till den nya järnvägsbron år 2029.

Ett åtgärdsförslag i vägledningen är nya riktlinjer för parkering, med avsikt att öka andelen som väljer att använda andra transportmedel än bil. Under 2025 togs en parkeringsutredning fram på uppdrag av kommunstyrelsen som ett led i att genomföra ett beslut av kommunfullmäktige att se över parkeringsnormen. Förutom anpassningar av parkeringsnormen föreslår utredningen även införande av parkeringsavgifter på vissa platser för att kunna styra parkeringsanvändningen i Vänersborgs innerstad bättre.

2.5 El och uppvärmning – kommunorganisationen

EPBD⁶ (Energy Performance of Buildings Directive) och **EED**⁷ (Energy Efficiency Directive) är två centrala EU-direktiv som skärper kraven på byggnaders energiprestanda och energieffektivisering⁸. EPBD (EU 2024/1275) fokuserar på att öka renoveringstakten, modernisera och digitalisera byggnader samt nå ett byggnadsbestånd med nettonollutsläpp till

⁶ [Direktiv för byggnaders energiprestanda - Boverket](#)

⁷ [Direktivet om energieffektivitet](#)

⁸ [Energy Performance of Buildings Directive](#)

2050. Det innebär bland annat minimikrav på energiprestanda, renovering av sämst presterande byggnader och införandet av nollutsläppsbyggnader.

EED (EU 2023/1791) stärker EU:s övergripande mål om minskad energianvändning genom bindande krav, principen ”energy efficiency first”, effektivare offentlig upphandling samt krav på att minst 3 % av offentligägda byggnader ska energieffektiviseras årligen och att energianvändningen i offentlig sektor minskar med 1,9 % per år. För kommuner innebär direktiven att renoveringstakten i egna byggnader måste öka, energianvändningen måste kontinuerligt minska och upphandlingar, styrning och planering måste anpassas till skärpta EU-krav. Kommunerna blir därmed nyckelaktörer i genomförandet av EU:s klimat- och energipolitik.

Boverket rekommenderar nedanstående punkter att arbeta med.

- Genomföra en fullständig energikartläggning
- Identifiera byggnaders faktiska energiprestanda (primärenergital) samt identifiera de största energilasterna
- Kartläggning är branschrekommenderad som ett centralt förberedande underlag inför MEPS (minimikrav på energiprestanda), inklusive identifiering av uppvärmningssätt
- Lokaler med direktverkande el (utan värmepump) och fossila bränslen uppfyller oftast inte MEPS-nivåerna och behöver därför fasas ut.

Fastighet & Service, arbetar idag förebyggande inför nationell lagstiftning den 29 maj 2026 då värdena fastställs.

Utmaningar som redan nu kan belysas:

- Installation av nya mätpunkter i kommunens fastigheter för att kunna särskilja fastighetsenergi enligt Boverkets riktlinjer.
- Minska elanvändning utan värmepump – dessa byggnader klarar sällan gränsvärdena enligt Boverkets preliminära analyser.
 - Lindvägens förskola med direktverkande El och en A-temp. på 730 m2
 - Sirius förskola med direktverkande El och en A-temp. på 207 m2

Fastighet & Service belyser nedanstående punkter för att skapa möjlighet att redovisa och hålla målbilden:

- Fastslå ekonomiska medel för installation av nya mätpunkter i kommunens fastigheter för att kunna särskilja fastighetsenergi enligt Boverkets riktlinjer.
- Fastslå ekonomiska medel för att kunna fullfölja en fullständig energikartläggning.
- Fastslå ekonomiska medel utifrån fullständig energikartläggning för att optimera byggnadsenergi för att hålla MEPS minimikrav 2033.

I övrigt ligger indikatorerna i linje med strategin och fastighet och service avsätter fortsatt personal och systemstöd för energiuppföljning i syfte att optimera energiförbrukningen i kommunens fastighetsbestånd. Arbeta pågår löpande med energiuppföljning och optimering för att minska energianvändningen i fastighetsbeståndet. Genom förbättrad datainsamling, fler undermätare och utveckling av Momentum Energi kan insatser riktas mer träffsäkert. Energiförbrukningen har minskat bland annat genom tomställda lokaler. Flera projekt som är genomförda under 2025 visar positiva resultat, såsom närvarostyrd ventilation och värme i skolor och förskolor, LED-belysning i Arena Vänersborg samt konvertering av undercentraler

till bergvärme i Frände- och Dalboskolan. Även optimerade drifttider och temperaturjusteringar i olika anläggningar bidrar till förbättrad energieffektivitet.

Kommunen ligger fortsatt i takt för att nå ambitionen om egen elproduktion med solceller även om inga nya installationer gjorts under 2025. Det är svårt i dagsläget att prioritera solceller då det inte finns budget. För att nå målet till 2030 behöver utbyggnaden av solcellsanläggningar fortsätta, och budgetplanen för möjliga takytor inom fastighetsbeståndet håller därför på att revideras.

Vänersborgs kommun kom också med i ett projekt som startades upp under 2025 som handlar om cirkulär upphandling. Projektet drivs av Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) tillsammans med Sveriges miljöinstitut (IVL). Projektet syftar till att stötta kommunerna i att bättre kunna jobba med cirkulär upphandling och även sprida kunskap och få stöttning av varandra. Projektet innebär också att kommunen får stöd i olika frågor kring upphandling och cirkulära processer. För Vänersborgs kommuns del handlar det om nybyggnation/ombyggnation/renovering för Sportcentrum, Öxnereds förskola samt Brätte ridskola. Det saknas idag rutiner för energi- och klimatfrågor vid upphandling vilket skulle behöva tas fram för ett mer systematiskt arbete. Detta är dock en fråga om resurser då det dels kräver ökade personalresurser, dels en kostnadsfråga då skarpare kravställning ofta innebär en högre investeringskostnad.

2.6 El och uppvärmning – samhälle och invånare

Flera av siffrorna har slutat redovisas. Det är data som kommunen själva inte äger och det är svårt att hitta alternativ. När det gäller solelsproduktion har den fortsatt öka under 2025 och takten är fortsatt högre än riket i stort. Kommunen som organisation behöver fortsätta stötta invånare, exempelvis genom att erbjuda stöd i energi och uppvärmningsfrågor.

Utöver kommunens eget arbete har Vänersborgsbostäder arbetat med energieffektiviseringar på olika sätt. Bland annat genom solceller, injustering, fläktbyten, IMD med mera. IMD står för Individuell mätning och debitering, och innebär att uppvärmning och tappvarmvatten mäts separat på lägenhetsnivå och att kostnaden separeras från varmhysan i flerbostadshus. Vänersborgsbostäder arbetar även med att informera om hur hyresgästerna själva kan påverka sin förbrukning av vatten samt att de också på årsbasis får informeras om hur värmen i lägenheterna fungerar.

Vänersborgsbostäder har aktivt arbetat med sina energi- och klimatmål och nådde 2023 ett av sina mål, att minska energianvändning 30 % till 2030 med 2007. Det aktuella målet nu är att nå 35% minskning total energi tills mandatperioden för den nya styrelsen löper ut (med samma basår som tidigare) och vara fossilfria senast 2030. Minskning mot 2007 är 31,4%

3 Slutsatser

Omställningstakten är otillräcklig. Både lokalt, nationellt och globalt går utsläppsminskningen för långsamt i förhållande till koldioxidbudgetar och Parisavtalet. För Vänersborg innebär detta ett mycket begränsat tidsfönster. Insatser bör prioriteras där kommunen har rådighet, genom snabbare omställning av den egna fordonsflottan, minskat bilresande och stärkt gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Tidiga åtgärder är avgörande. Koldioxidbudgetperspektivet visar tydligt att åtgärder som genomförs nu har betydligt större klimatnytta än åtgärder som skjuts på framtiden. Åtgärder som kan genomföras omgående bör därför prioriteras.

Transportsektorn är den största utmaningen. Inrikes transporter står för den största andelen av de territoriella utsläppen i kommunen. Utvecklingen inom kommunens egen fordonsflotta går i fel riktning och uppfyller inte lagkrav enligt EU:s Clean Vehicles Directive (CVD).

Energi och uppvärmning är en central del av omställningen

Fortsatt energieffektivisering, utfasning av direktverkande el och fossila lösningar samt ökad lokal förnybar elproduktion behöver prioriteras och resurssättas för att nå kommande EU-direktiv.

Strukturella hinder bromsar arbetet. Reducerade statliga anslag innebär att ambitioner och lagkrav inom klimat- och energiområdet inte fullt ut matchas av statlig finansiering, vilket tvingar kommunen att prioritera hårdare mellan klimatinvesteringar och andra kärnverksamheter samt skjuta upp eller skala ned åtgärder som annars skulle kunna genomföras tidigare. Otillräckliga investeringsmedel försvårar genomförande. Förutsättningarna behöver stärkas genom långsiktig resurs- och investeringsplanering.

Kommunen har stor rådighet genom planering och investeringar. Inom områden som transporter, byggnader, upphandling, parkering och infrastruktur finns betydande möjligheter att styra utvecklingen mot minskade utsläpp.

Behov av kraftsamling och prioritering. För att leva upp till ambitionen att vara en föregångare i klimatomställningen behöver arbetet intensifieras, resurser säkras och åtgärder inom strategi och vägledning genomföras i snabbare takt.

4 Andel fordon per förvaltning utifrån drivmedelsklassificering

Tabell. Förvaltning, verksamhetsfordon, fordonsslag, drivmedelsklassificering				
Vänersborgs kommun 2025, Miljöfordonsdiagnos. Personbilar och lätta lastbilar				
Förvaltning		Drivmedelsklassificering		
		Fossil- oberoende (Gas, el, HVO100)	Icke fossil- oberoende (Bensin, diesel)	Total
		HVO100 inkluderat Antal (%)	HVO100 exkluderat Antal (%)	Antal (%)
Barn- och utbildningsförvaltningen				
Fordonsslag	Personbil	1 (100,0)	0 (0,0)	1 (100,0)
Total		1 (100,0)	0 (0,0)	1 (100,0)
Kommunstyrelseförvaltningen				
Fordonsslag	Personbil	3 (100,0)	0 (0,0)	3 (100,0)
	Lätt Lastbil	1 (100,0)	1 (100,0)	1 (100,0)
Total		4 (100,0)	1 (25,0)	4 (100,0)
Kultur- och fritidsförvaltningen				
Fordonsslag	Personbil	5 (100,0)	4 (80,0)	5 (100,0)
	Lätt Lastbil	4 (100,0)	2 (50,0)	4 (100,0)
Total		9 (100,0)	6 (66,7)	9 (100,0)
Miljö- och byggnadsförvaltningen				
Fordonsslag	Personbil	1 (100,0)	1 (100,0)	1 (100,0)
	Lätt Lastbil	2 (66,7)	0 (0,0)	3 (100,0)
Total		3 (75,0)	1 (25,0)	4 (100,0)
Samhällsbyggnadsförvaltningen				
Fordonsslag	Personbil	16 (72,7)	15 (68,2)	22 (100,0)
	Lätt Lastbil	59 (77,6)	18 (23,7)	76 (100,0)
Total		75 (76,5)	33 (33,7)	98 (100,0)
Socialförvaltningen				
Fordonsslag	Personbil	70 (54,7)	61 (47,7)	128 (100,0)
	Lätt Lastbil	13 (100,0)	2 (15,4)	13 (100,0)
Total		83 (58,9)	63 (44,7)	141 (100,0)
Samtliga förvaltningar				
Fordonsslag	Personbil	96 (60,0)	81 (50,6)	160 (100,0)
	Lätt Lastbil	79 (81,4)	23 (23,7)	97 (100,0)
Total		175 (68,1)	104 (40,5)	257 (100,0)
Kommentar: Av de lätta lastbilar som exkluderats i kolumn <i>Fossiloberoende HVO100 exkluderat</i> drivs en med HVO100/CNG, en annan drivs med HVO100/el. Båda hör till Samhällsbyggnadsförvaltningen. I tabellen ovan ingår inte de personbilar (8) och lätta lastbilar (31) som ägs och/eller brukas av Aktiebolaget Vänersborgsbostäder.				

Figur 9- Visar en tabell som listar personbilar och lätta lastbilar efter drivmedelsklassning per förvaltning.

5 Andel fordon med gasdrift per förvaltning

Tabell. Förvaltning, verksamhetsfordon, fordonsslag, gasdrift				
Vänersborgs kommun 2025, Miljöfordonsdiagnos. Personbilar och lätta lastbilar				
Förvaltning		Gasdrift		
		Gasfordon	Icke gasfordon	Total
		Antal (%)	Antal (%)	Antal (%)
Barn- och utbildningsförvaltningen				
<i>Fordonsslag</i>	<i>Personbil</i>	0 (0,0)	1 (100,0)	1 (100,0)
Total		0 (0,0)	1 (100,0)	1 (100,0)
Kommunstyrelseförvaltningen				
<i>Fordonsslag</i>	<i>Personbil</i>	0 (0,0)	3 (100,0)	3 (100,0)
	<i>Lätt Lastbil</i>	1 (100,0)	0 (0,0)	1 (100,0)
Total		1 (25,0)	3 (75,0)	4 (100,0)
Kultur- och fritidsförvaltningen				
<i>Fordonsslag</i>	<i>Personbil</i>	4 (80,0)	1 (20,0)	5 (100,0)
	<i>Lätt Lastbil</i>	2 (50,0)	2 (50,0)	4 (100,0)
Total		6 (66,7)	3 (33,3)	9 (100,0)
Miljö- och byggnadsförvaltningen				
<i>Fordonsslag</i>	<i>Personbil</i>	0 (0,0)	1 (100,0)	1 (100,0)
	<i>Lätt Lastbil</i>	0 (0,0)	3 (100,0)	3 (100,0)
Total		0 (0,0)	4 (100,0)	4 (100,0)
Samhällsbyggnadsförvaltningen				
<i>Fordonsslag</i>	<i>Personbil</i>	1 (4,5)	21 (95,5)	22 (100,0)
	<i>Lätt Lastbil</i>	6 (7,9)	70 (92,1)	76 (100,0)
Total		7 (7,1)	91 (92,9)	98 (100,0)
Socialförvaltningen				
<i>Fordonsslag</i>	<i>Personbil</i>	46 (35,9)	82 (64,1)	128 (100,0)
	<i>Lätt Lastbil</i>	2 (15,4)	11 (84,6)	13 (100,0)
Total		48 (34,0)	93 (66,0)	141 (100,0)
Samtliga förvaltningar				
<i>Fordonsslag</i>	<i>Personbil</i>	51 (31,9)	109 (68,1)	160 (100,0)
	<i>Lätt Lastbil</i>	11 (11,3)	86 (88,7)	97 (100,0)
Total		62 (24,1)	195 (75,9)	257 (100,0)

Kommentar: I tabellen ovan ingår inte de personbilar (8) och lätta lastbilar (31) som ägs och/eller brukas av Aktiebolaget Vänersborgsbostäder.

Figur 10 – Visar en tabell som listar andelen personbilar och lätta lastbilar med gasdrift per förvaltning.

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2026-05-28 Utskriven av: Lisa Fredriksson

Diarieenhet:	Kommunstyrelsen
Beslutsfattare:	Alla
Riktning:	Upprättade
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum:	2026-06-03
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2026.1405	Remiss av medborgarförslag om att modernisera och utveckla Vattenpalatset	2.10
2026-05-13		Benny Augustsson
KS 2026/122	Medborgarförslag om att modernisera och utveckla Vattenpalatset	2.10
		Arvid Hansson
2026.1642	Yttrande över ansökan om antagning i hemvärnet	2.13
2026-05-25	Kommunstyrelsen	Pernilla Bertilsson
KS 2026/9	Samlingsnummer - Delegeringsbeslut inom kommunstyrelsen 2026	2.13
		Lisa Fredriksson
2026.1680	Beslut om omreglering av sysselsättningsrad med bibehållen tjänstepension	DPO 7.3
2026-05-28	Kommunstyrelsen	Anna Johannesson
KS 2026/129	Samlingsnummer - Ansökan om omreglering av sysselsättningsgrad med bibehållen tjänstepension	DPO 7.3
		Fredrik Sanz Lerena

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: [REDACTED]

Date: 2026-06-09 07:27:15

BankID refno: [REDACTED]

Benny Augustsson

Signed by: [REDACTED]

Date: 2026-06-09 08:10:29

BankID refno: [REDACTED]

Mats Andersson

Signed by: [REDACTED]

Date: 2026-06-08 17:47:04

BankID refno: [REDACTED]

Henrik Harlitz

Signed by: [REDACTED]

Date: 2026-06-09 15:13:18

BankID refno: [REDACTED]

Bo Carlsson

Signed by: [REDACTED]

Date: 2026-06-08 17:03:17

BankID refno: [REDACTED]

Göran Nilsson